BÉLA BARTÓK

MIKROKOSMOS

153 Progressive Piano Pieces
153 Pièces de piano progressives
153 Klavierstücke, vom allerersten Anfang an
Zongoramuzsika a kezdet legkezdetétől

6 Nos. 140–153

New Definitive Edition 1987
Neue, revidierte Ausgabe 1987

Boosey & Hawkes
MUSIC PUBLISHERS LIMITED
LONDON · PARIS · BONN
SYDNEY · TOKYO · NEW YORK

Contents
VOLUME 6

Foreword to the Definitive Edition *4*
Preface by the Composer *6*
No. 140 Free Variations *10*
141 Subject and Reflection *14*
142 From the Diary of a Fly *17*
143 Divided Arpeggios *21*
144 Minor Seconds, Major Sevenths *24*
145 Chromatic Invention (3) *28*
146 Ostinato *34*
147 March *40*
148 Six Dances in Bulgarian Rhythm (1) *43*
149 Six Dances in Bulgarian Rhythm (2) *47*
150 Six Dances in Bulgarian Rhythm (3) *50*
151 Six Dances in Bulgarian Rhythm (4) *53*
152 Six Dances in Bulgarian Rhythm (5) *56*
153 Six Dances in Bulgarian Rhythm (6) *59*
Appendix: Notes *64*

Index
6E VOLUME

Préface à l'édition définitive *4*
Préface du compositeur *7*
No. 140 Variations libres *10*
141 Image et reflet *14*
142 Ce que la mouche raconte *17*
143 Arpèges divisés *21*
144 Secondes mineures, septièmes majeures *24*
145 Invention chromatique (3) *28*
146 Ostinato *34*
147 Marche *40*
148 Six danses en rythme bulgare (1) *43*
149 Six danses en rythme bulgare (2) *47*
150 Six danses en rythme bulgare (3) *50*
151 Six danses en rythme bulgare (4) *53*
152 Six danses en rythme bulgare (5) *56*
153 Six danses en rythme bulgare (6) *59*
Appendice: notes *64*

Inhalt
HEFT 6

Vorwort zur revidierten Ausgabe *5*
Vorwort des Komponisten *8*
Nr. 140 Freie Variationen *10*
141 Bild und Spiegelbild *14*
142 Aus dem Tagebuch einer Fliege *17*
143 Geteilte Arpeggien *21*
144 Kleine Sekunden, große Septimen *24*
145 Chromatische Invention (3) *28*
146 Ostinato *34*
147 Marsch *40*
148 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (1) *43*
149 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (2) *47*
150 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (3) *50*
151 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (4) *53*
152 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (5) *56*
153 Sechs Tänze in bulgarischen Rhythmen (6) *59*
Anhang: Anmerkungen *64*

Tartalom
6. FÜZET

Előszó a gondosan javított kiadáshoz *5*
Előszó, írta a szerző *9*
Nr. 140 Szabad változatok *10*
141 Tükröződés *14*
142 Mese a kis légyről *17*
143 Tört hangzatok váltakozva *21*
144 Kis másod- és nagy hetedhangközök *24*
145 Kromatikus invenció (3) *28*
146 Ostinato *34*
147 Induló *40*
148 Hat tánc bolgár ritmusban (1) *43*
149 Hat tánc bolgár ritmusban (2) *47*
150 Hat tánc bolgár ritmusban (3) *50*
151 Hat tánc bolgár ritmusban (4) *53*
152 Hat tánc bolgár ritmusban (5) *56*
153 Hat tánc bolgár ritmusban (6) *59*
Függelék: jegyzetek *64*

Előszó

ÍRTA A SZERZŐ

Ezeknek a zongoradaraboknak első négy füzete azzal a szándékkal készült, hogy a zongorázni tanulni akarók – akár gyermekek, akár felnőttek – benne a kezdet kezdetétől tanulásra alkalmas, lehetőleg minden egyszerűbb technikai problémára kiterjedő, nehézségi fokozatok szerint rendezett anyagot találjanak. Sőt az 1., 2. és 3. füzet anyagát úgy alakítottuk, hogy elképzelésünk szerint a tanulási idő első vagy kezdeti másfél esztendejére egymagában is elegendő legyen. Zongoraiskolától ez a három füzet csupán abban különbözik, hogy nincsen benne semmi technikai és elméleti leírás: ilyesmit szerintünk helyesebb, ha a tanító élőszóval közöl a tanulóval. Az egyes problémákra vonatkozó darabokból sokszor inkább több van, mint kevesebb, hadd legyen alkalma tanítónak, tanulónak egyaránt, válogatnia a darabokból; vagyis nem kell, sőt talán nem is lehet és nem is szabad egy-egy tanulóval valamennyi 96 darabot betanultatni.

Hogy a nevelőmunkát megkönnyítsük, az első négy füzethez függelékben gyakorlatokat is mellékeltünk. A gyakorlatok sorszáma mellett zárójelbe helyezett szám látható: ez arra a darabra mutat, amelynek problémakörére az illető gyakorlat vonatkozik. Némely technikai problémára több gyakorlat is van, ezekből a tanító tetszése szerint választhat: tehetségesebb tanulók számára a nehezebbeket is, kevésbé tehetségesek számára csak a könnyebbeket. Ajánlatos az egyes gyakorlatokat nem közvetlenül a hasonló problémájú darabok betanítása előtt játszatni, hanem valamivel előbb. Természetesen egészen egyszerű (ötujjas, alátevő, törthármashangzatos stb.) gyakorlatokat nem közlünk; ebben is el akartunk térni a szokásos ,,zongoraiskola'' berendezésétől. Ilyen gyakorlatokat minden tanítónak amúgy is ismernie kell, játszassa ezeket a tanulókkal saját belátása szerint.

A daraboknak és gyakorlatoknak nehézségi fokozatok szerint megállapított sorrendje csak hozzávetőleges: ezen a tanító legjobb belátása szerint változtathat, a tanuló képességeinek mérlegelésével. A M.M. és időtartam jelzést, főleg az 1., 2. és 3. füzetben, szintén csak útmutatóként tekintsük; az első néhány tucat darab tempója – a körülmények szerint – lassabb vagy gyorsabb is lehet. Minél előbbre haladunk, annál kevésbé alkalmas a darabok tempója változtatásra; az 5. és 6. füzetben levőknél ezek az előírások már a szokásos módon kötelezők. Ha a darabok sorszáma mellett * van, ez azt jelenti, hogy a függelék második felében erre a darabra vonatkozó jegyzet található.

Négy darabhoz (43., 44., 55. és 68. sz.) második zongora szólamot is közöltünk: fontos, hogy a tanulók minél korábban kezdjék meg az együttes játékot. Ezek a darabok ilyen kétzongorás formában persze csak osztálytanításnál használhatók, ha az osztályban – amint lenni kellene – van is két zongora. Négy darab pedig (65., 74., 95. és 127. sz.): *ének* zongorakísérettel. Minden hangszertanításnak tulajdonképpen a tanulók énekeltetéséből kellene kiindulnia. Ha ez így történik, akkor semmi különös nehézséget nem okoz ilyen ének-zongora számok betanulása. Hasznuk nagy, mert a tanulók látókörét a kettős vonalrendszerről a hármasra tágítja (t. i. a tanuló egymaga énekeljen és zongorázzék is). A 74. és 95. számú darabot könnyítés céljából zongoraszólóra is közöltük. Így kell először megtanulni és csak azután kell fordulni az ének-zongora változathoz. A 65. számúnak előadási lehetőségeire az illető jegyzet utal.

A 4. füzettel egyidejűleg már más műveket is lehet, sőt kell játszatni (pl. a Bach J. S.-nak ,,Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach''-jában levő könnyű darabokat, Czerny megfelelő tanulmányait stb.). Hasznos dolog az egyszerűbb gyakorlatokat és darabokat transzponáltatva is játszatni. Sőt az 1., 2. és 3. füzet arra alkalmas darabjainak átírásával is meg lehet próbálkozni; persze csak egészen szigorú átírásra gondolunk, olyanra, amelyben legnagyobbrészt cembalo-regiszterszerű oktávkettőzéseknek jut szerep. Így pl. egyes darabokat két zongorán lehet játszani egy oktávnyi magasságbeli eltéréssel (pl. a 45., 51., 56. stb. számúakat). Esetleg merészebb változtatásokba is bocsátkozhatunk; ilyen volna pl. a 69. sz. darab kíséretének egyszerűsítése:

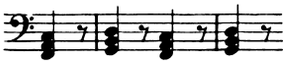

stb.; nagyobb fejtörést csupán a 10–11., 14–15., 22–23., 26–27., 30. és 32–33-ik ütem átalakítása okozna. Ezen a téren sok lehetőség kínálkozik, a helyes megoldás a tanító vagy az ügyesebb tanítványok leleményességétől függ.

És ha már átiratokról van szó, azt is megemlíthetjük, hogy egynémelyik darab – így pl. a könnyebbek közül a 76., 77., 78., 79., 92., 104/b számú, a nehezebbek közül a 117., 118., 123., 145. számú, *clavicembalo*ra is alkalmas. Ezen a hangszeren az oktávkettőzéseket regiszterek végzik.

Végezetül ezeknek a daraboknak még egy másfajta rendeltetésére is szeretnék rámutatni: magasabb fokon levők lapról olvasásra alkalmas anyagot találhatnak benne.

BARTÓK BÉLA

Free Variations
Variations libres
Freie Variationen
Szabad változatok

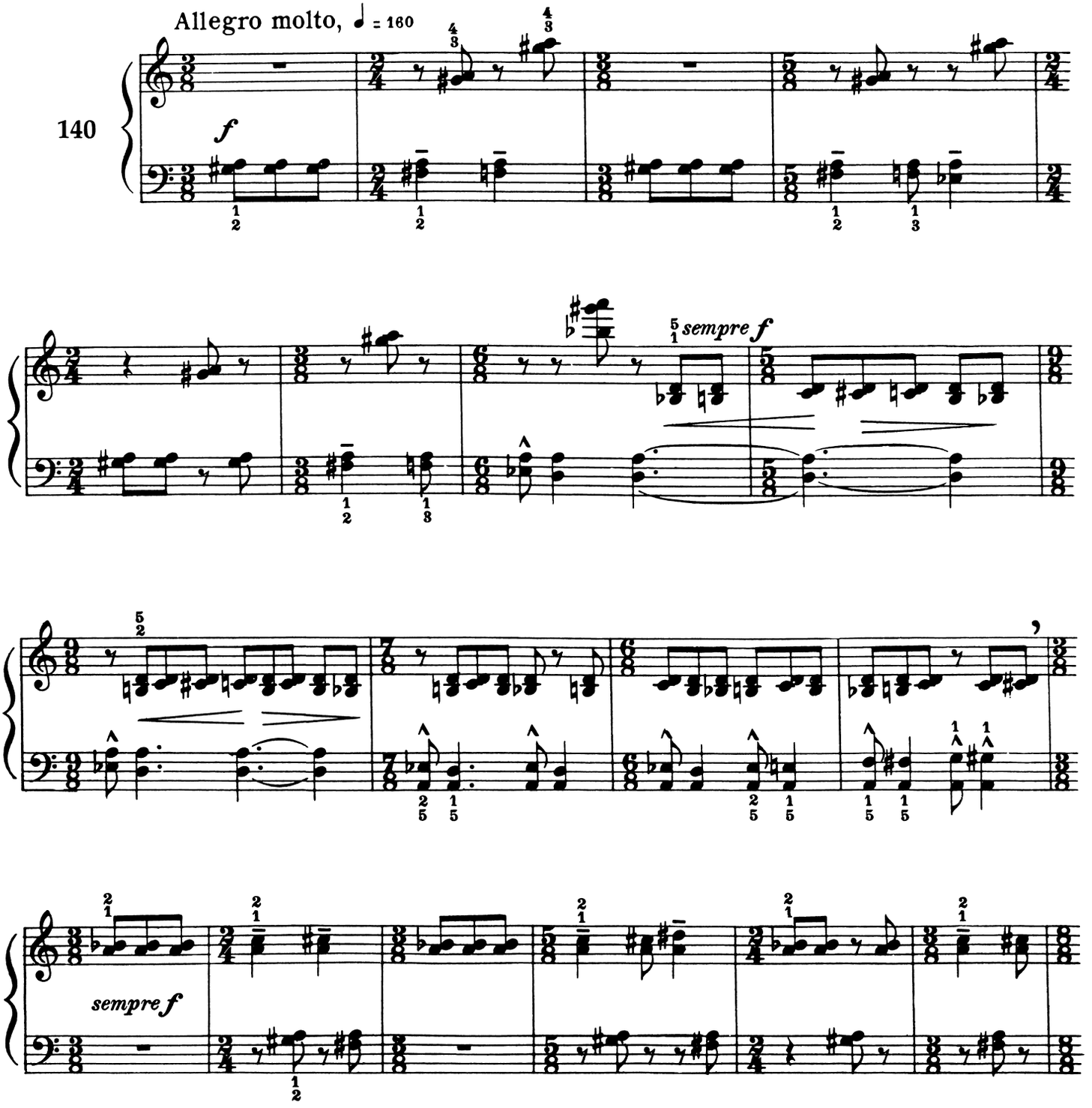

© Copyright 1940 by Hawkes & Son (London) Ltd.
Definitive corrected edition © Copyright 1987 by Hawkes & Son (London) Ltd.
All rights reserved / Printed in England

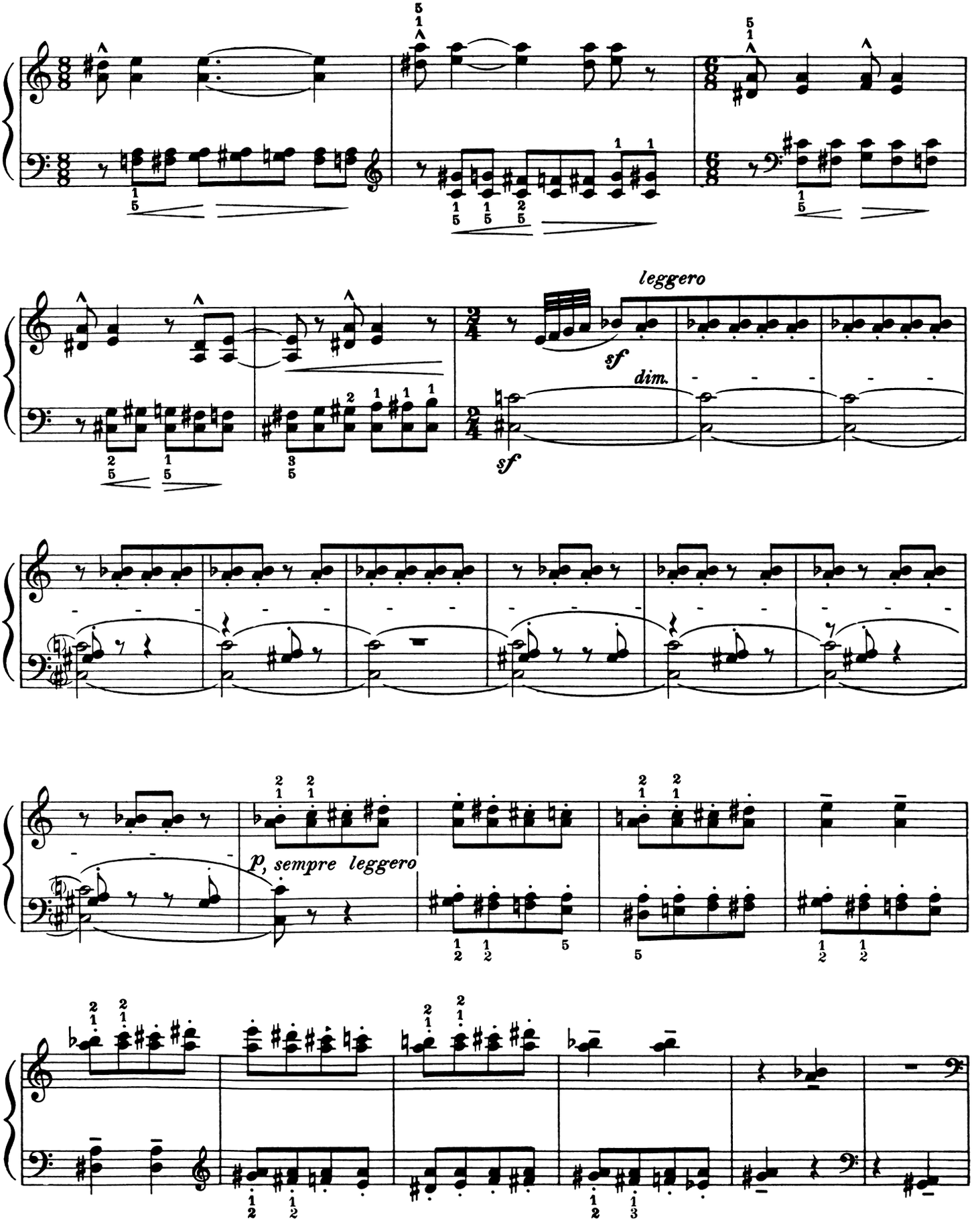
leggero
sf
dim.
sf
p, sempre leggero

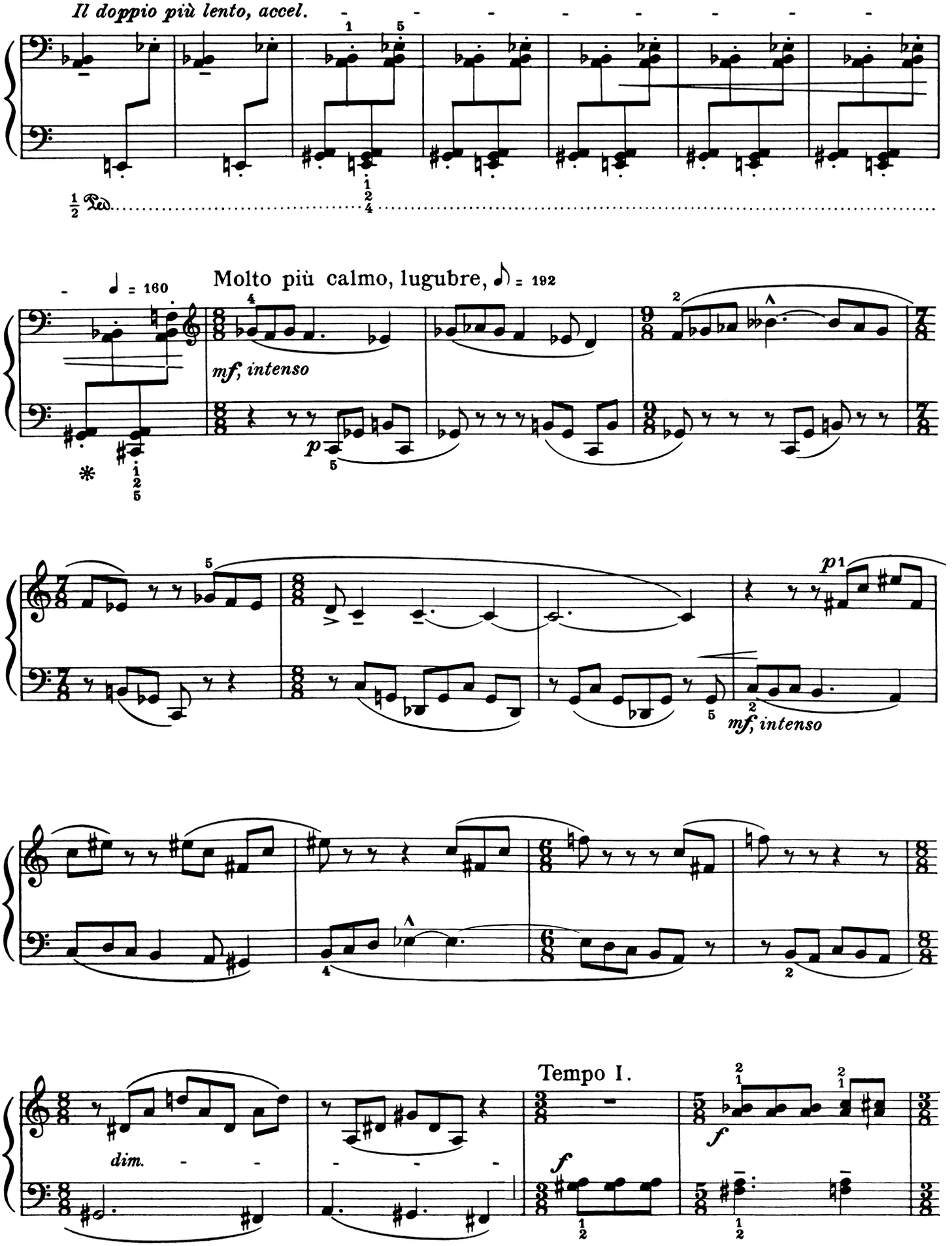
Il doppio più lento, accel.
Molto più calmo, lugubre,
= 160
= 192
mf, intenso
p
mf, intenso
Tempo I.
dim.
f
f

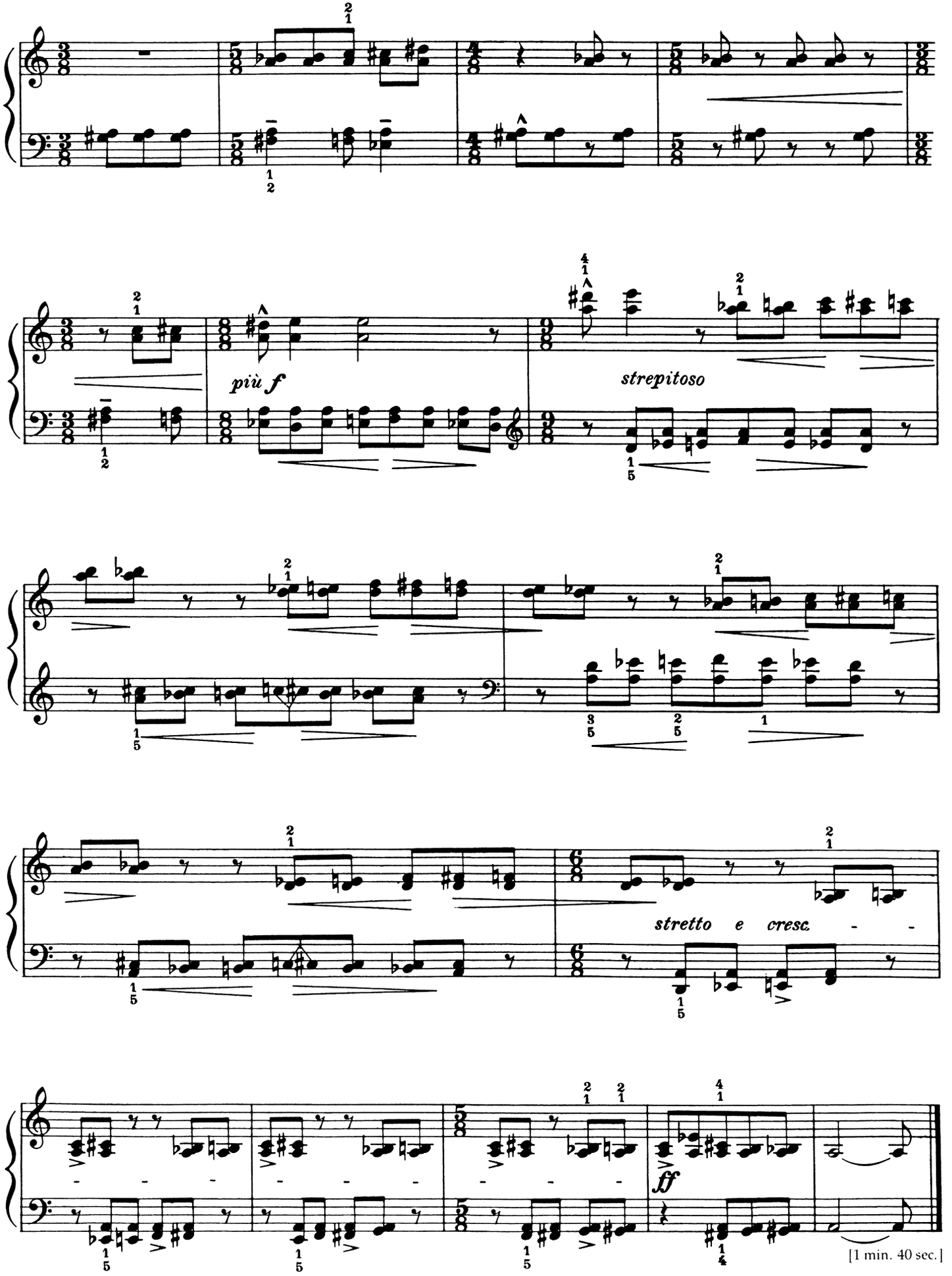
più f
strepitoso
stretto e cresc.
ff
[1 min. 40 sec.]

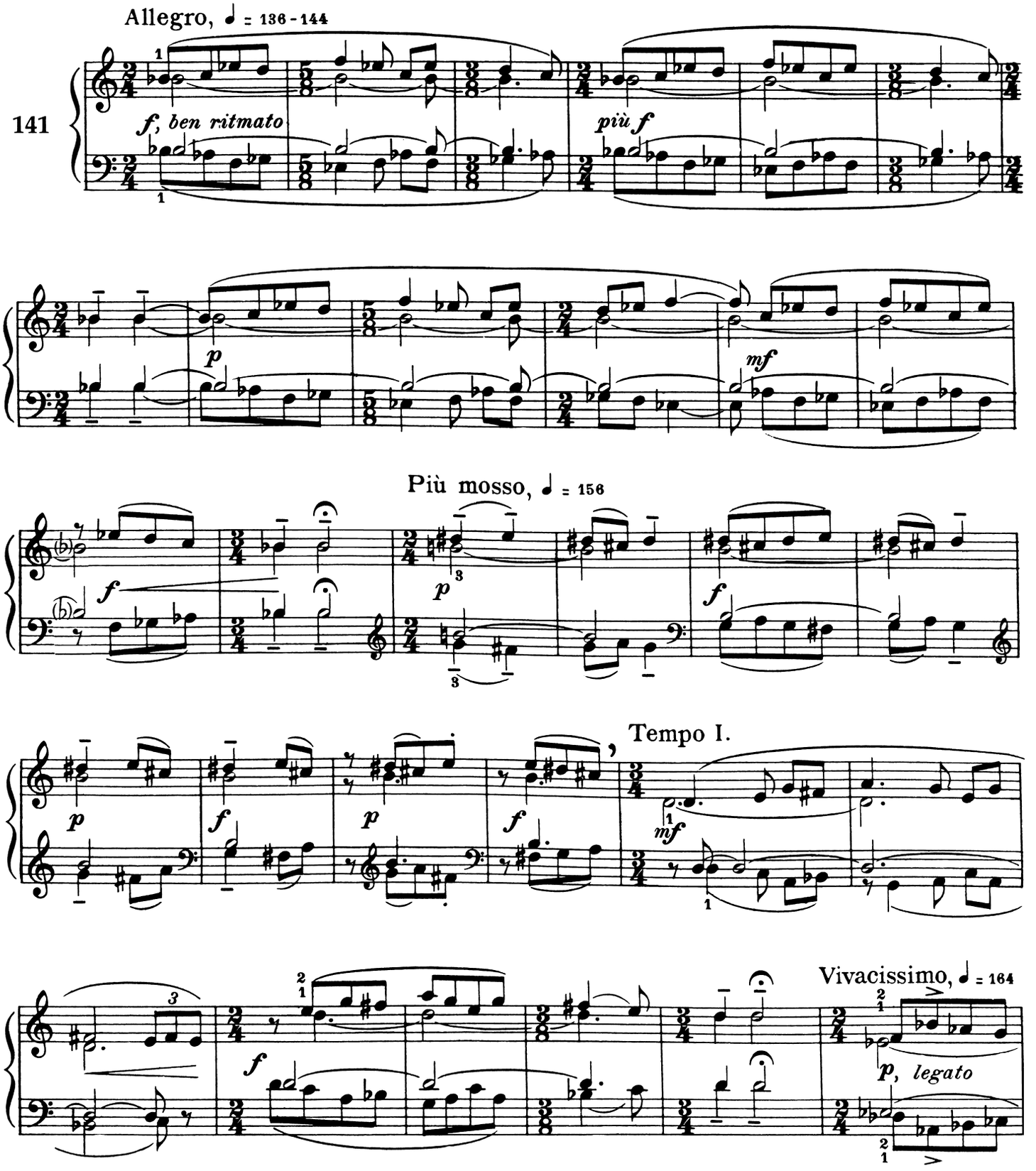
Allegro, ♩ = 136 - 144
141
f, ben ritmato
più f
p
mf
Più mosso, ♩ = 156
f
p
f
p
f
p
f
Tempo I.
mf
Vivacissimo, ♩ = 164
f
p, legato

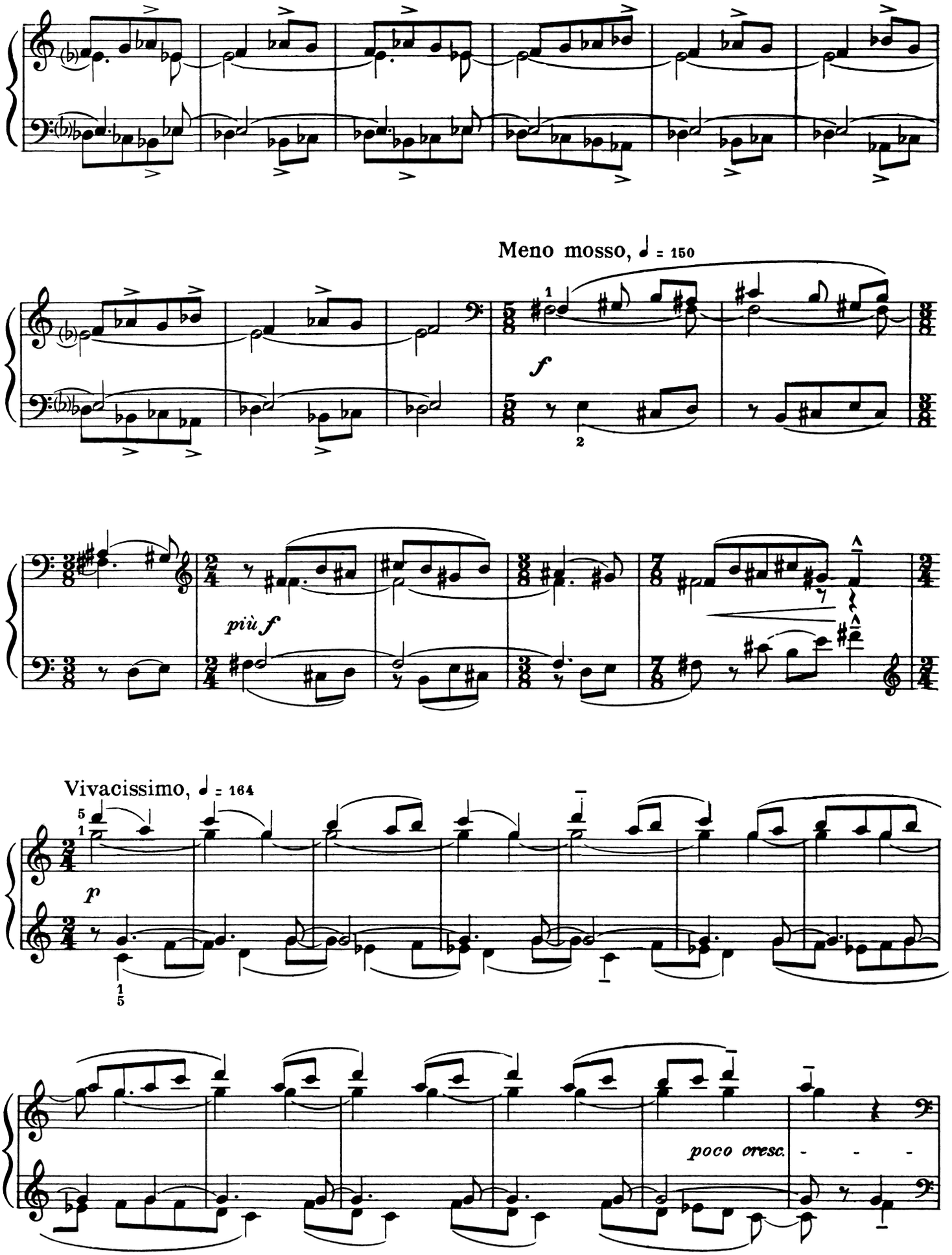
Meno mosso, ♩ = 150
f
più f
Vivacissimo, ♩ = 164
p
poco cresc.

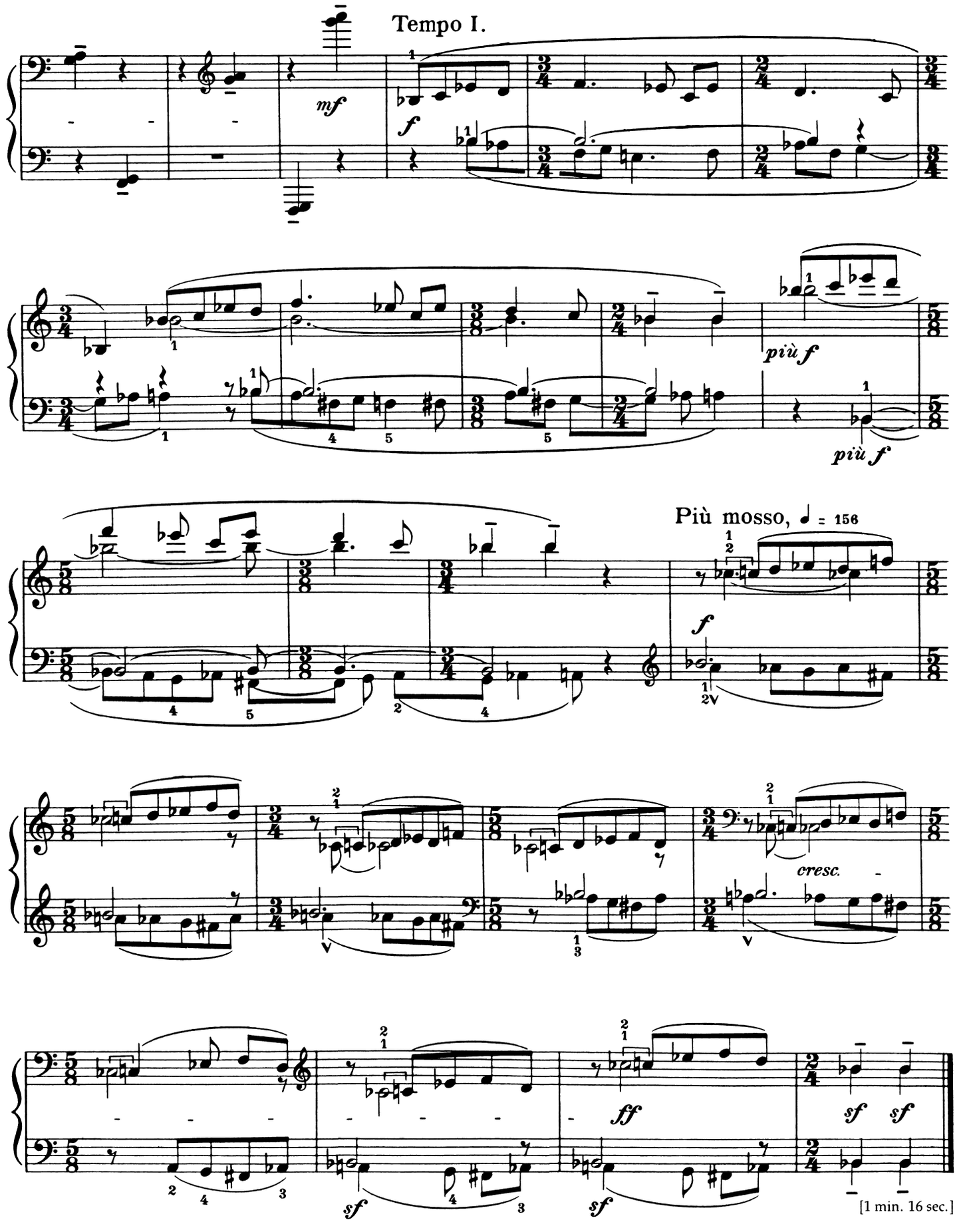

[1 min. 16 sec.]

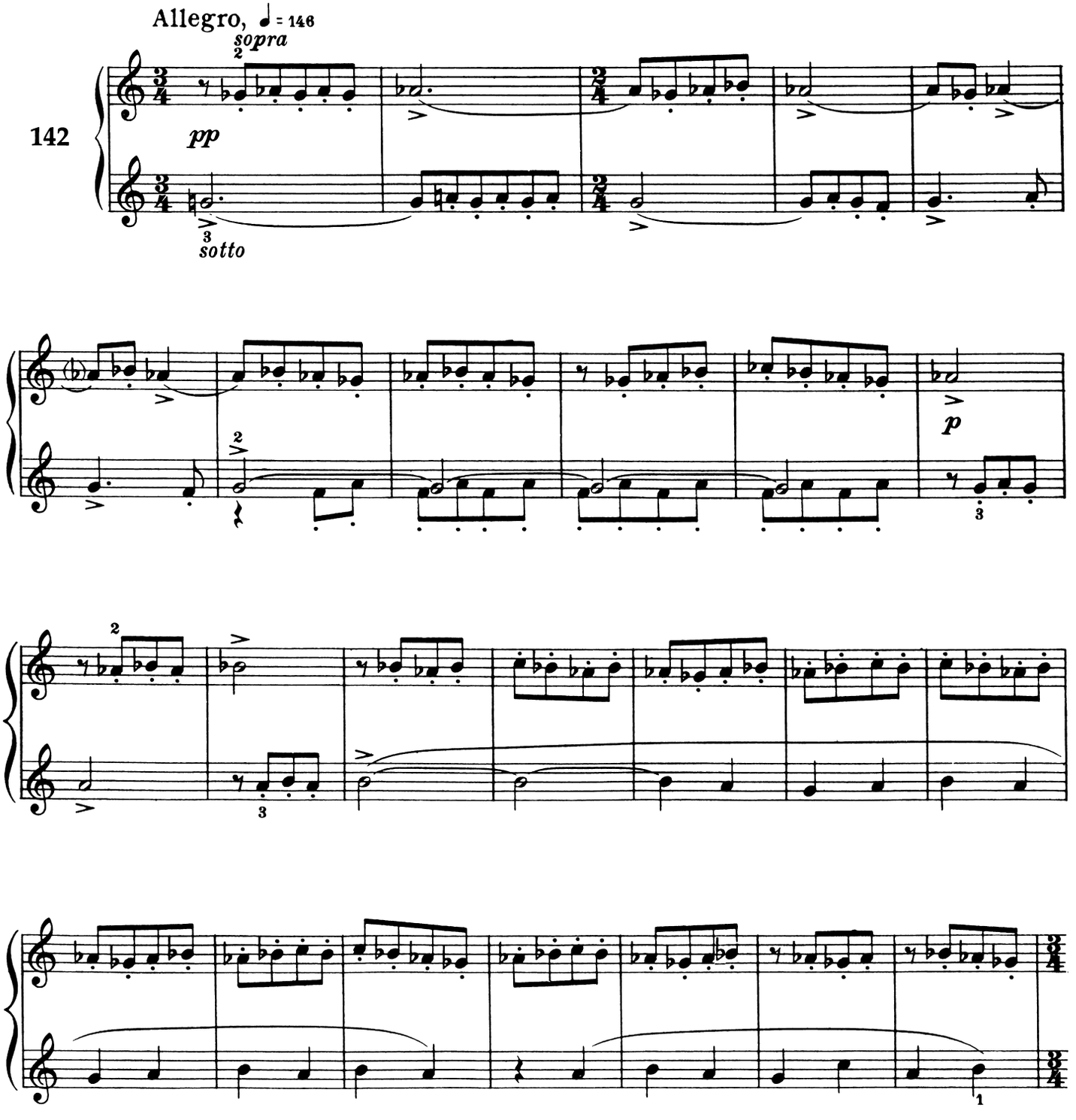
Allegro, ♩ = 146
sopra
pp
sotto
142
p

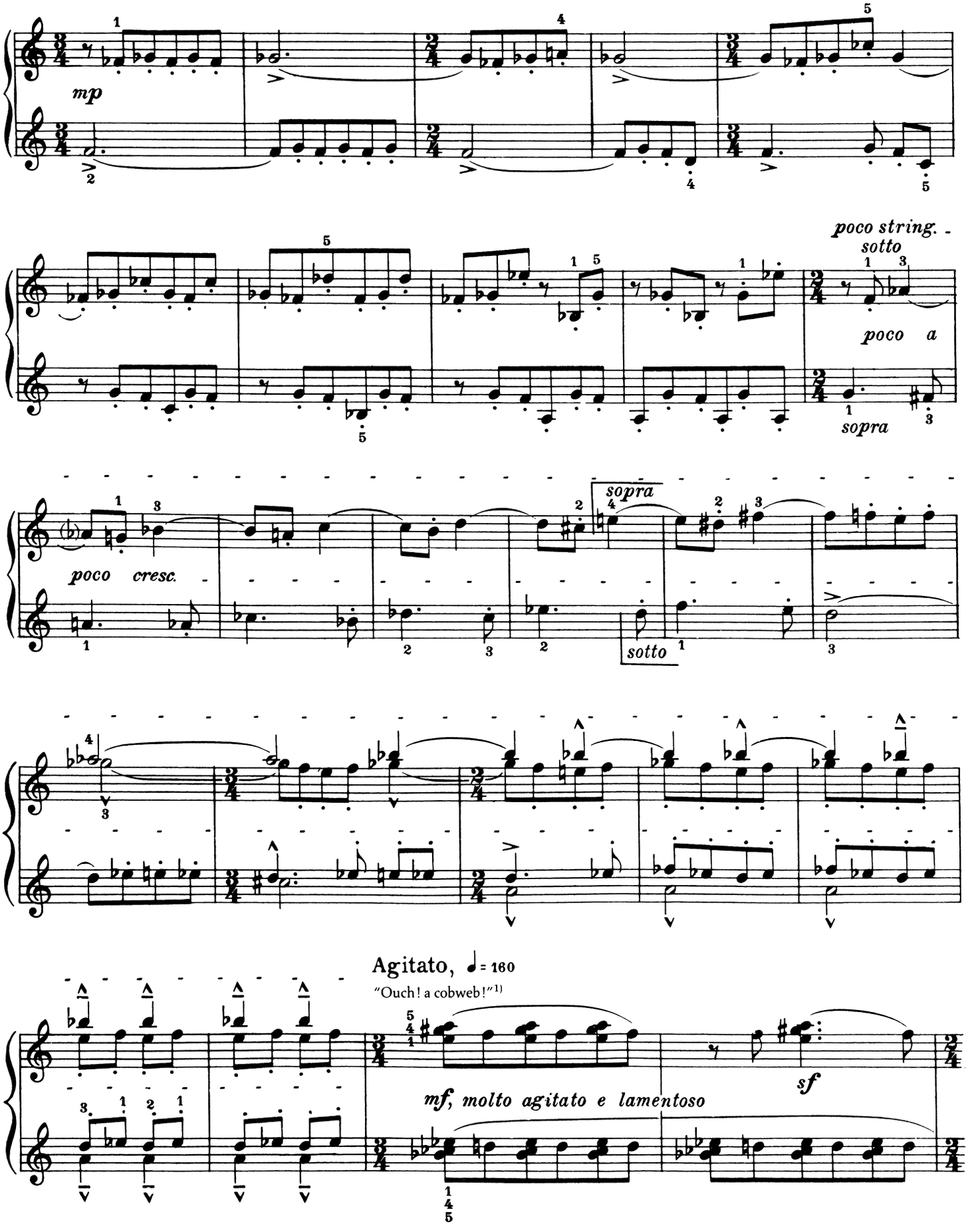

[1)] "Oh, une toile d'araignée!"
"O Weh! Spinnennetz!"
"Jaj, pókháló!!"

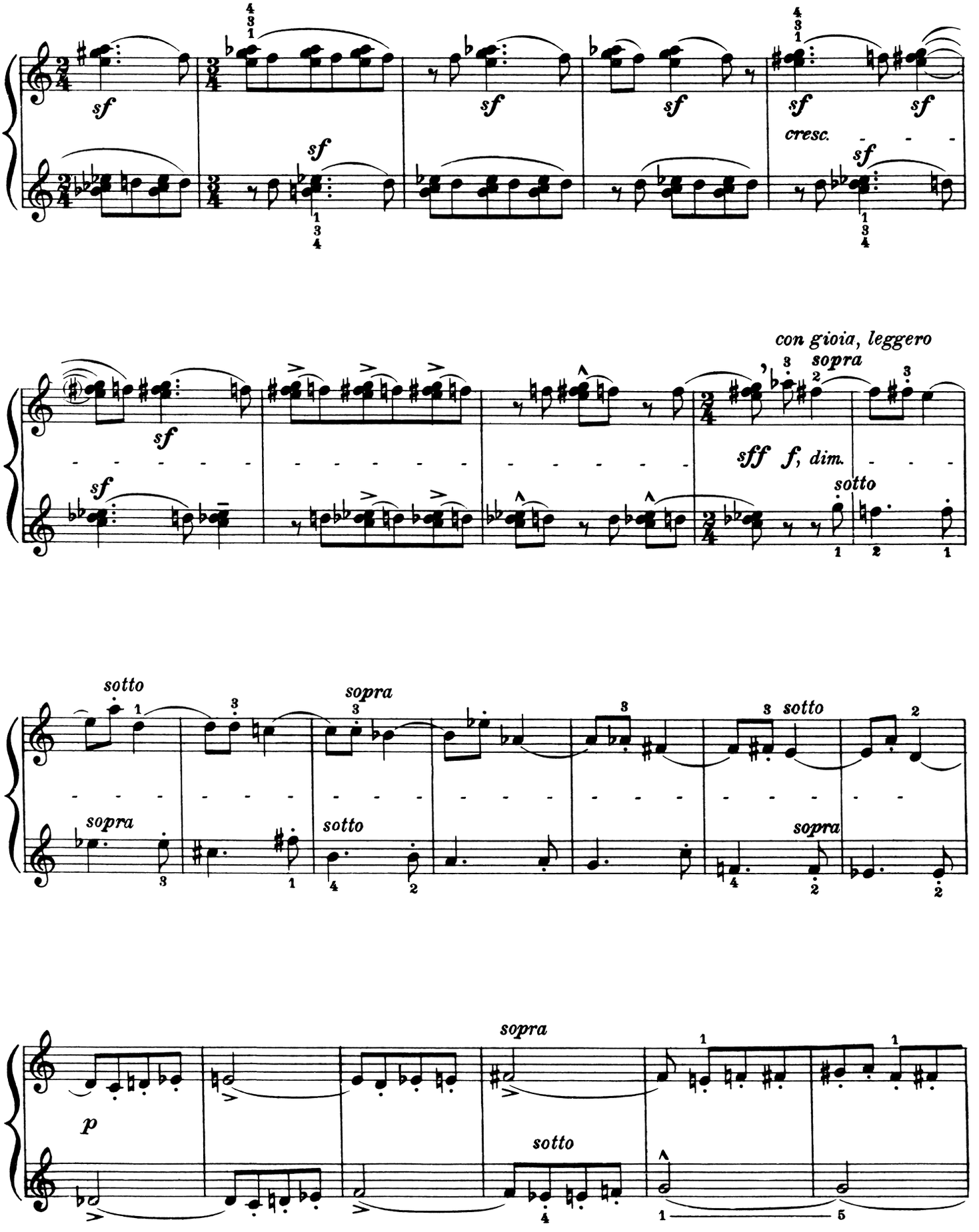
sf
cresc.
con gioia, leggero
sopra
sff
f, dim.
sotto
p

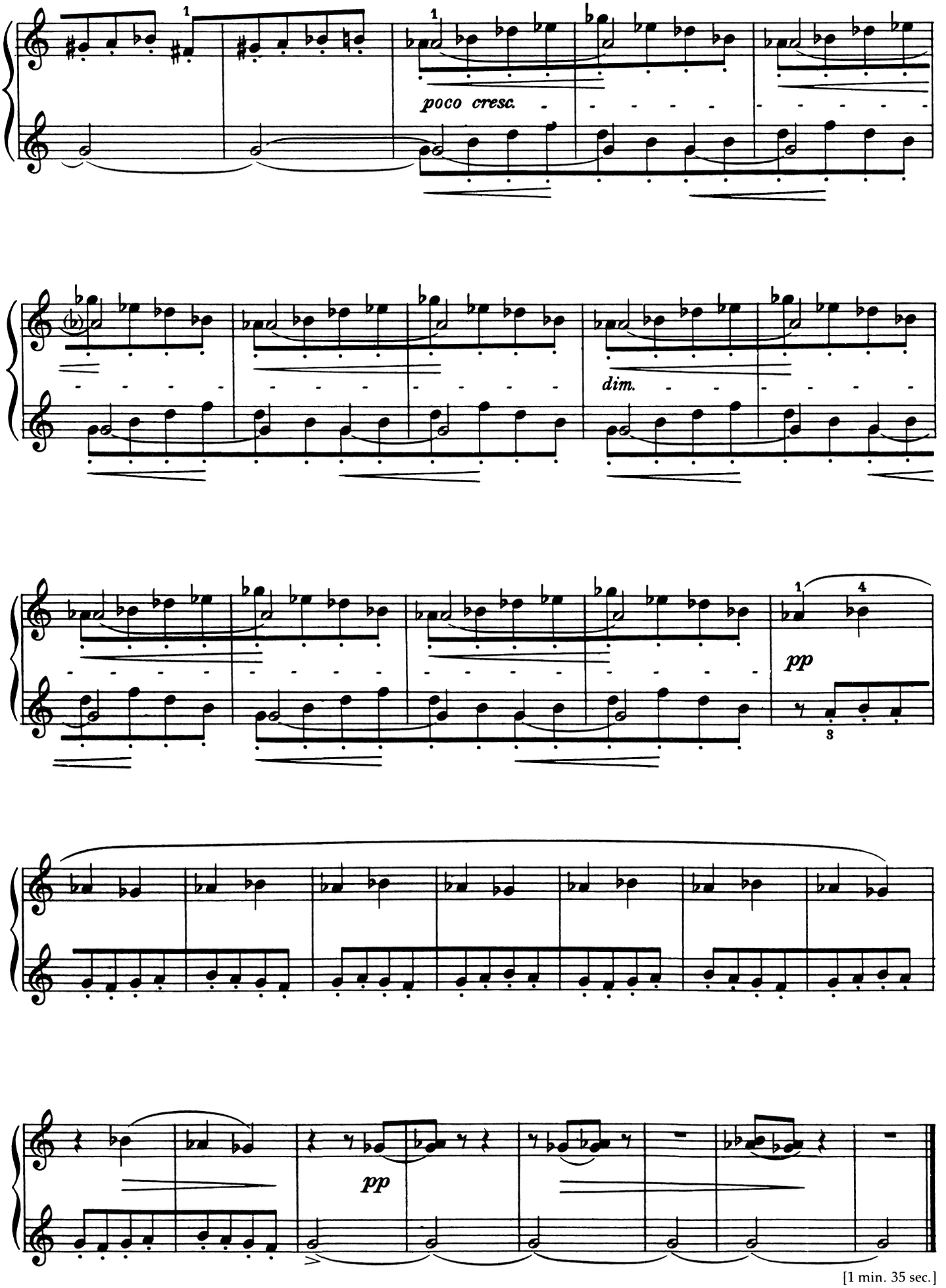

[1 min. 35 sec.]

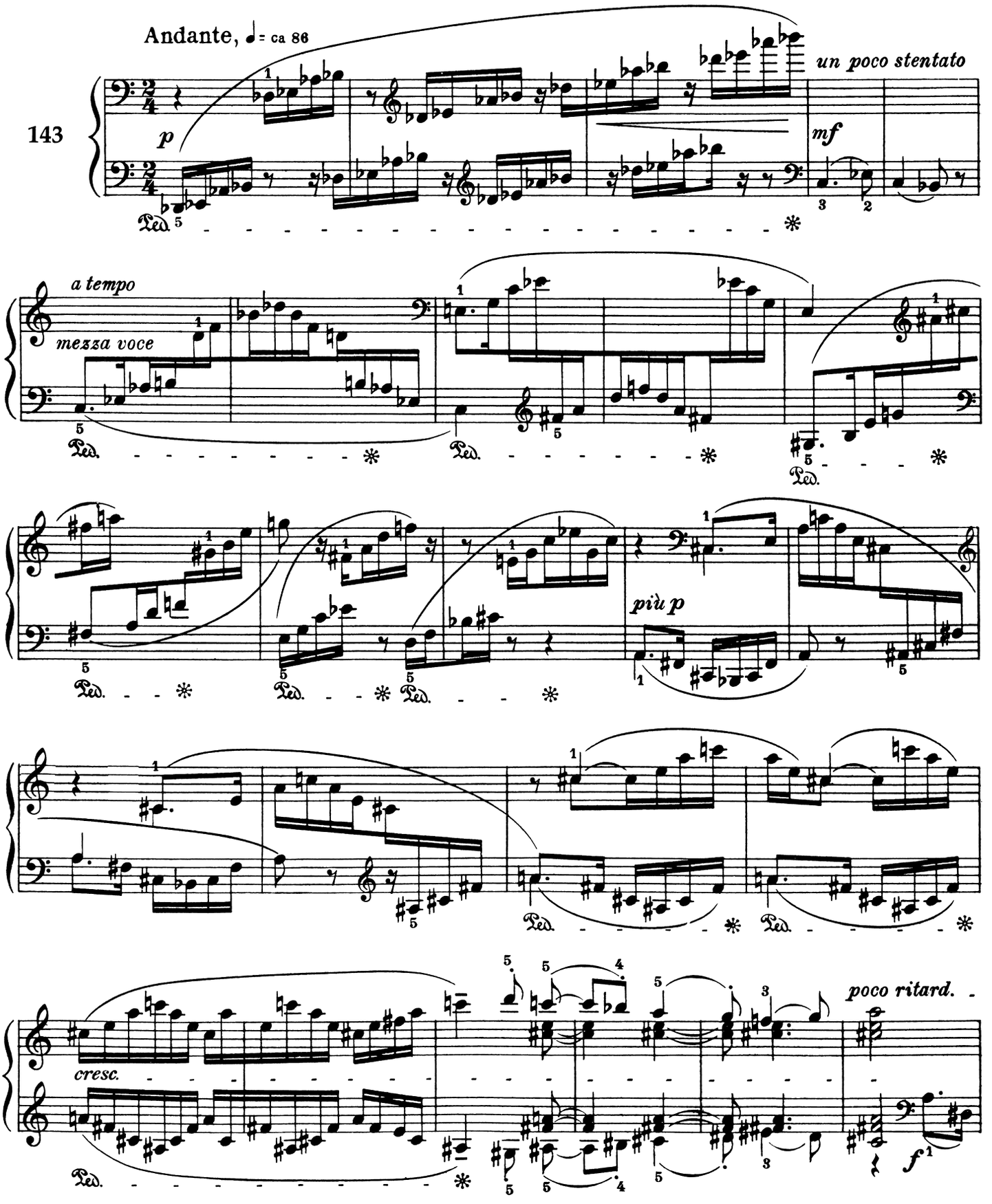
Andante, ♩ = ca 86
143
p
un poco stentato
mf
a tempo
mezza voce
più p
cresc.
poco ritard.
f
Ped.

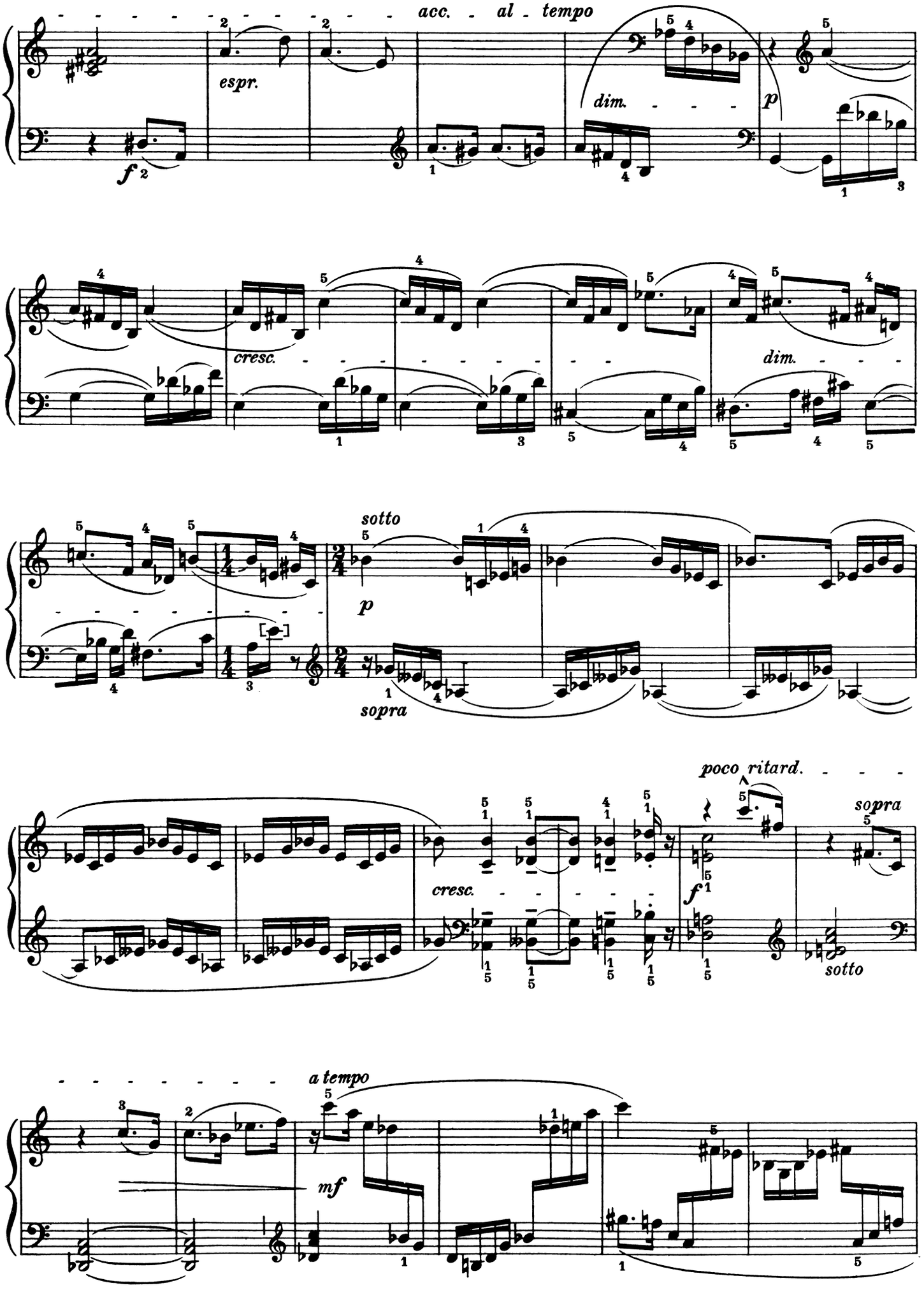
acc. - al - tempo
espr.
dim.
p
f
cresc.
dim.
sotto
p
sopra
poco ritard.
sopra
cresc.
f
sotto
a tempo
mf

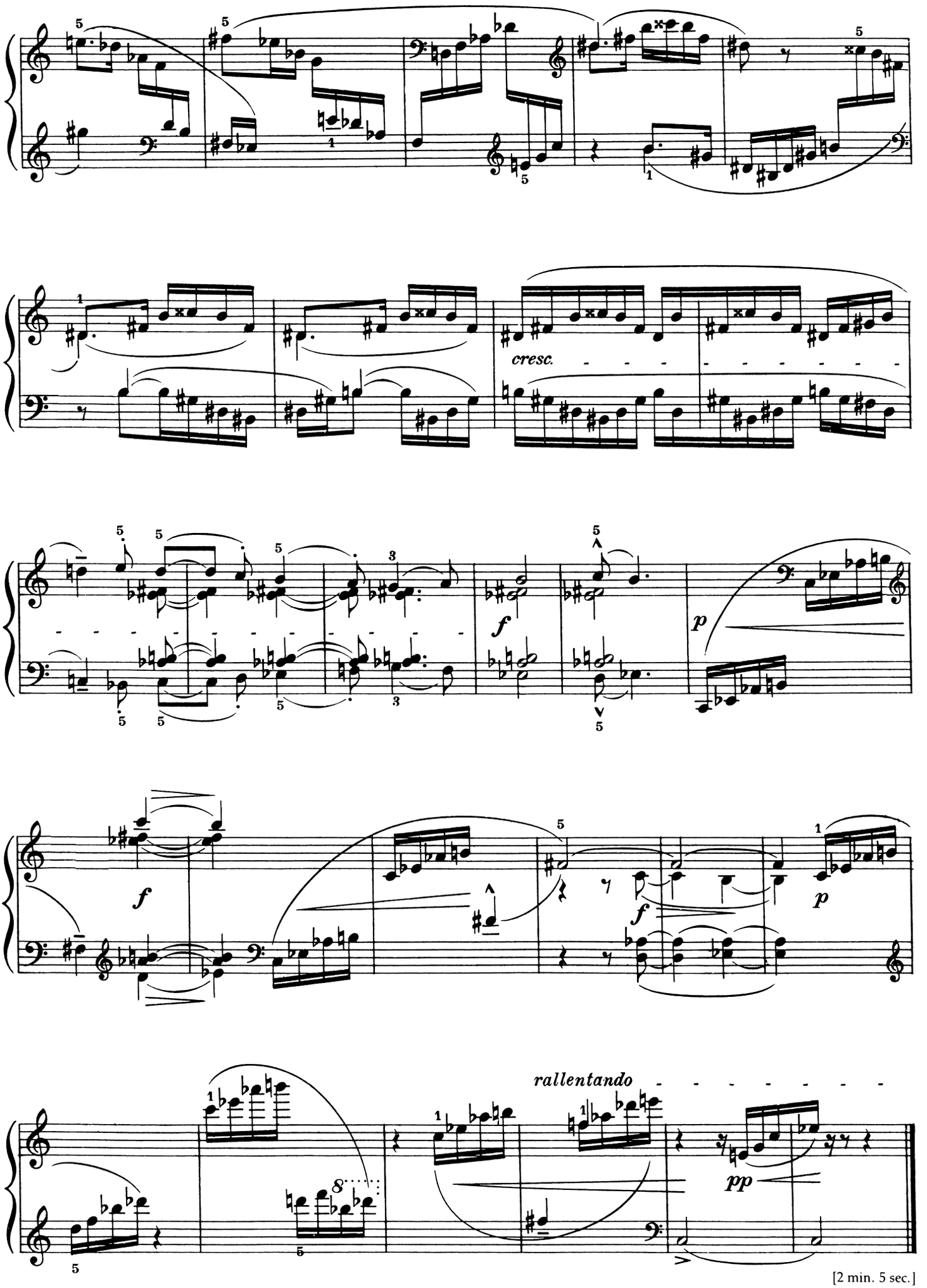

[2 min. 5 sec.]

Minor Seconds, Major Sevenths

Secondes mineures, septièmes majeures

Kleine Sekunden, große Septimen

Kis másod- és nagy hetedhangközök

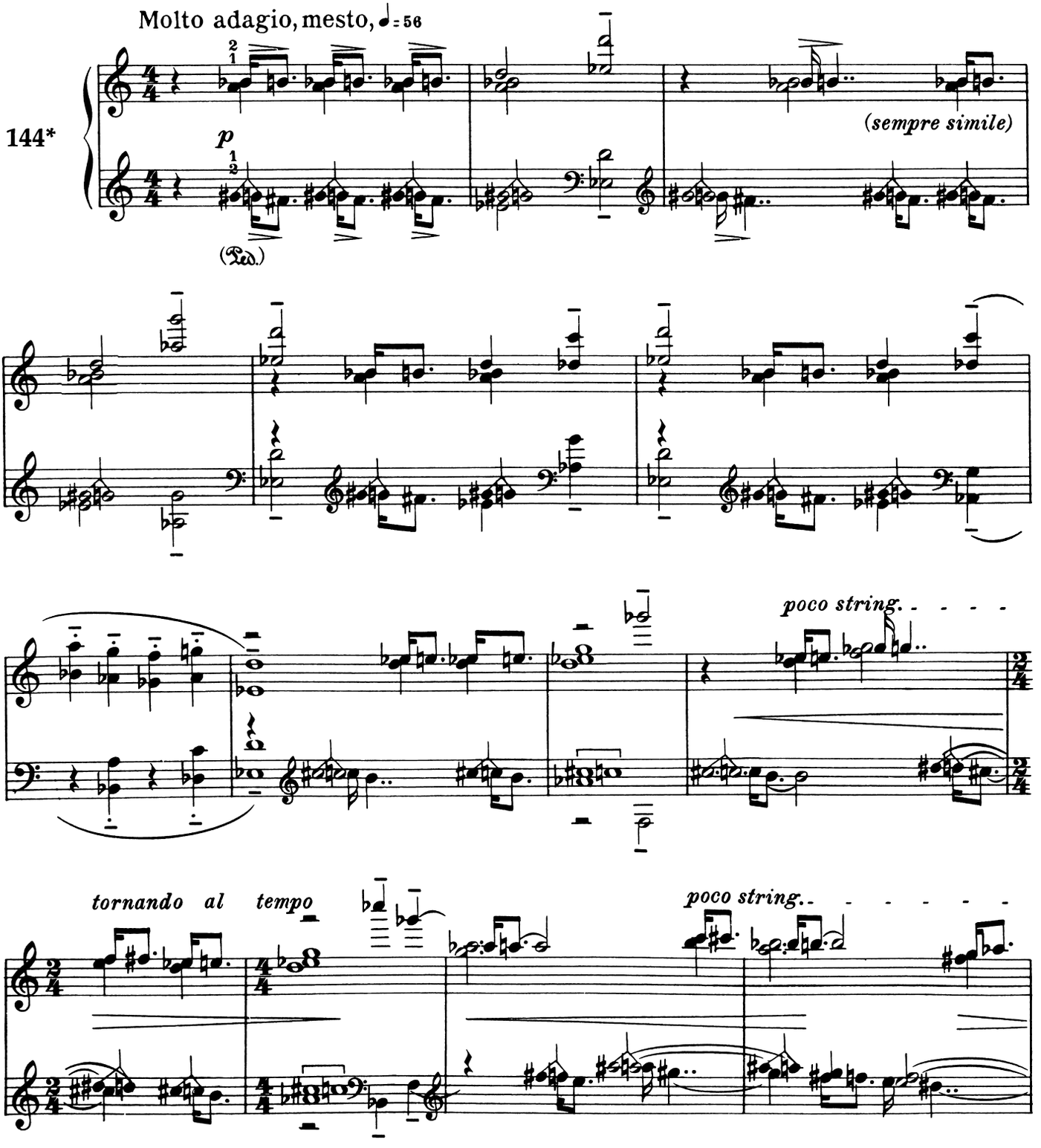

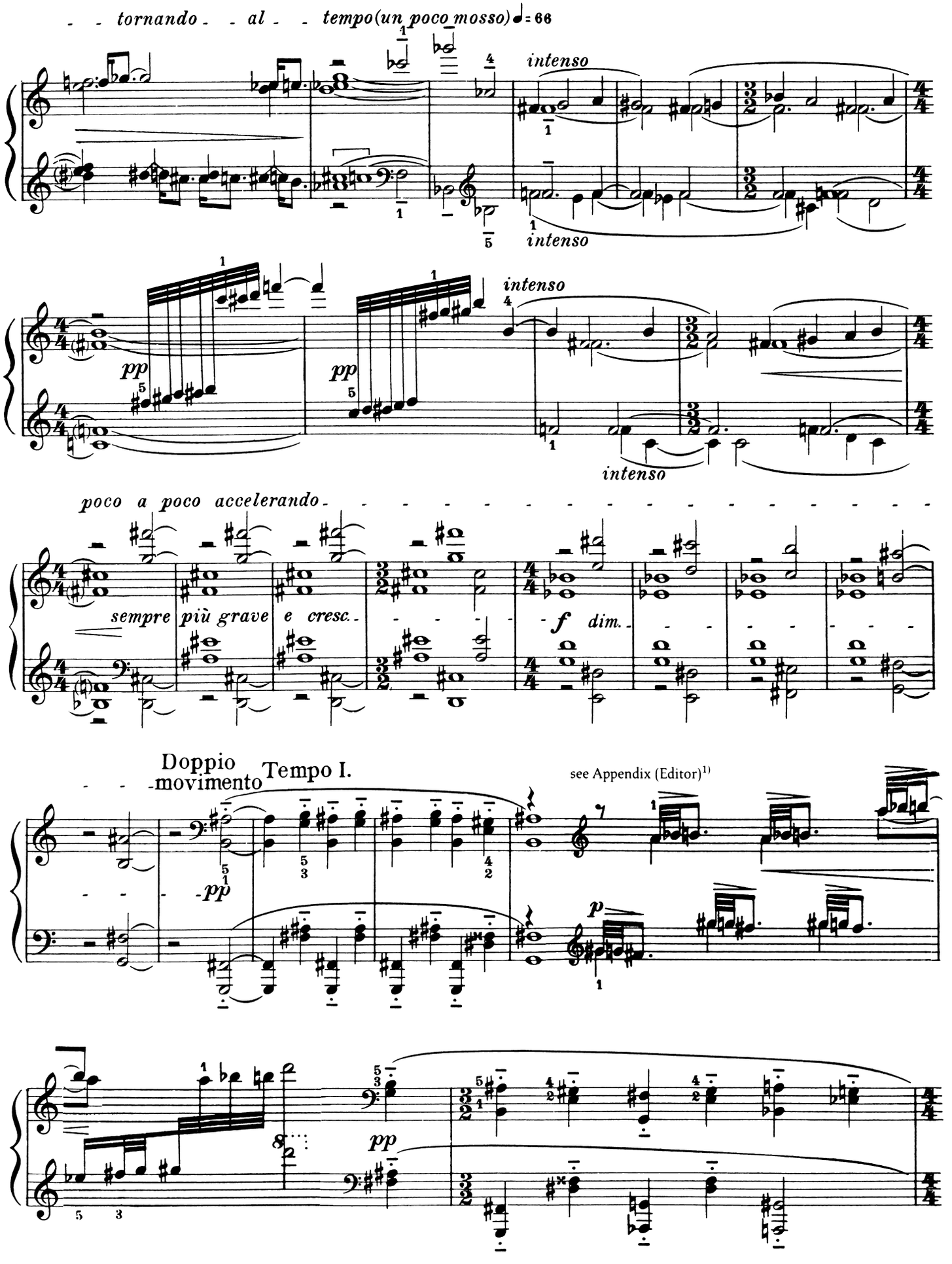

[1] Voir l'Appendice (Note du rédacteur)
Siehe Anhang (Anm. d. Hrsg.)
Lásd a függelékben az idevonatkozó megjegyzést (a kiadó megjegyzése)

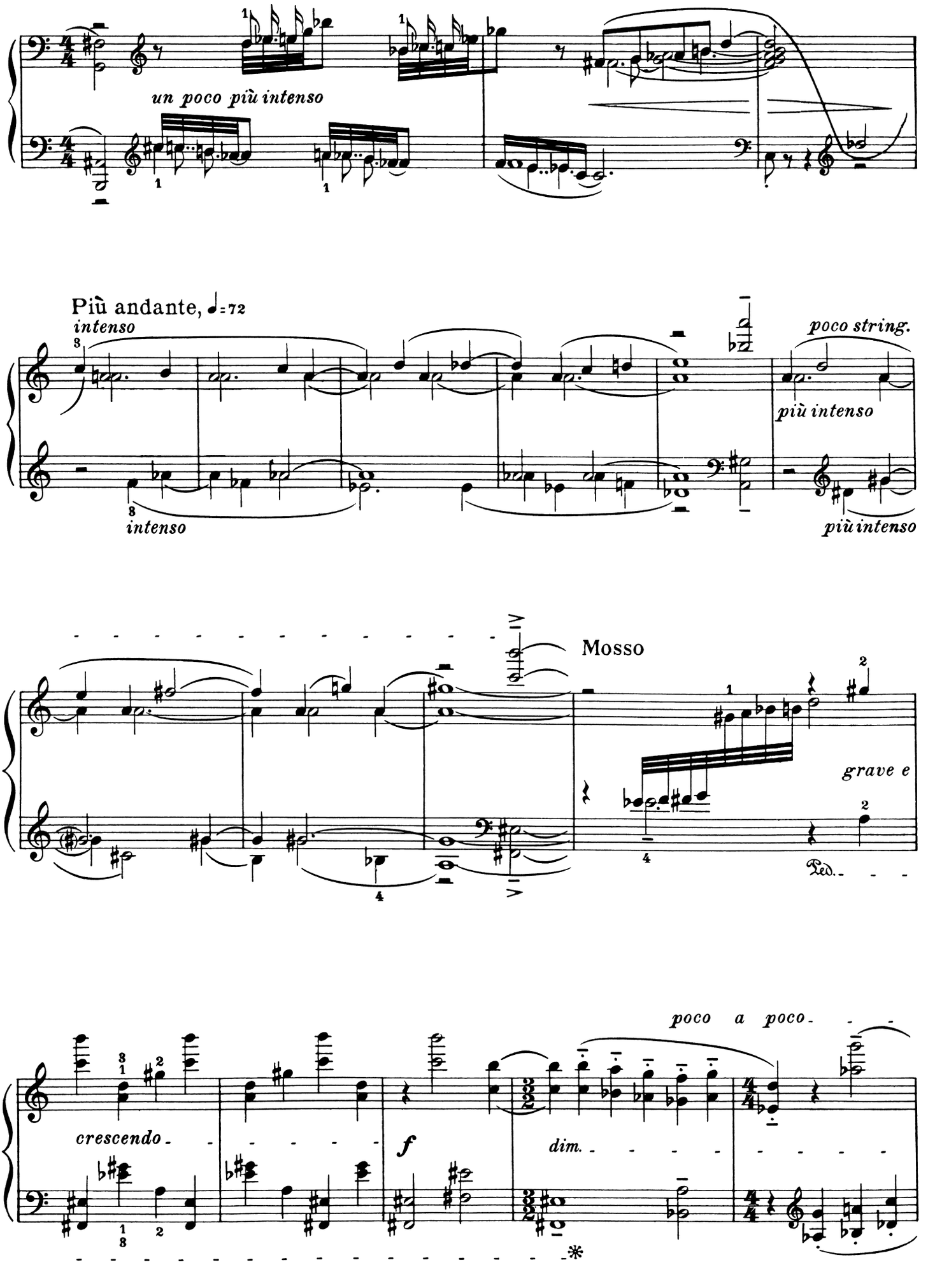
un poco più intenso
Più andante, ♩=72
intenso
poco string.
più intenso
intenso
più intenso
Mosso
grave e
Ped.
poco a poco
crescendo
f
dim.

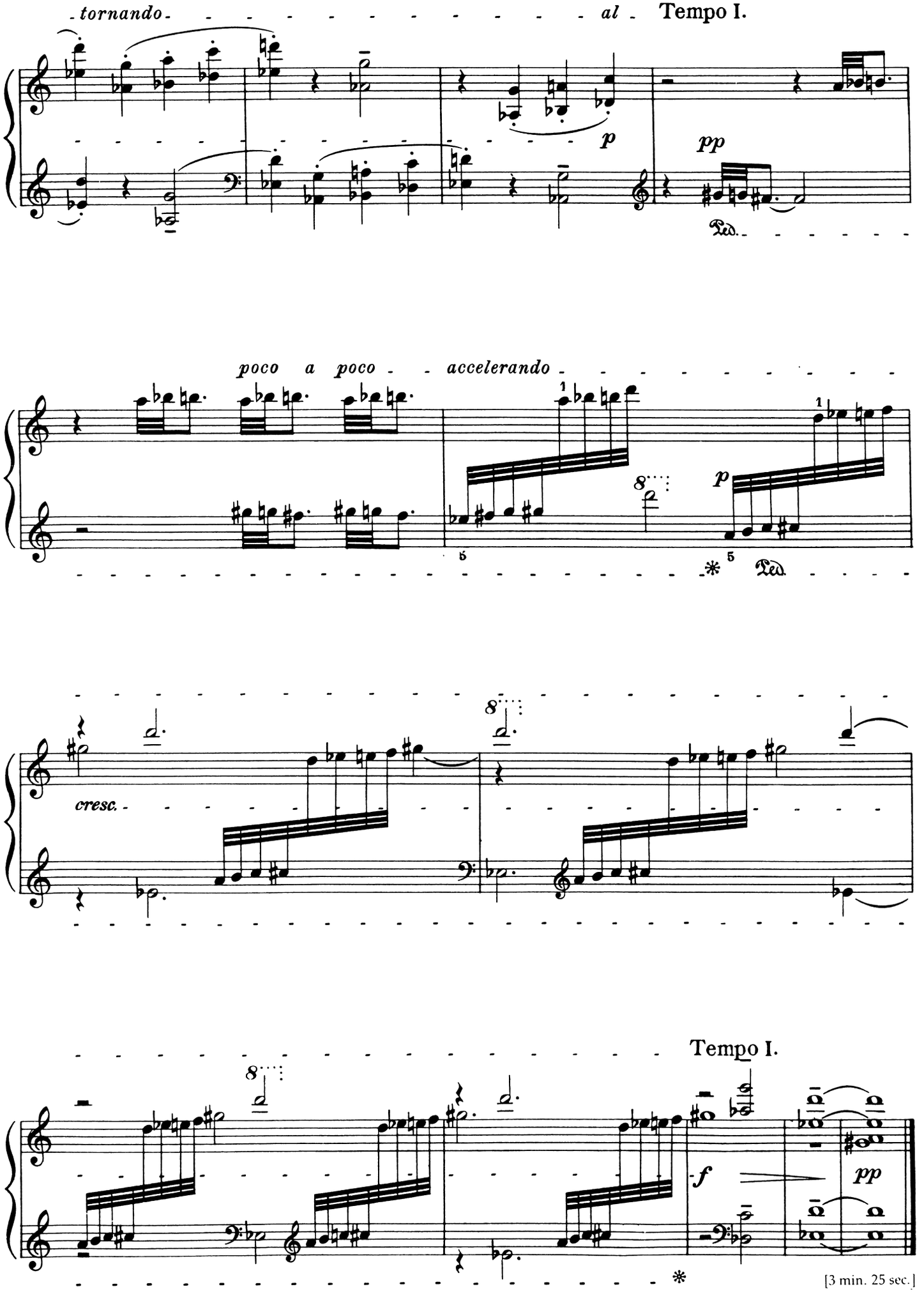
tornando
al
Tempo I.
p
pp
Ped.
poco a poco
accelerando
cresc.
Tempo I.
f
pp

[3 min. 25 sec.]

Chromatic Invention (3)

Invention chromatique (3)

Chromatische Invention (3)

Kromatikus invenció (3)

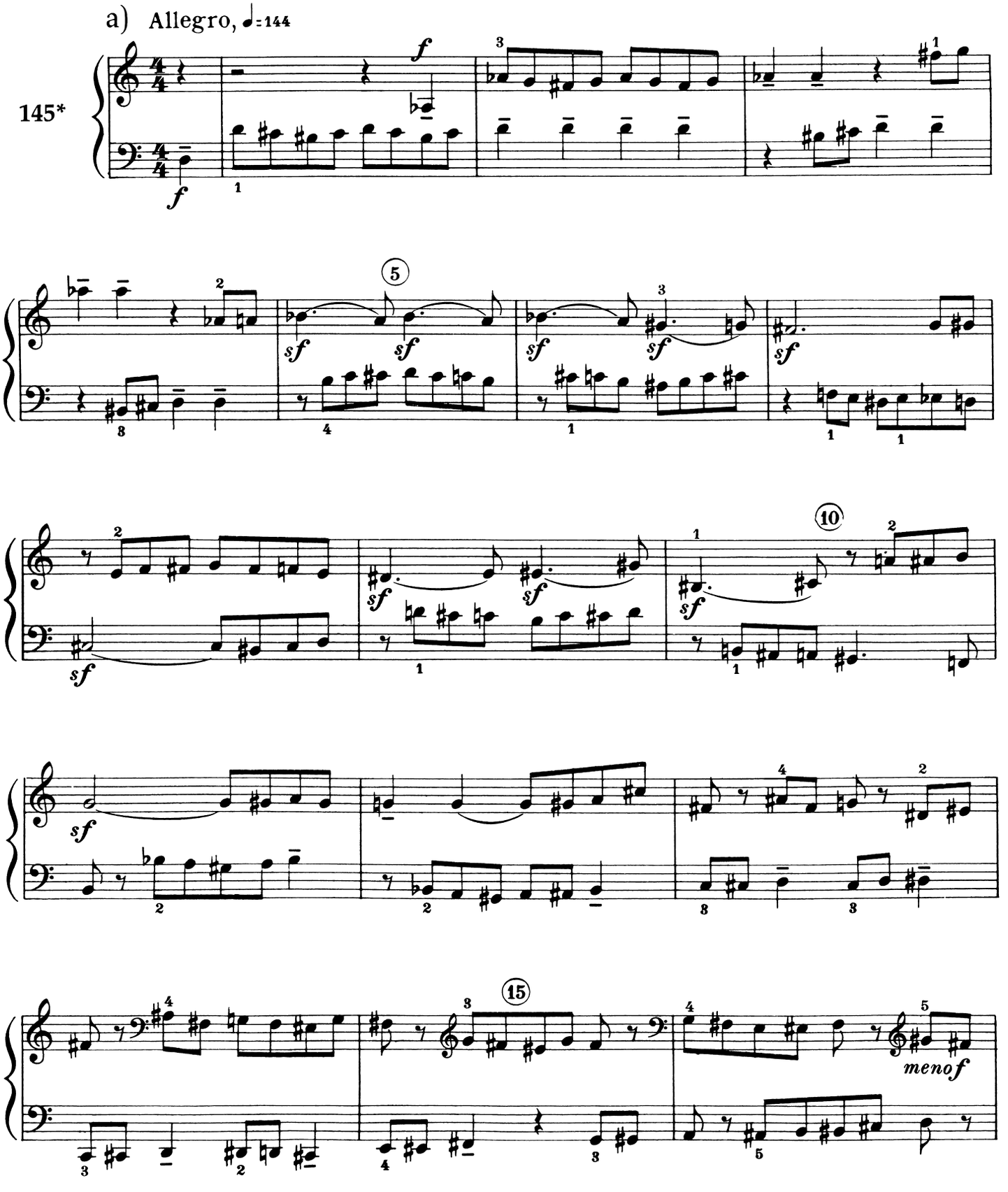

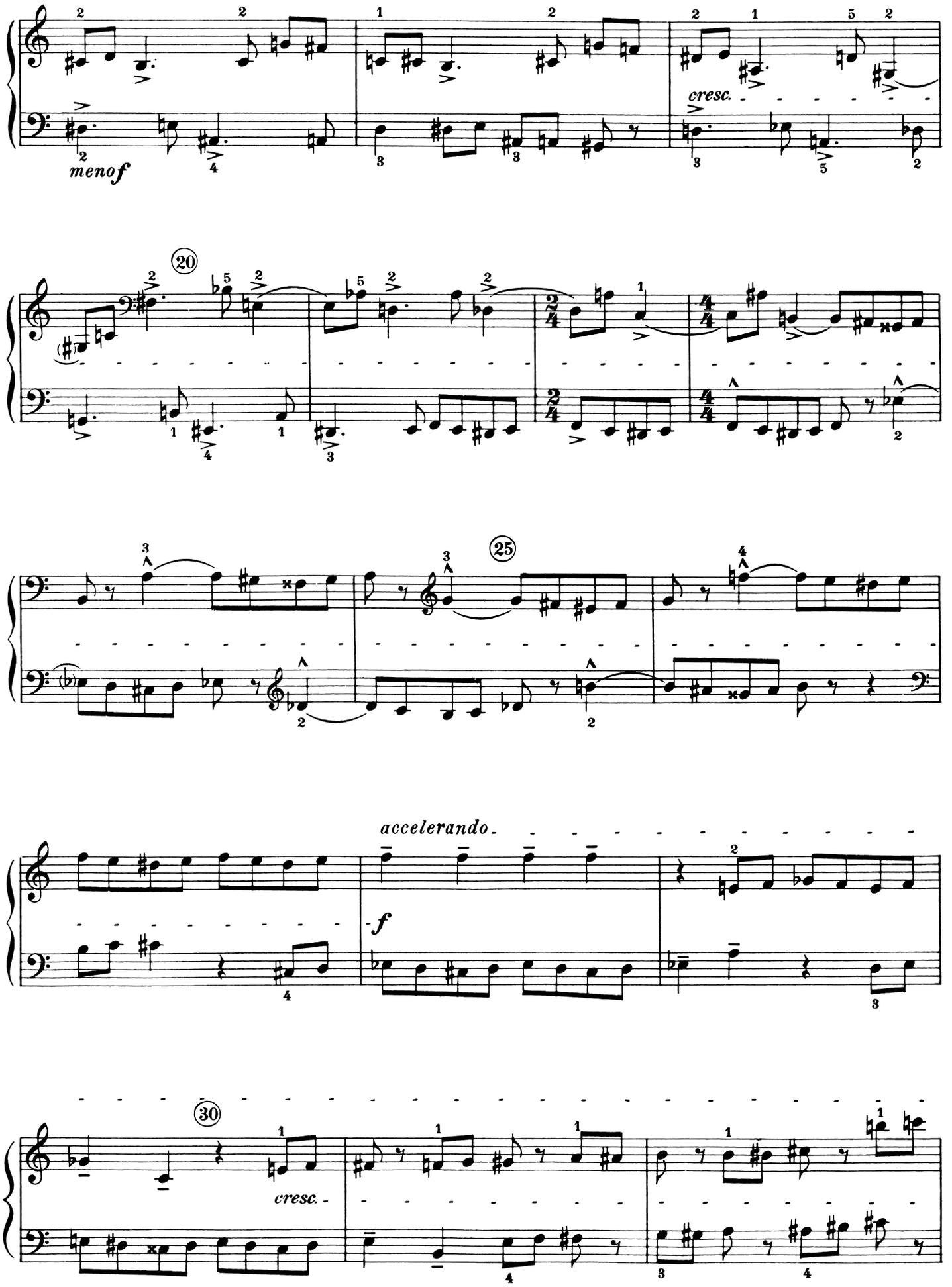
menof
cresc.
20
25
accelerando
f
30
cresc.

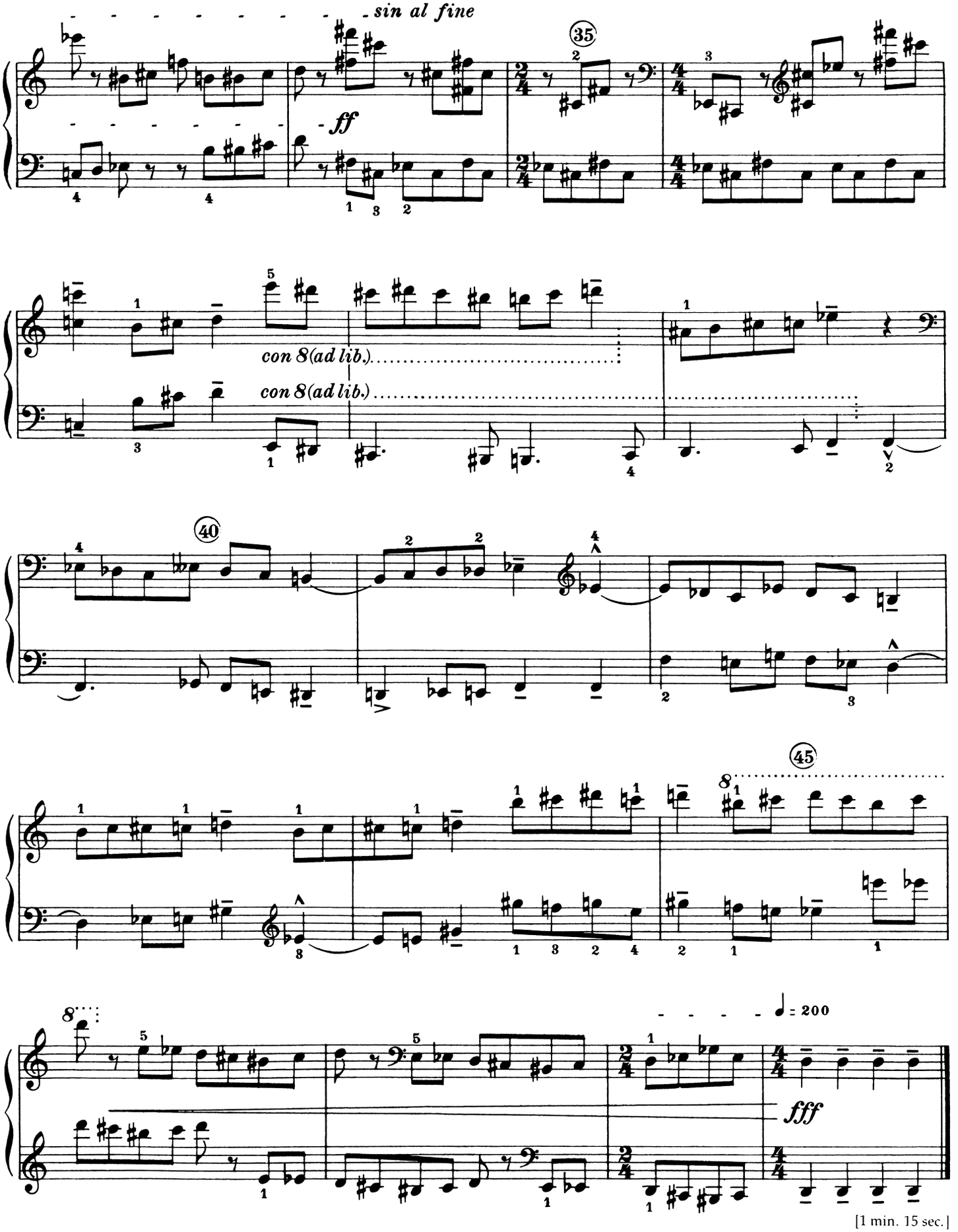

[1 min. 15 sec.]

b) Allegro, ♩ = 144

145*

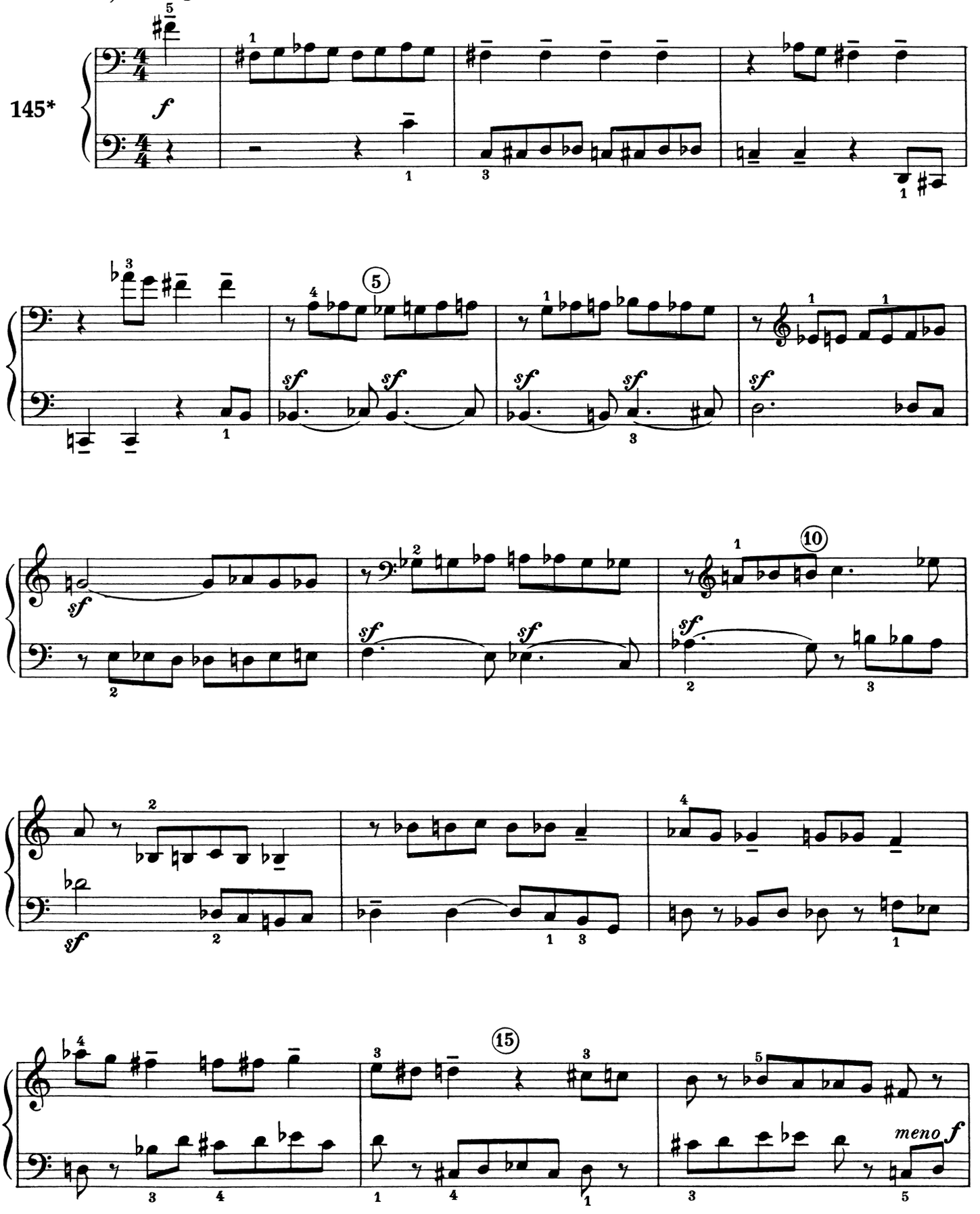

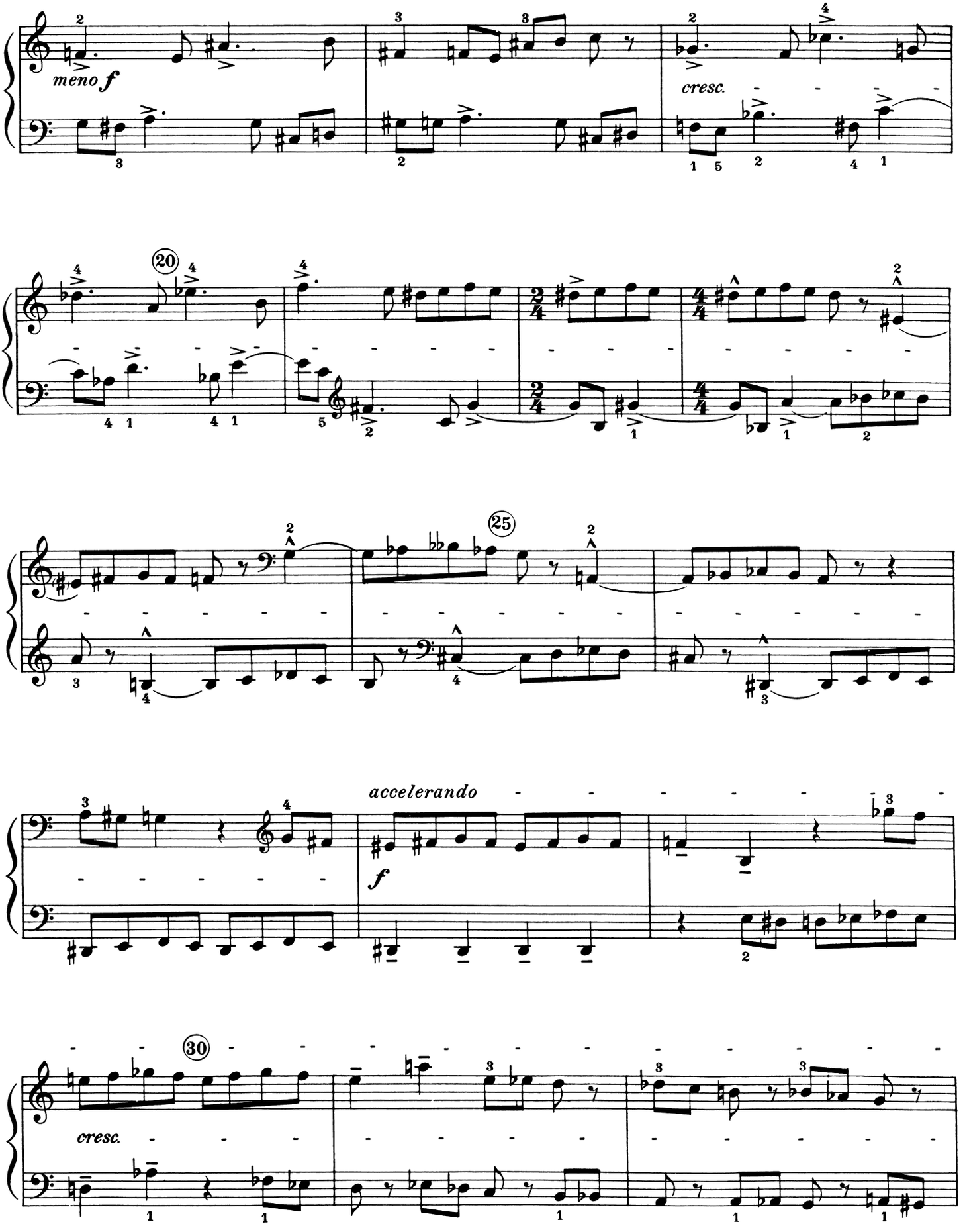
meno f
cresc.
20
25
accelerando
f
30
cresc.

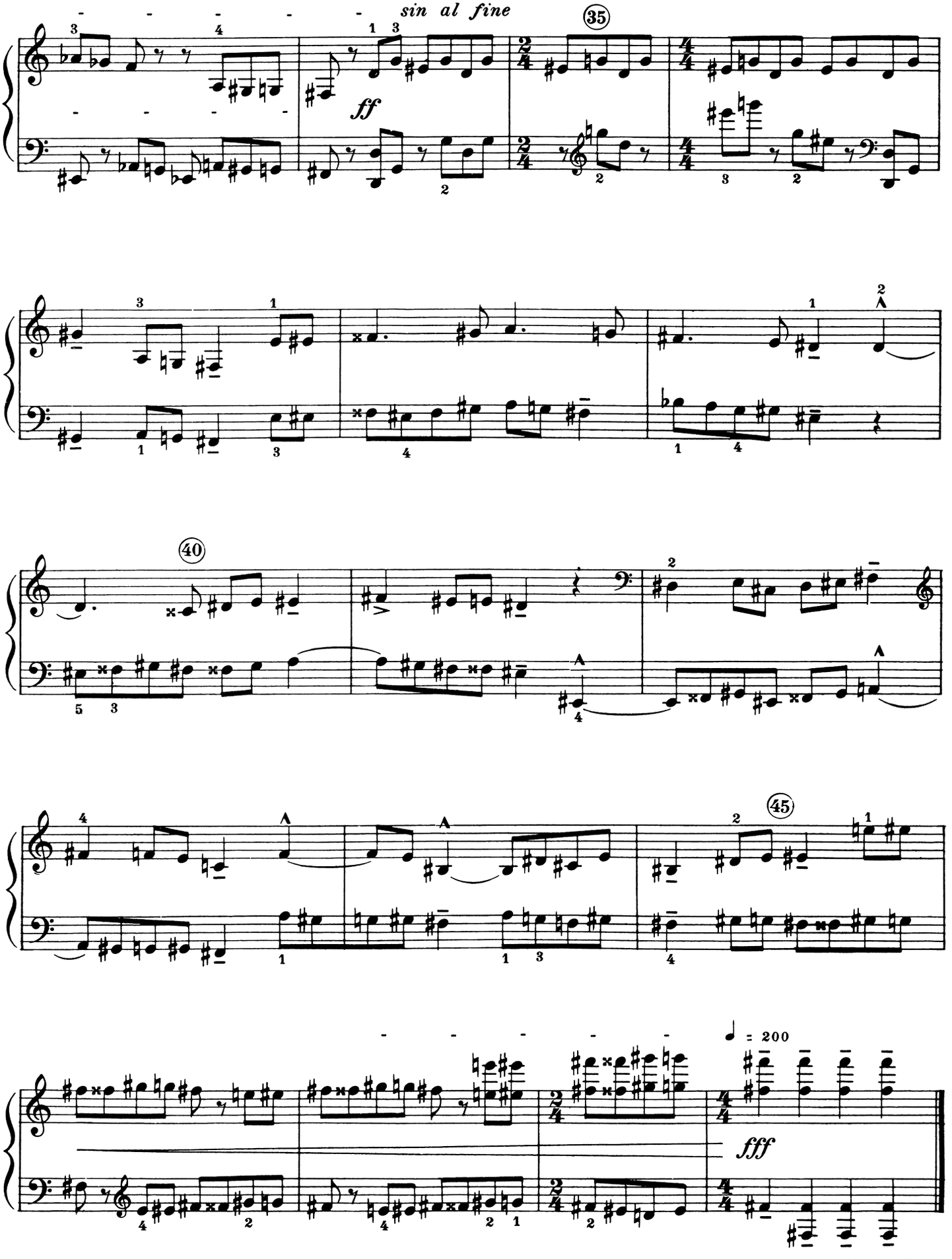

[1 min. 15 sec.]

Ostinato

Ostinato

Ostinato

Ostinato

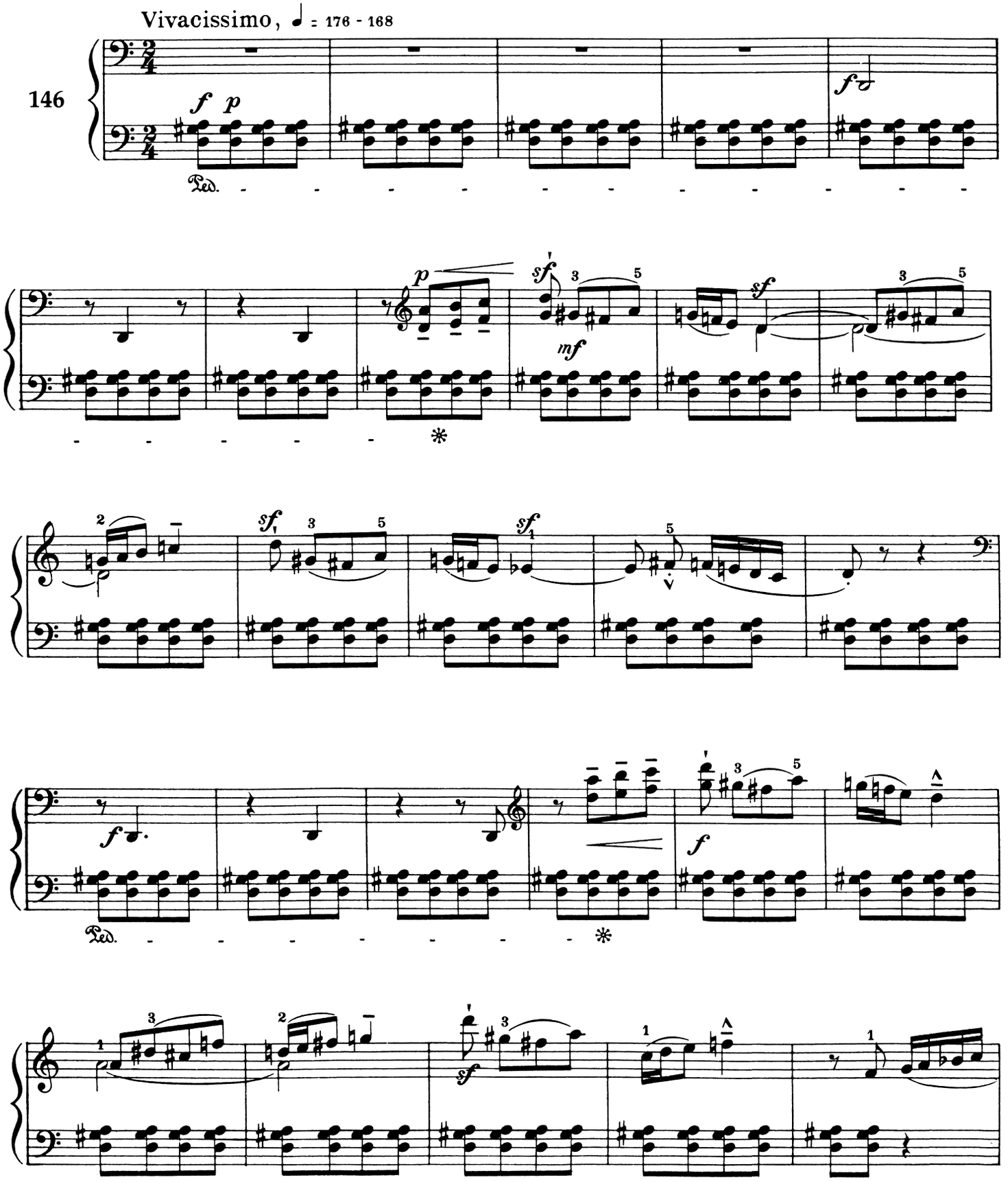

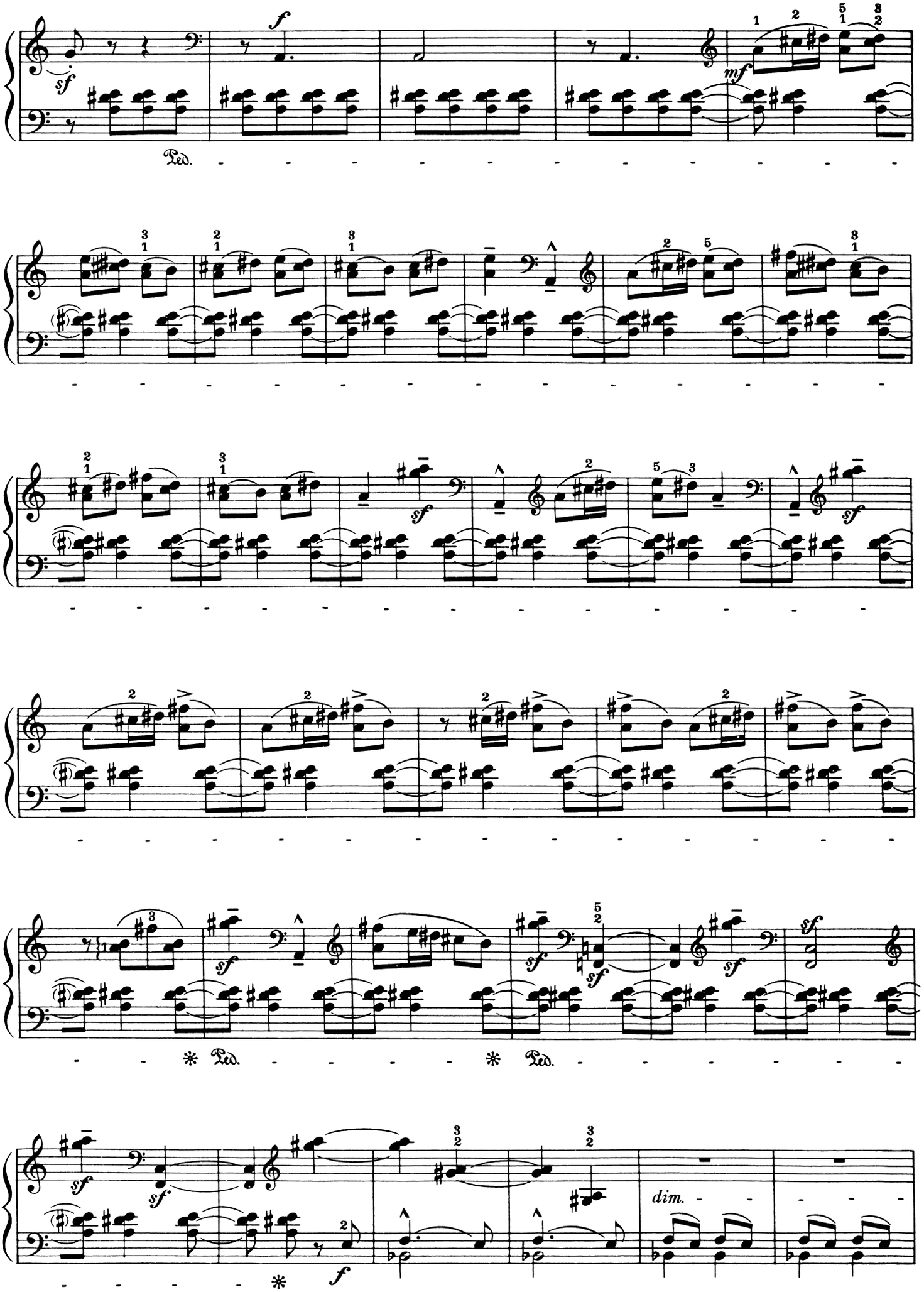
sf
f
mf
Ped.
sf
dim.
f

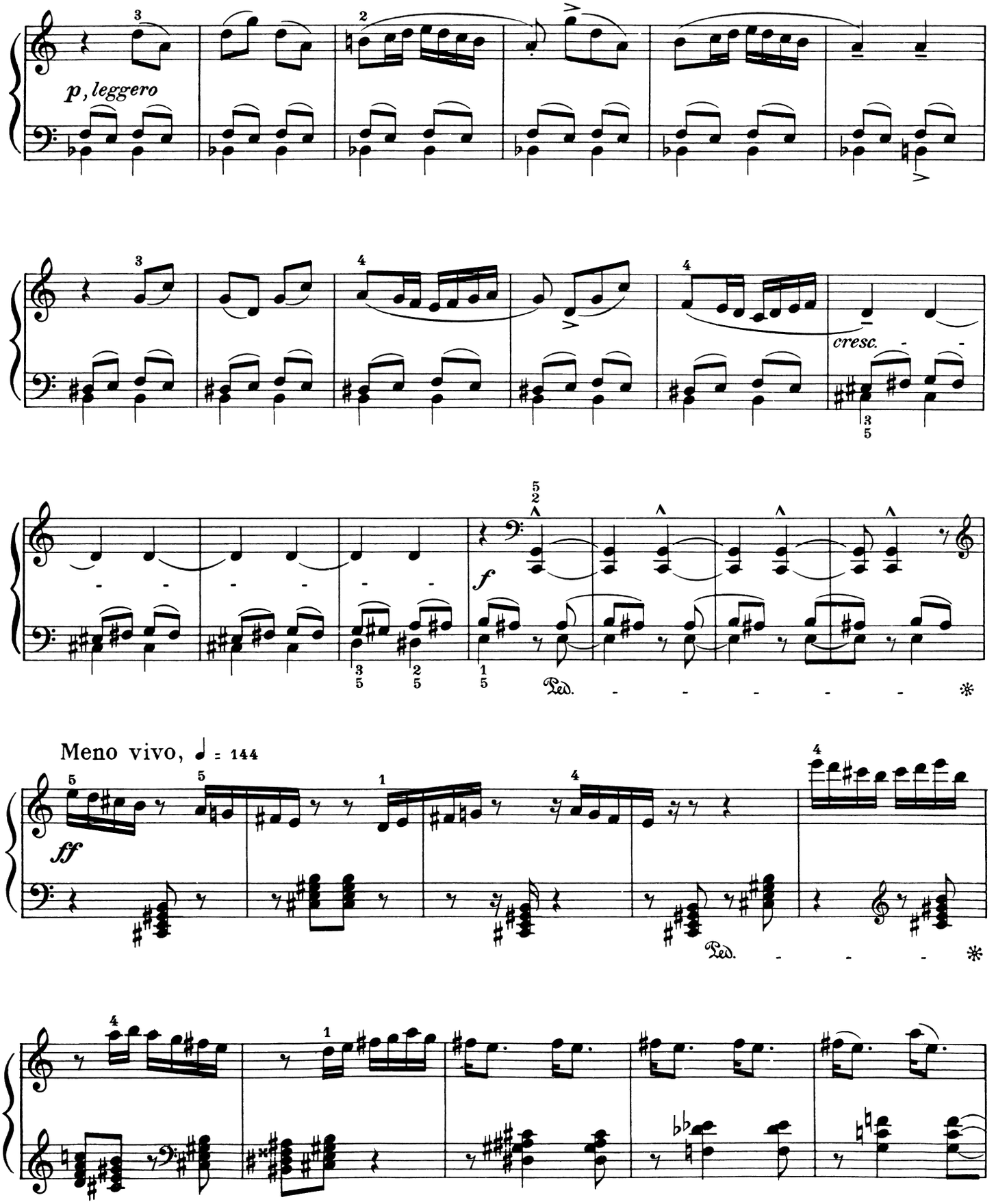
p, leggero
cresc.
f
Ped.
Meno vivo, ♩ = 144
ff
Ped.

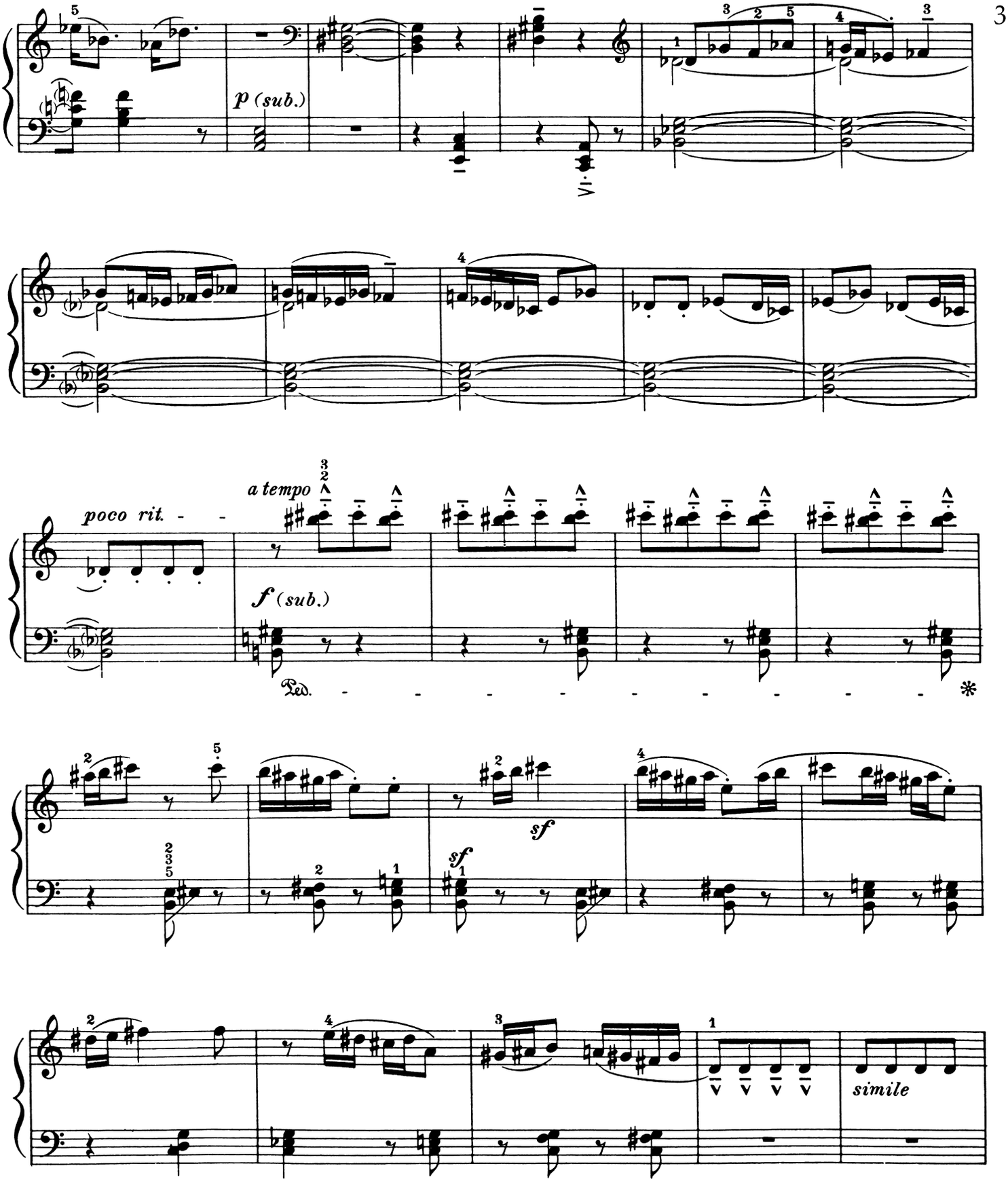
p (sub.)
poco rit. - -
a tempo
f (sub.)
Ped. - - - - - - - - - *
sf
sf
simile

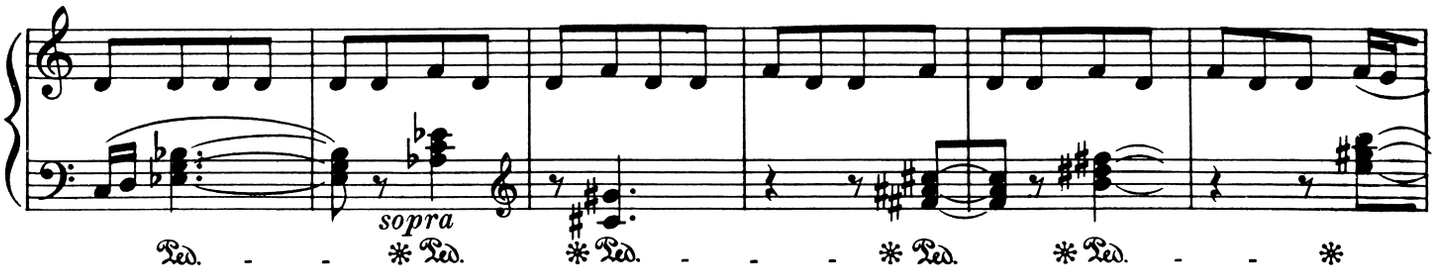

Tempo I. (♩ = 168)

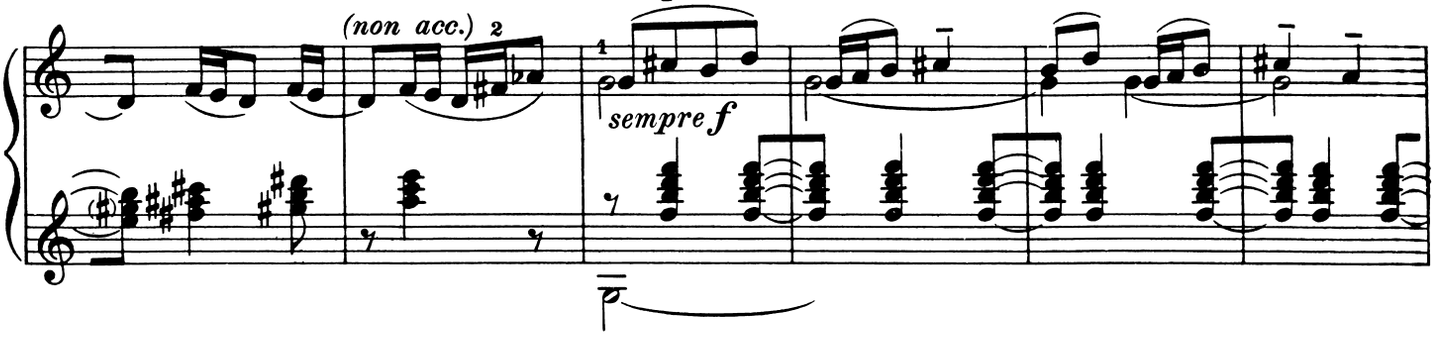

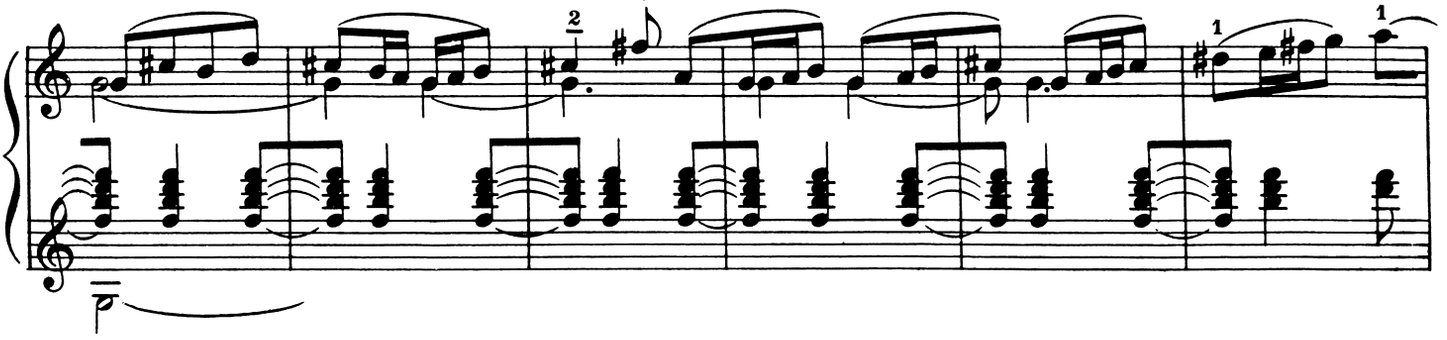

Più mosso, ♩ = 184

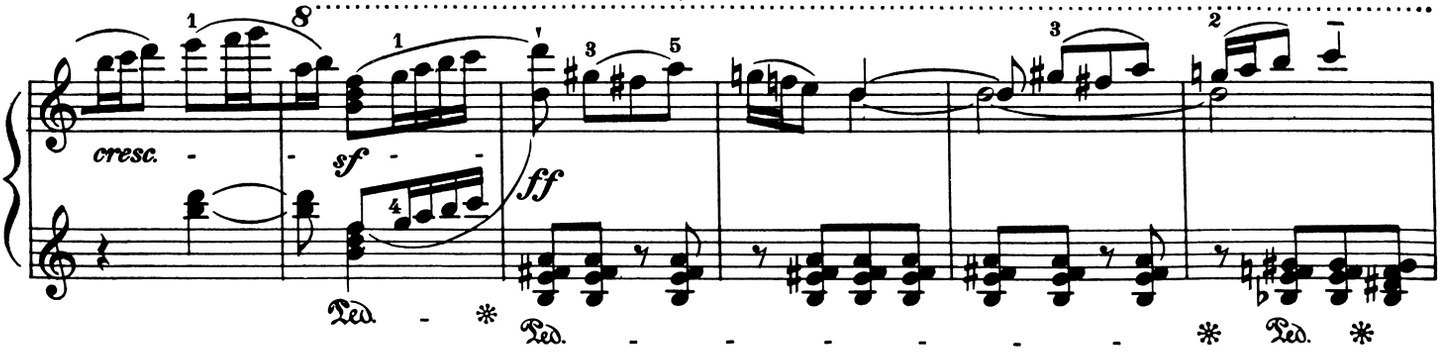

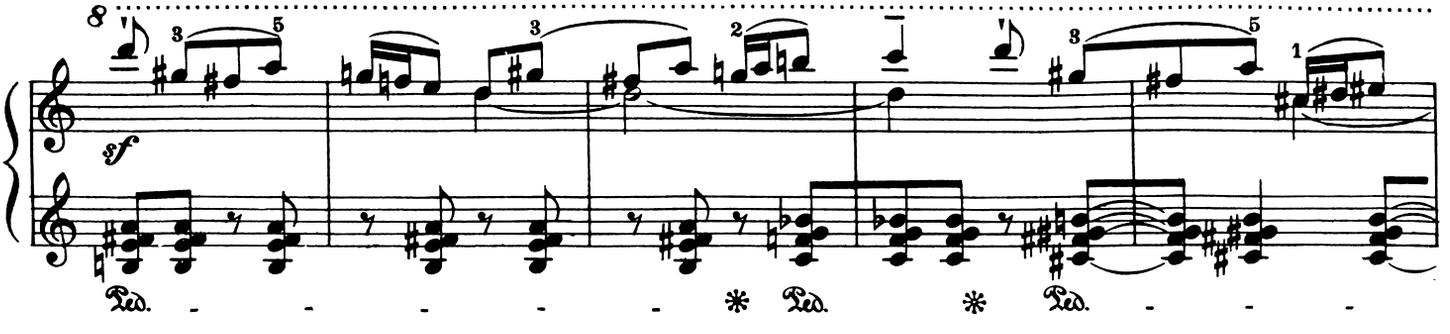

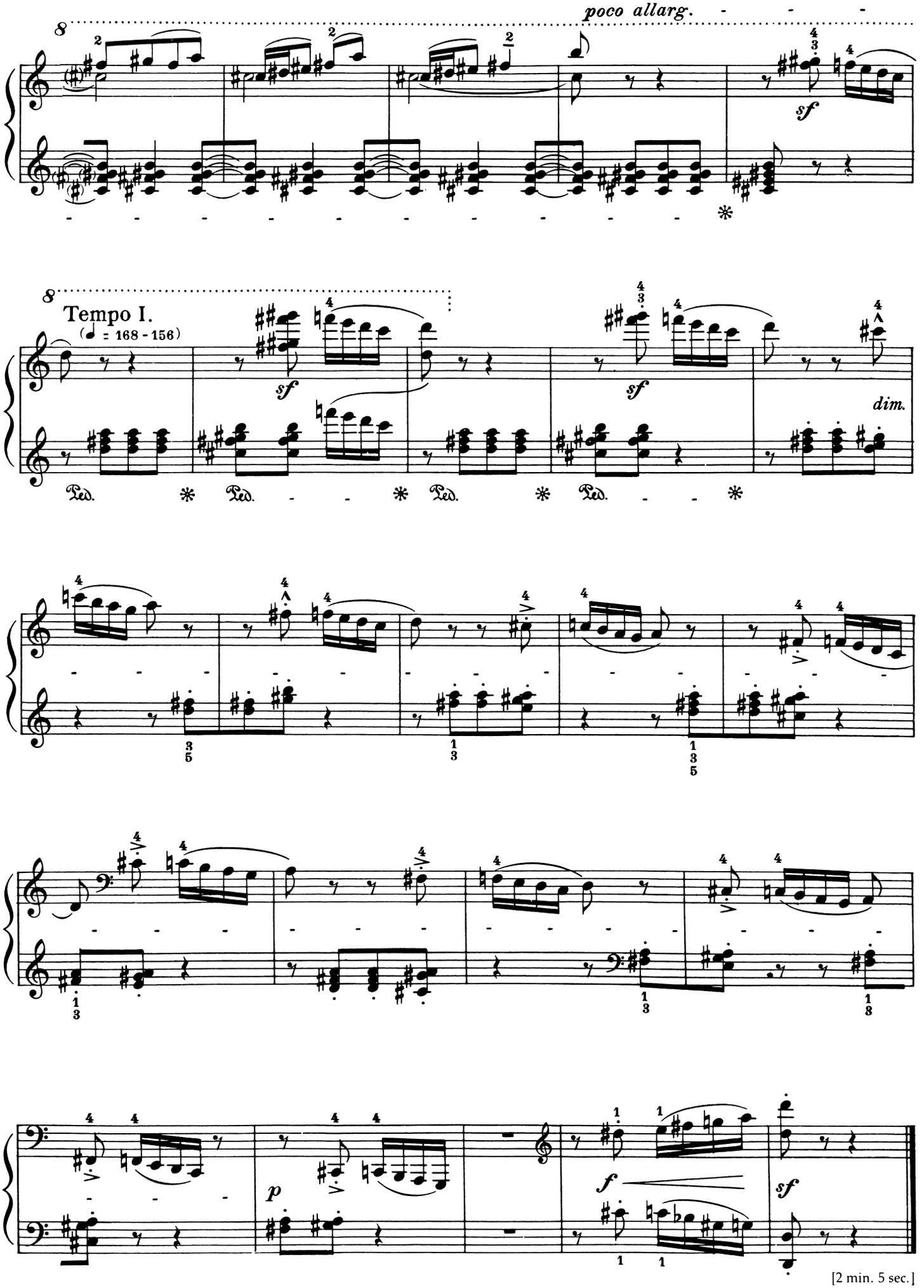
poco allarg.
Tempo I.
(♩ = 168 - 156)
sf
dim.
Ped.
p
f
[2 min. 5 sec.]

March

Marche

Marsch

Induló

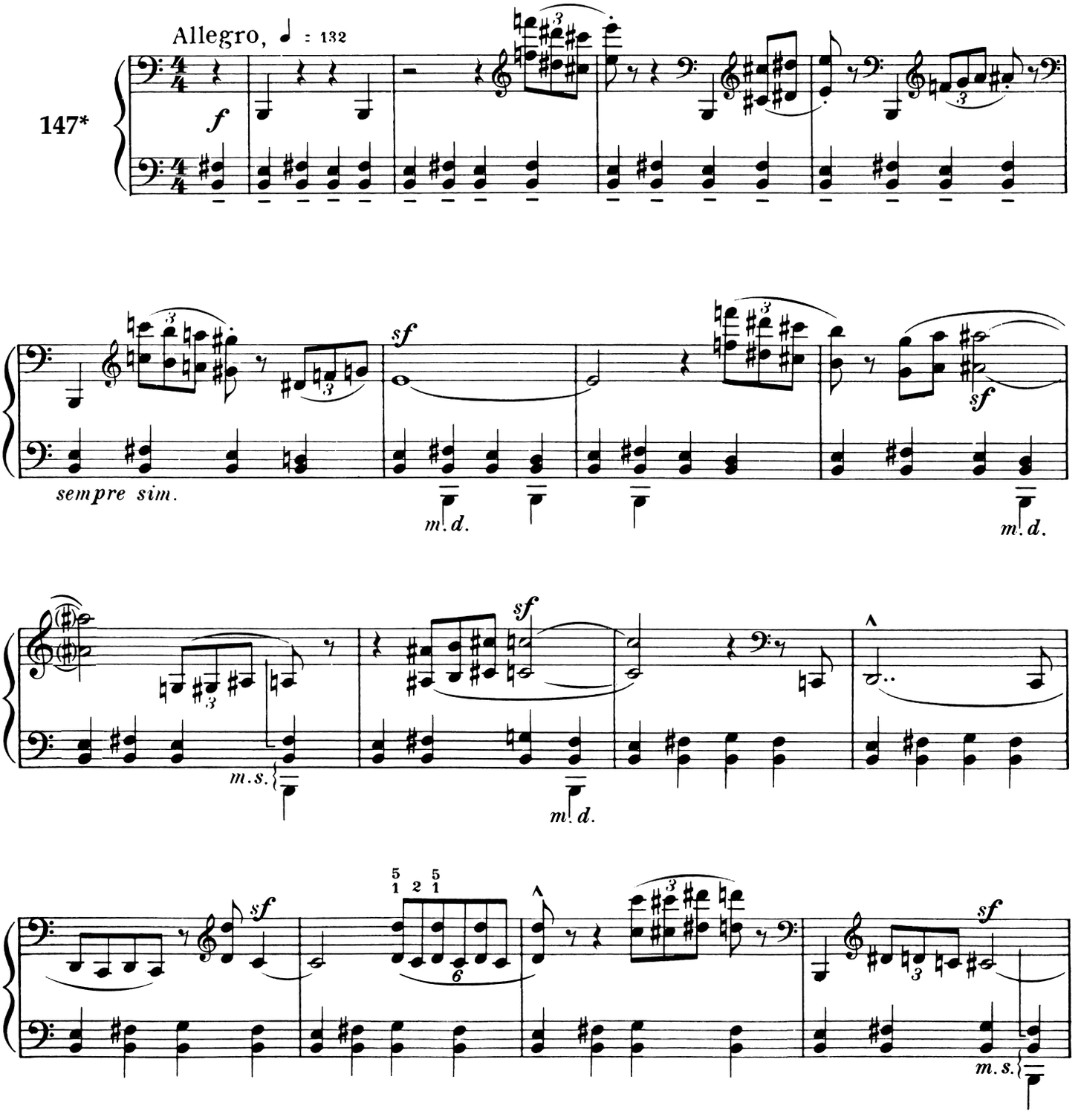

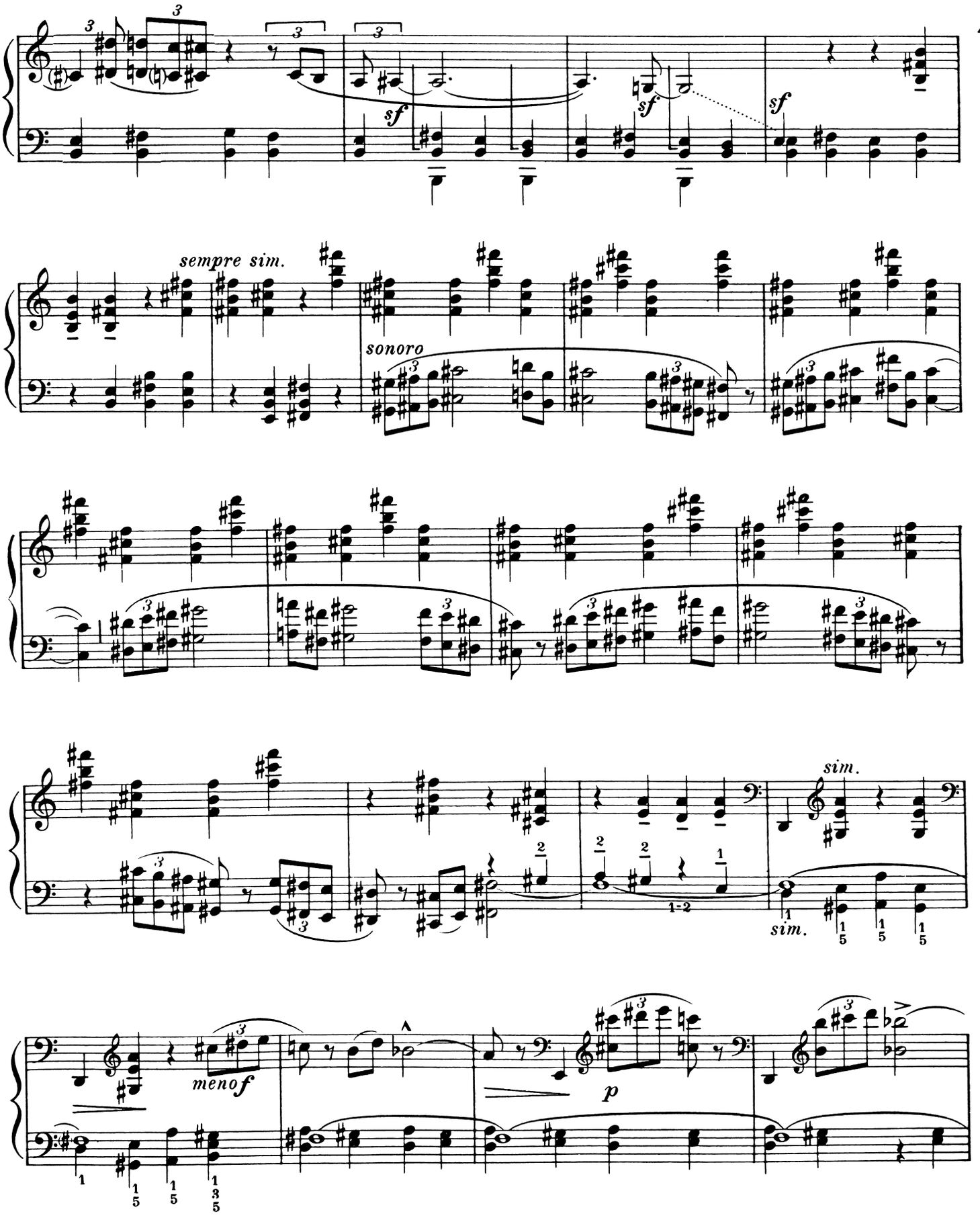
sempre sim.
sonoro
sim.
sim.
menof
p

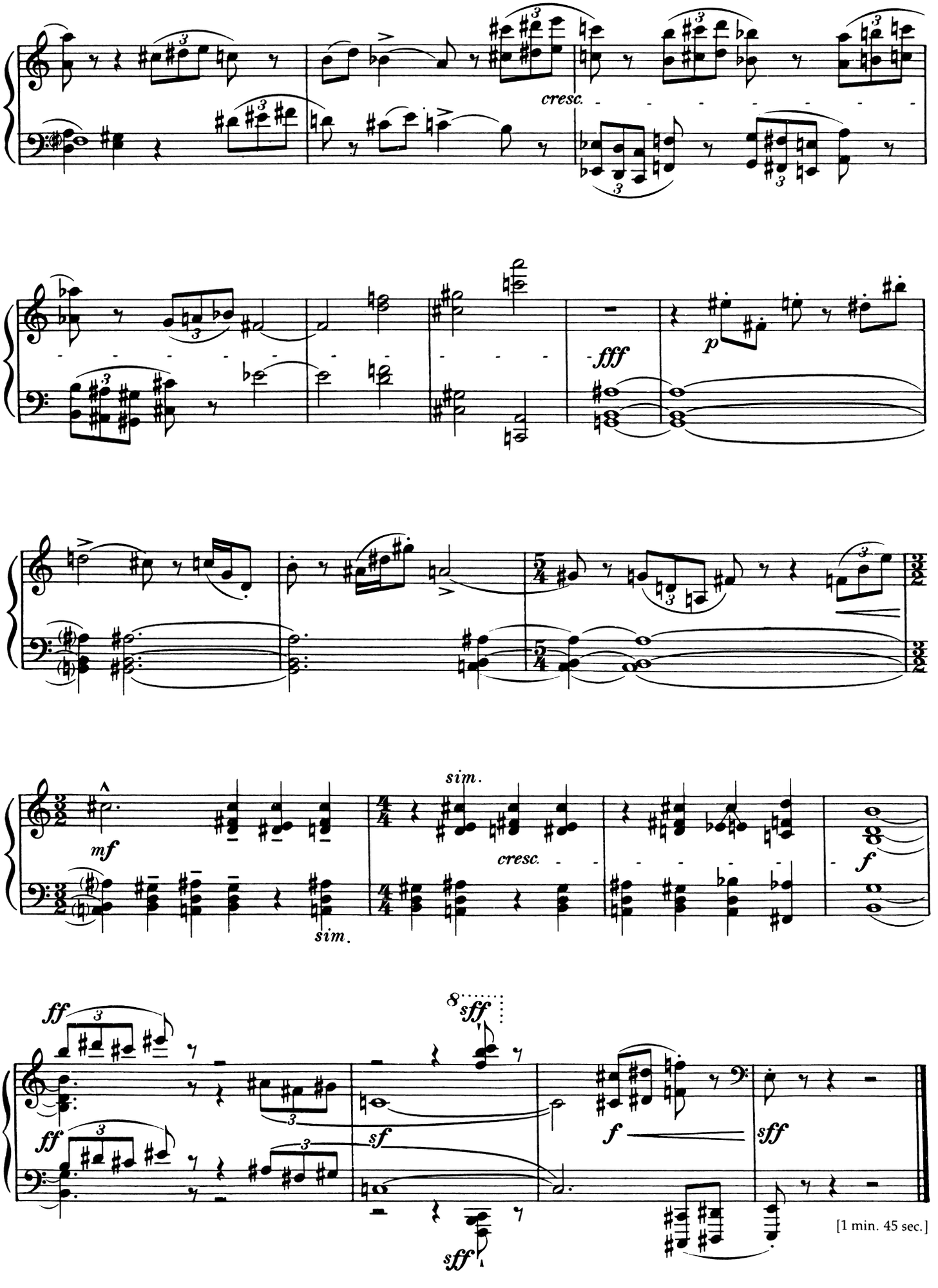

[1 min. 45 sec.]

Dedicated to Miss Harriet Cohen

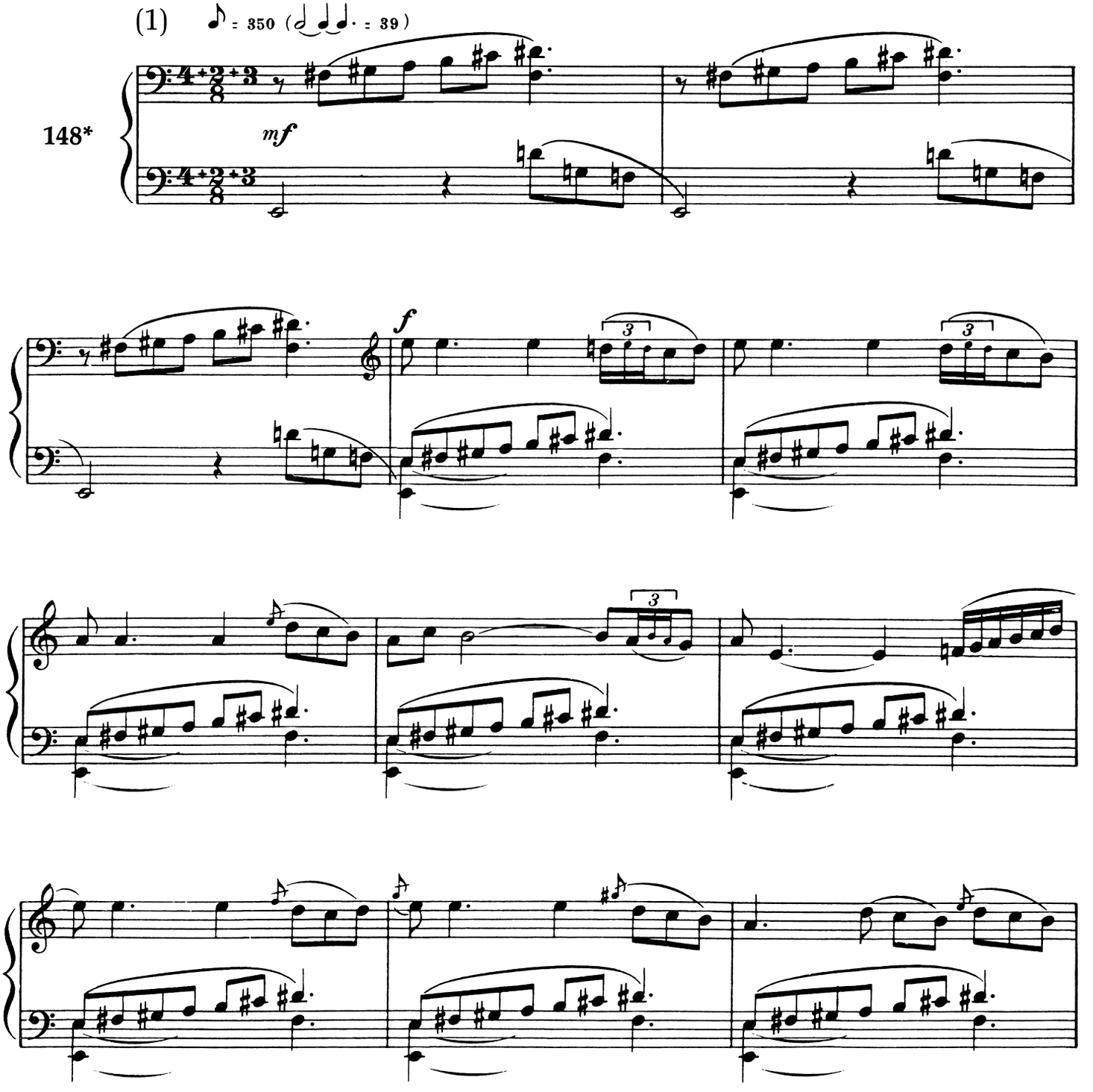

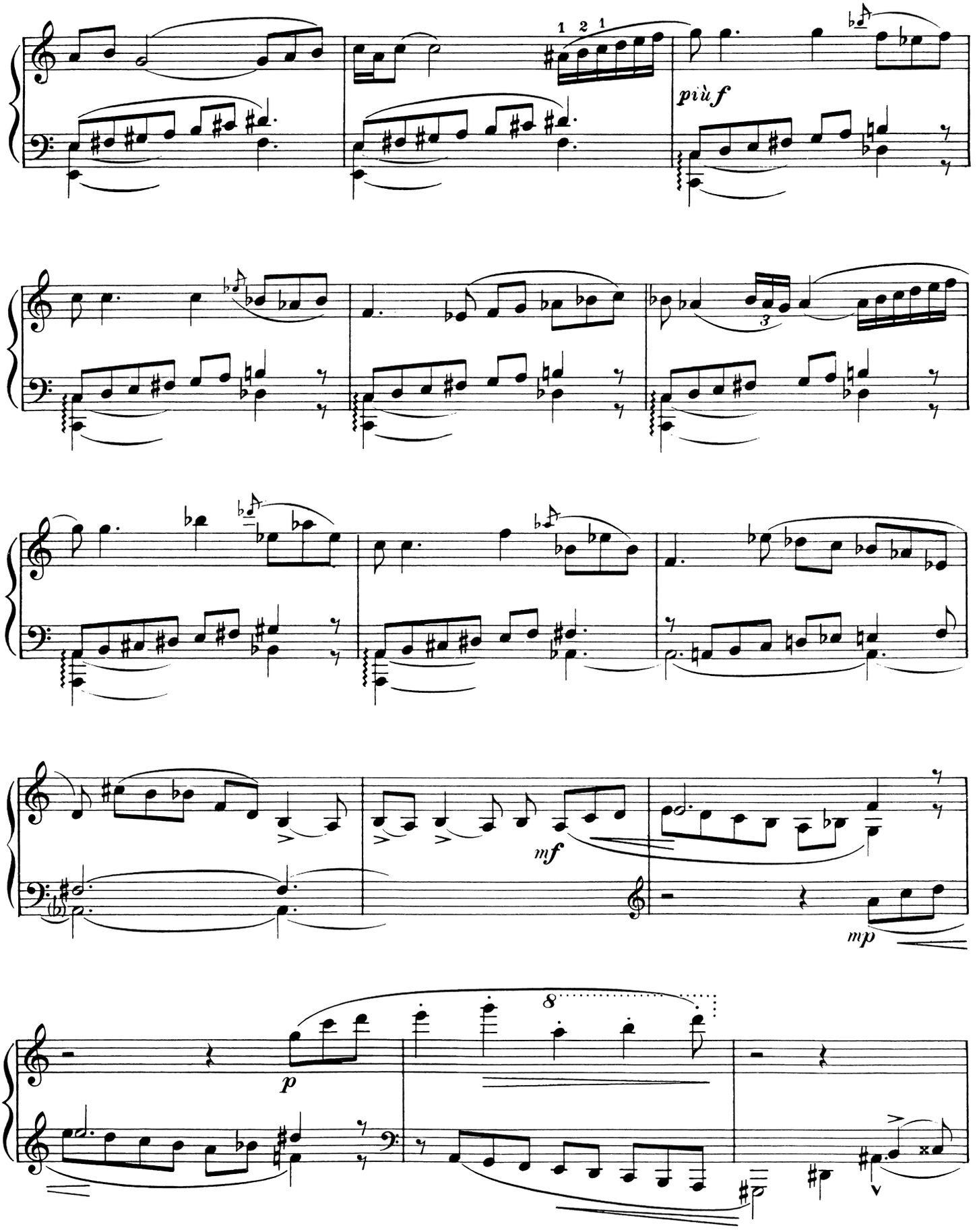
1 2 1
più f
3
mf
mp
p
8

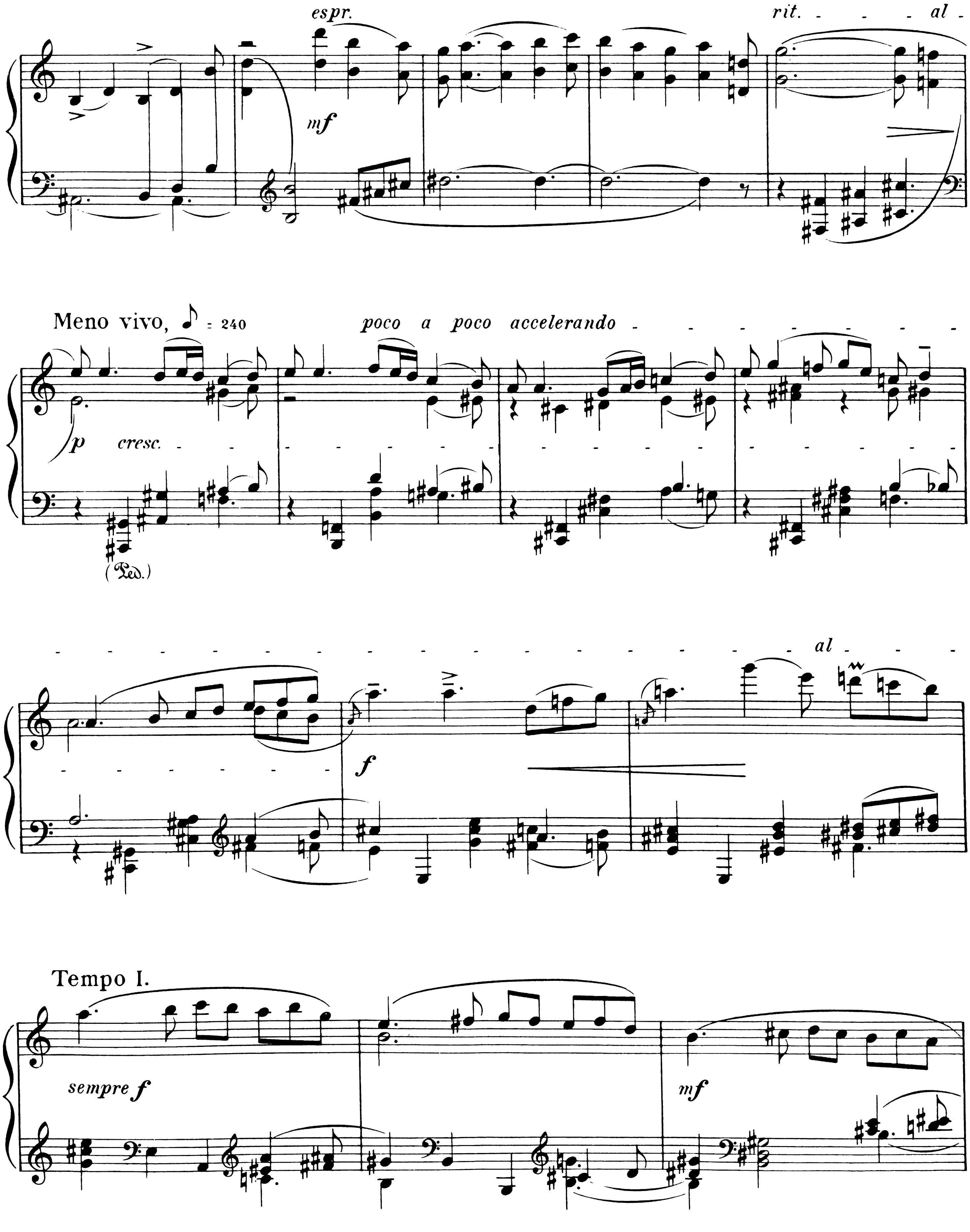
espr.
mf
rit. - - - al -
Meno vivo, ♪ = 240
poco a poco accelerando
p cresc.
(Ped.)
f
al
Tempo I.
sempre f
mf

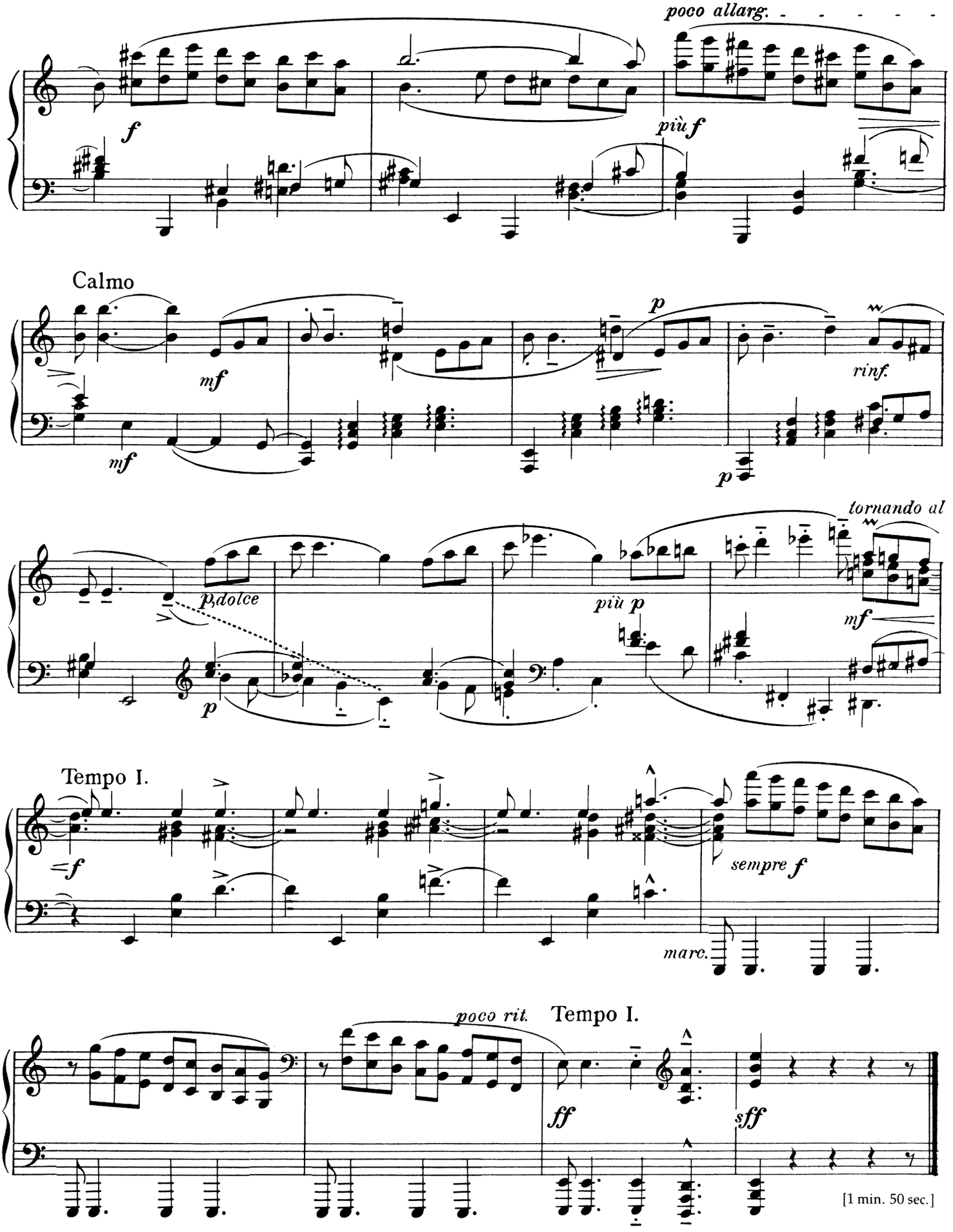
poco allarg.
f
più f
Calmo
mf
mf
p
rinf.
p
tornando al
p,dolce
più p
p
mf
Tempo I.
=f
sempre f
marc.
poco rit.
Tempo I.
ff
sff
[1 min. 50 sec.]

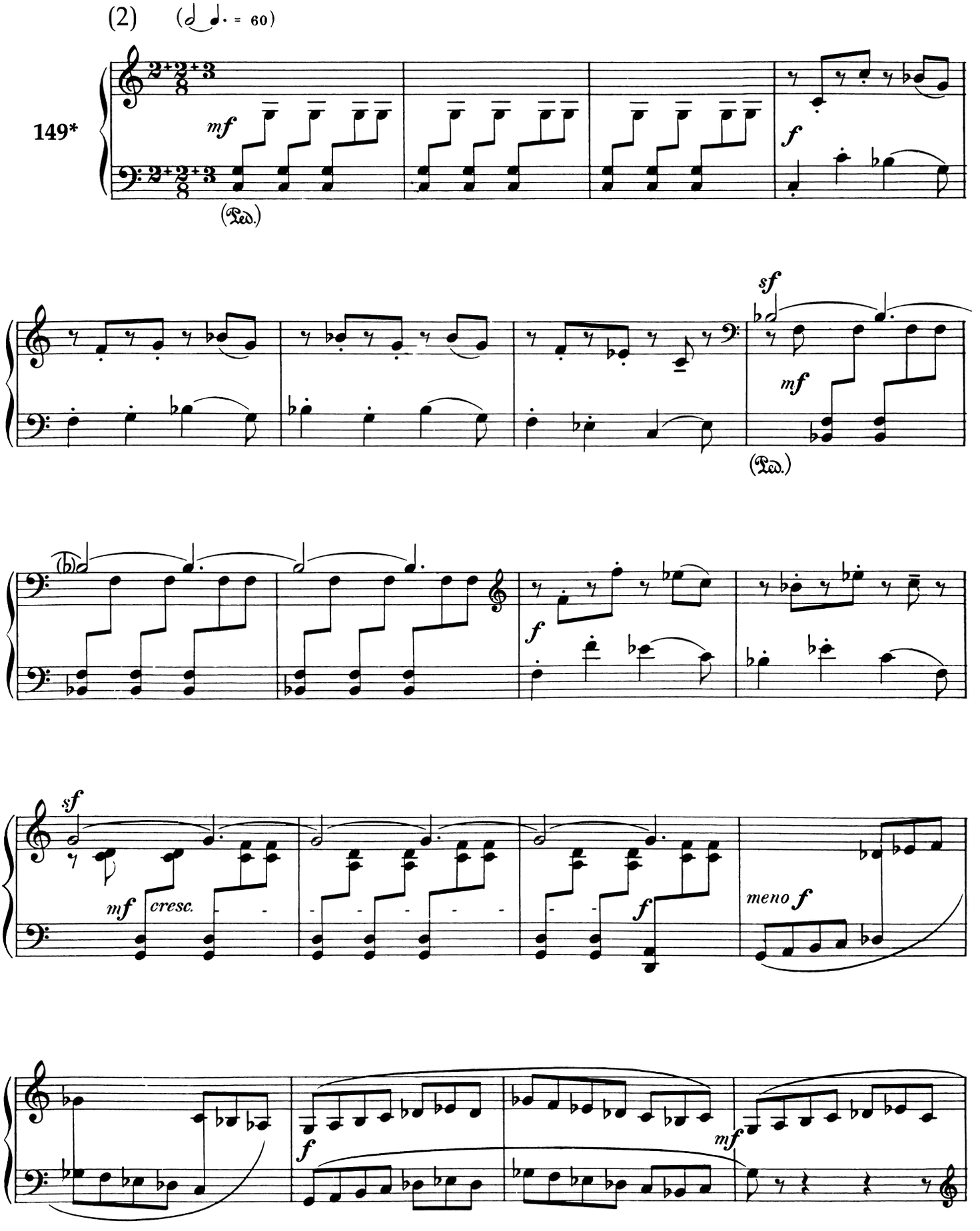
(2)
149*
mf
f
(Ped.)
sf
mf
(Ped.)
f
sf
mf
cresc.
f
meno f
f
mf

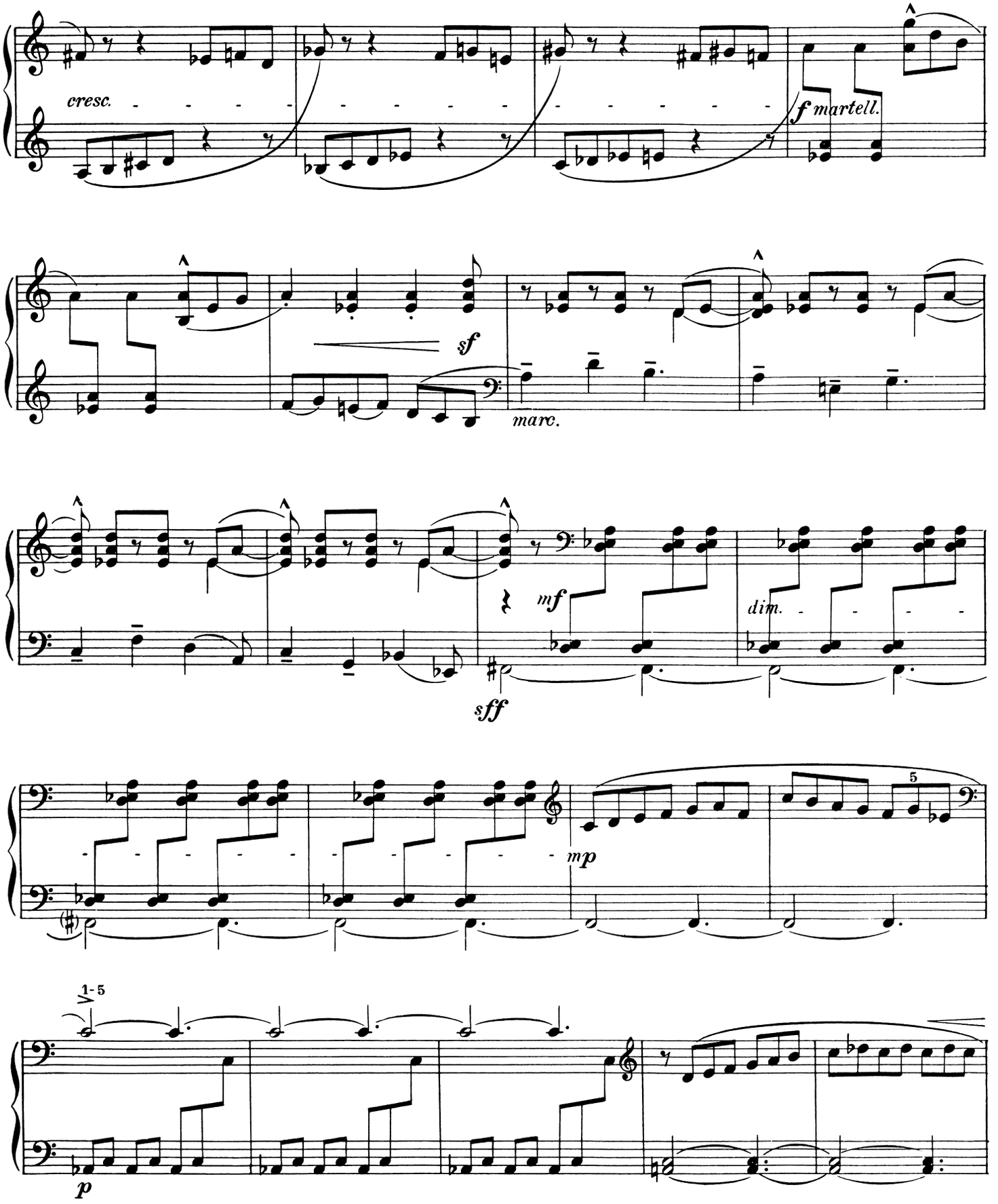
cresc.
f martell.
sf
marc.
mf
dim.
sff
mp
1-5
p

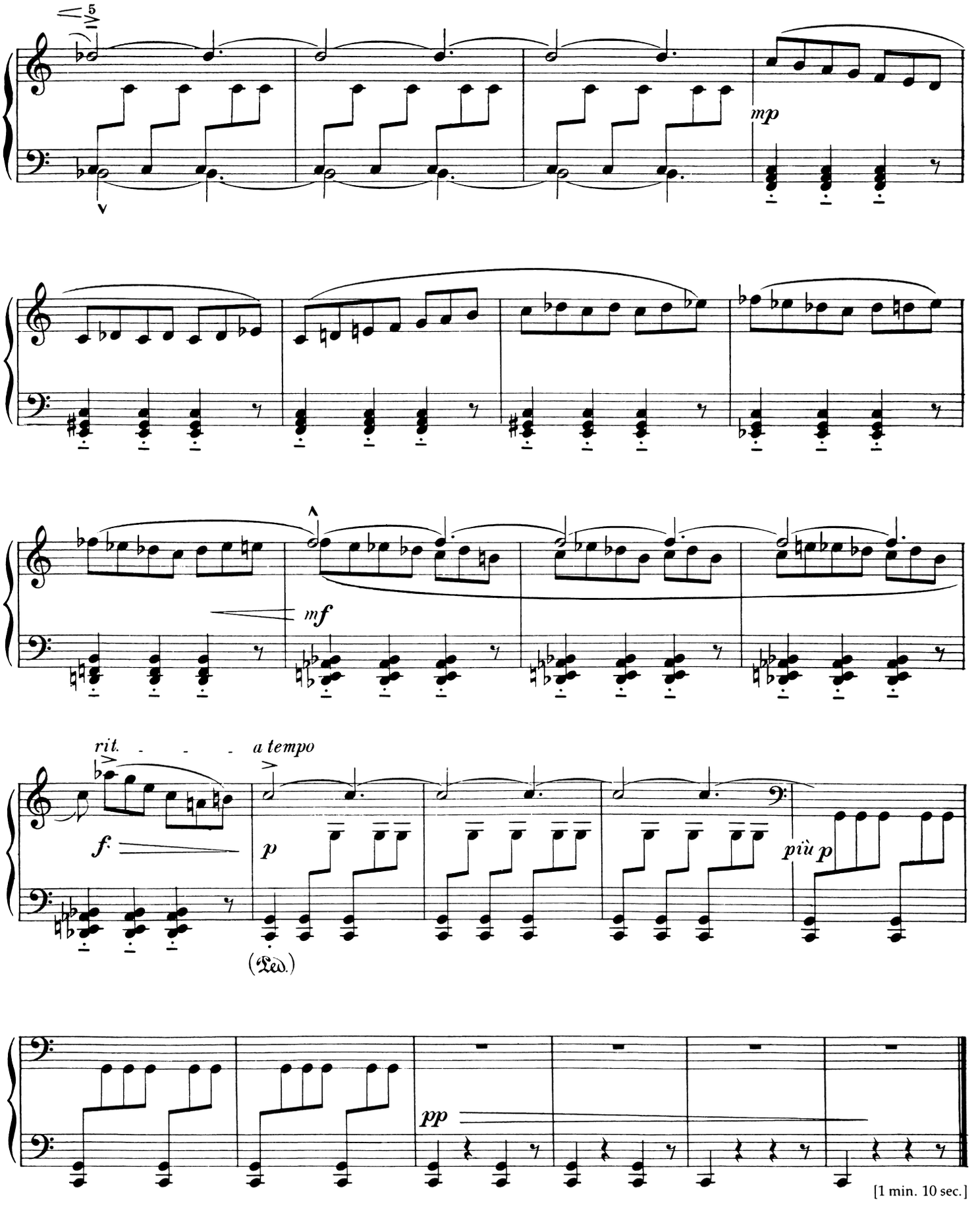

[1 min. 10 sec.]

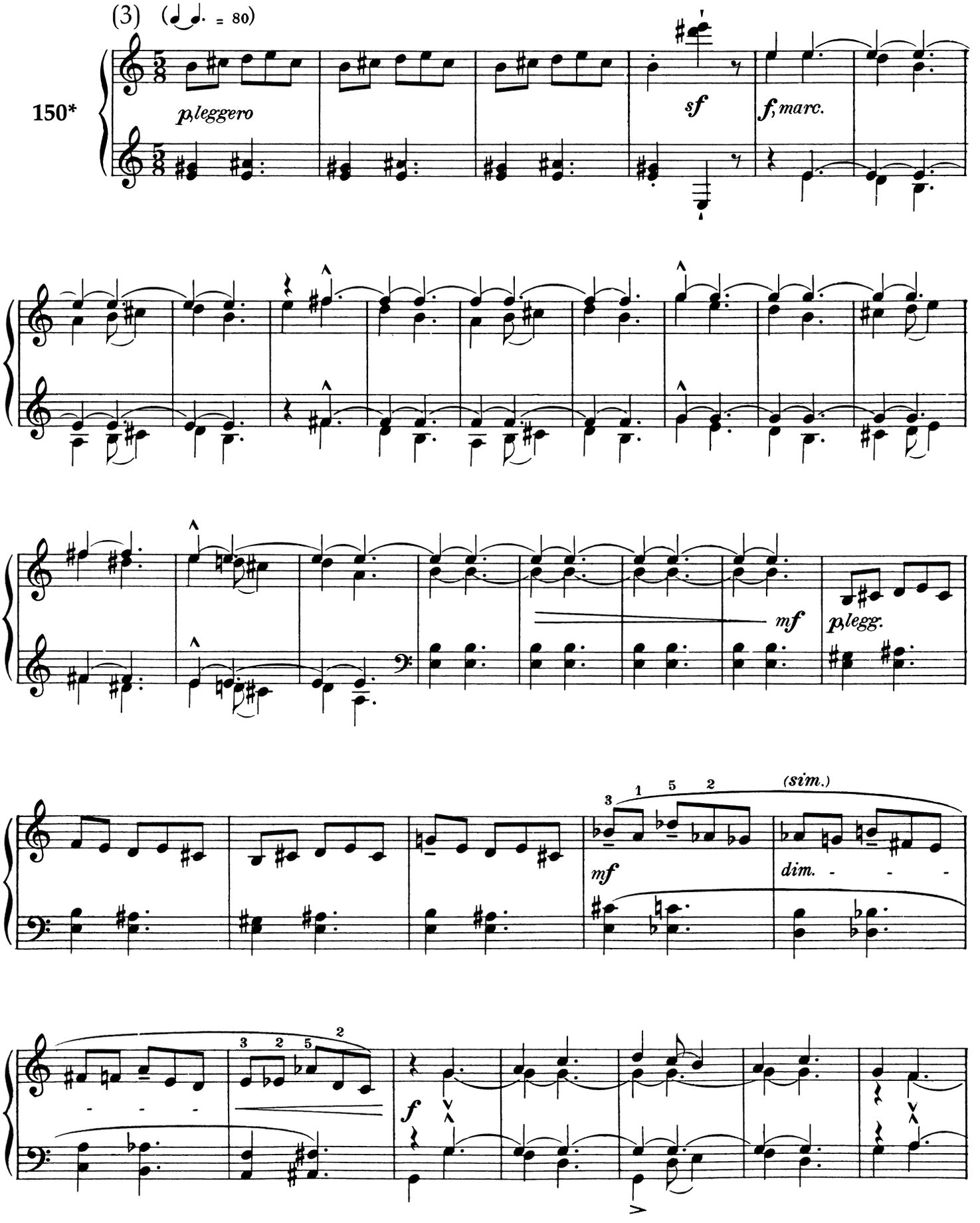
(3)
(♩♩. = 80)
150*
p, leggero
sf
f, marc.
mf
p, legg.
mf
(sim.)
dim.
f

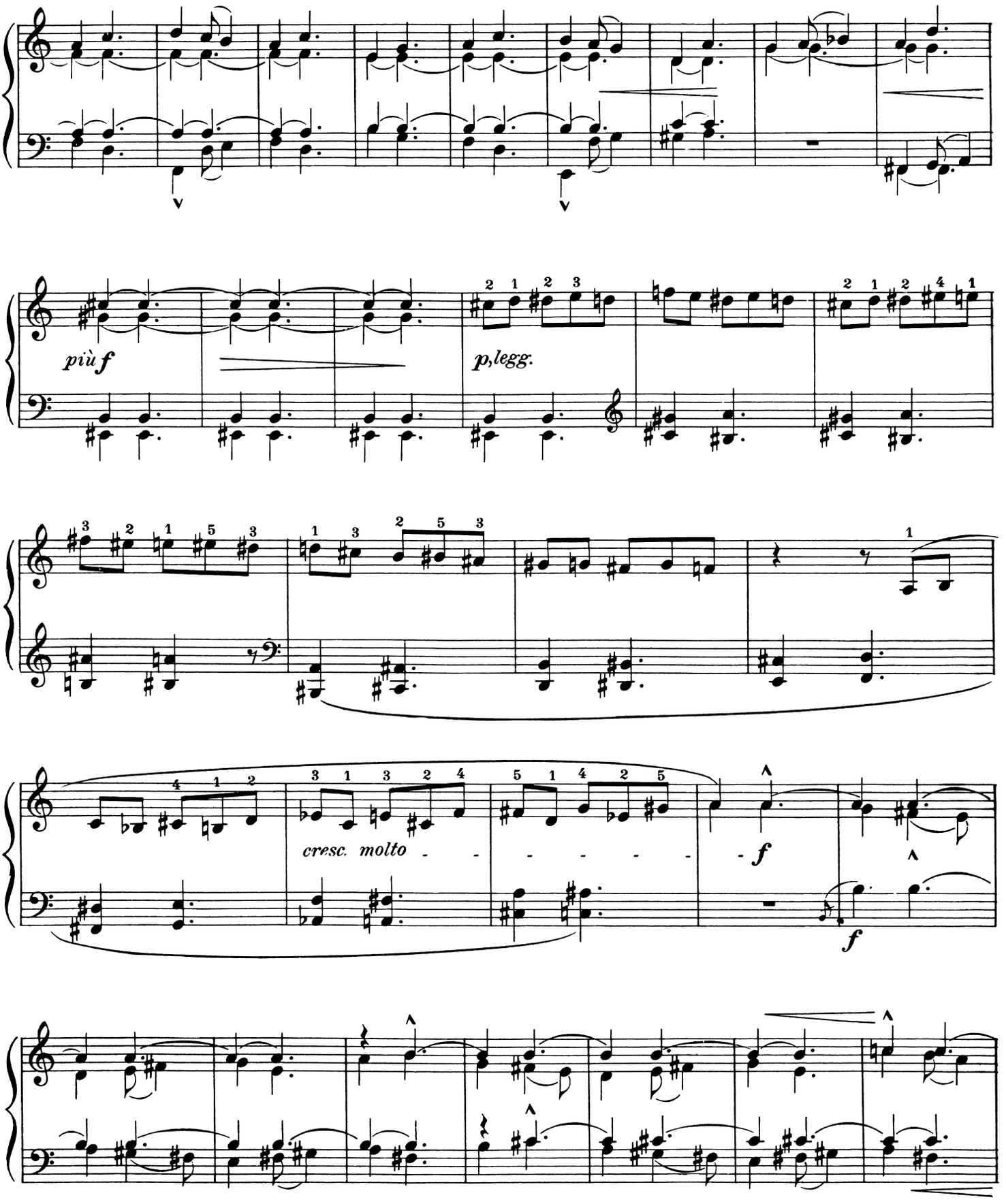
più f
p, legg.
cresc. molto
f
f

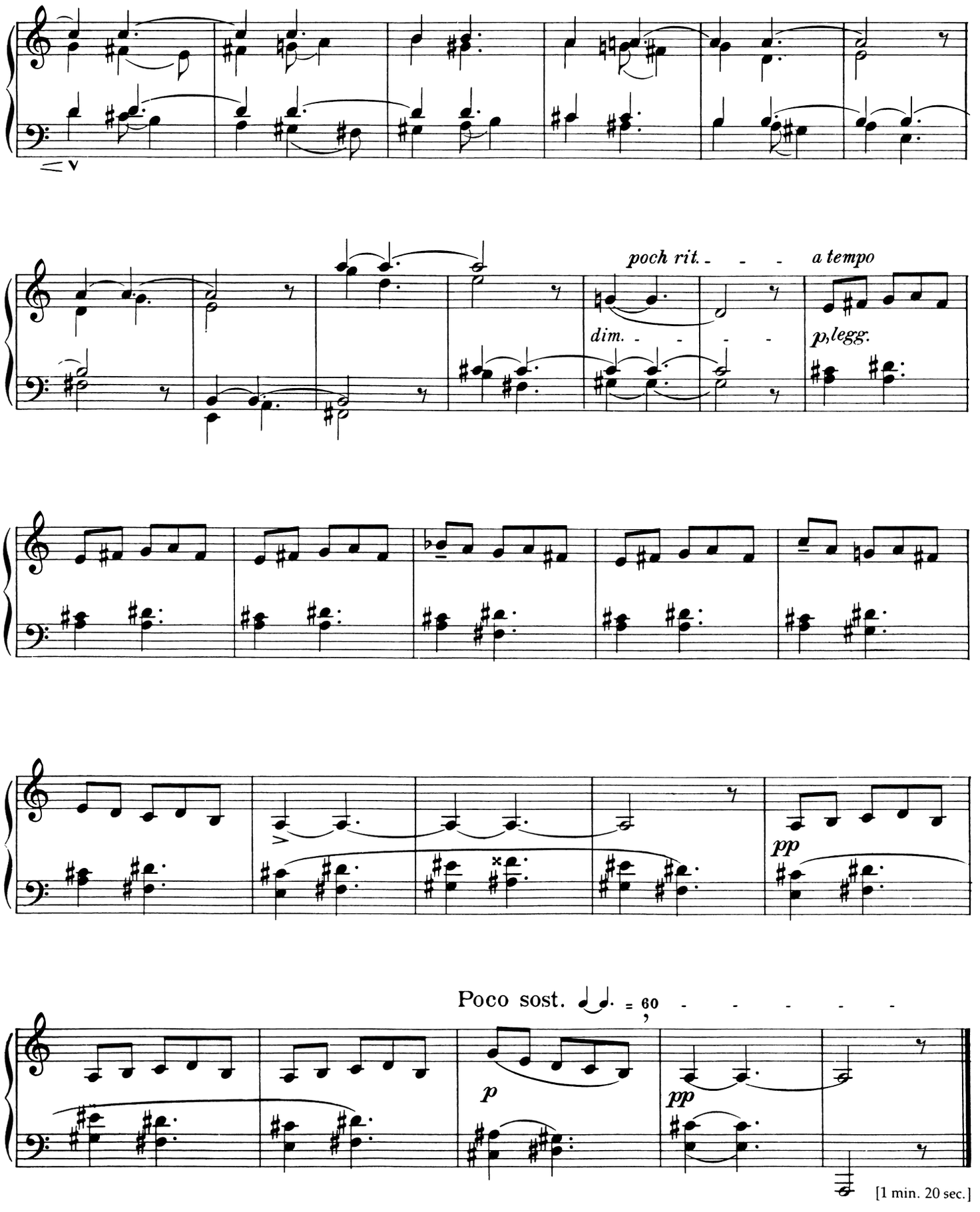
poch rit. - - - a tempo
dim. - - - -
p,legg.
pp
Poco sost. ♩ ♩. = 60
p
pp
[1 min. 20 sec.]

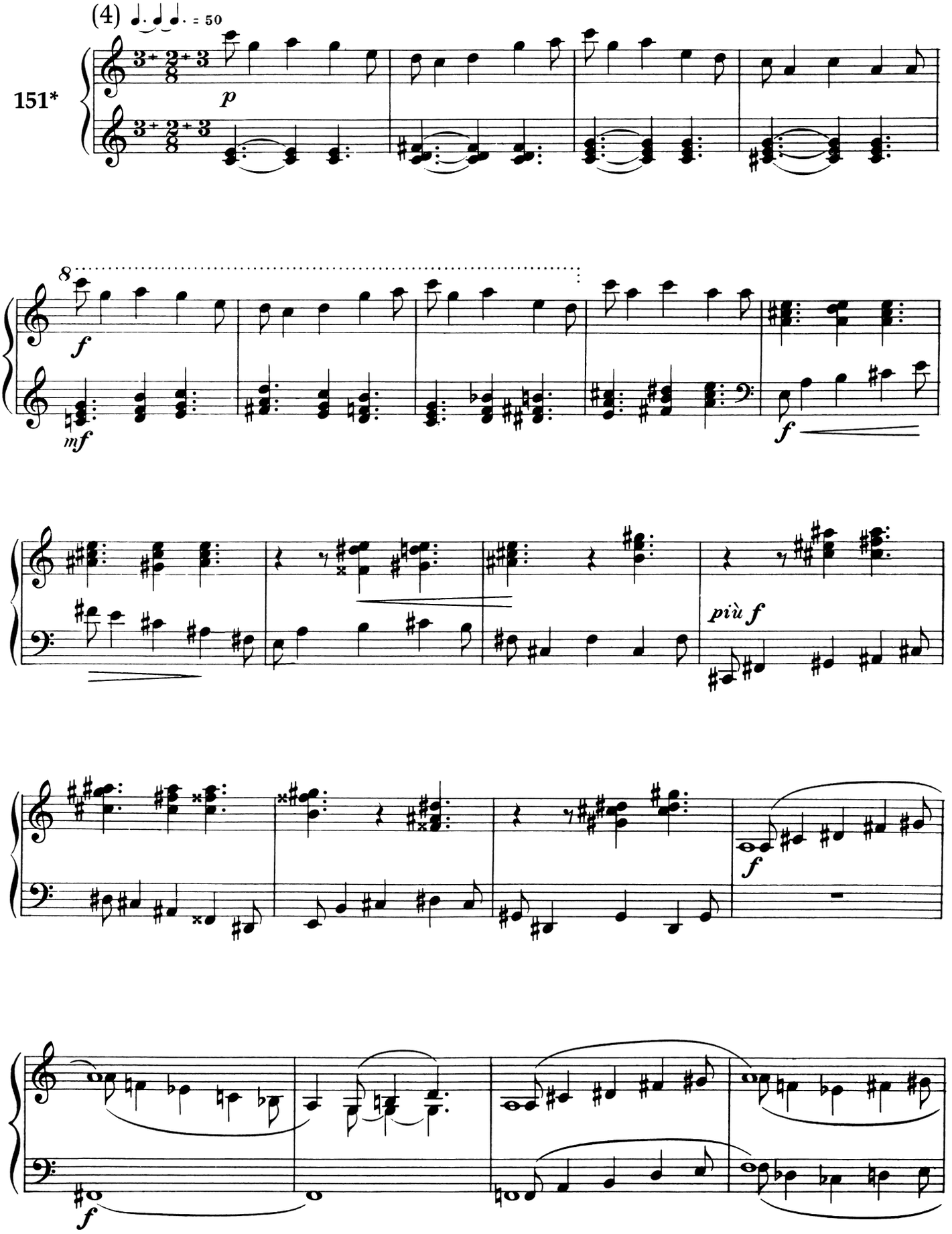
(4) ♩. ♩ ♩. = 50
151*
p
8
f
mf
f
più f
f
f

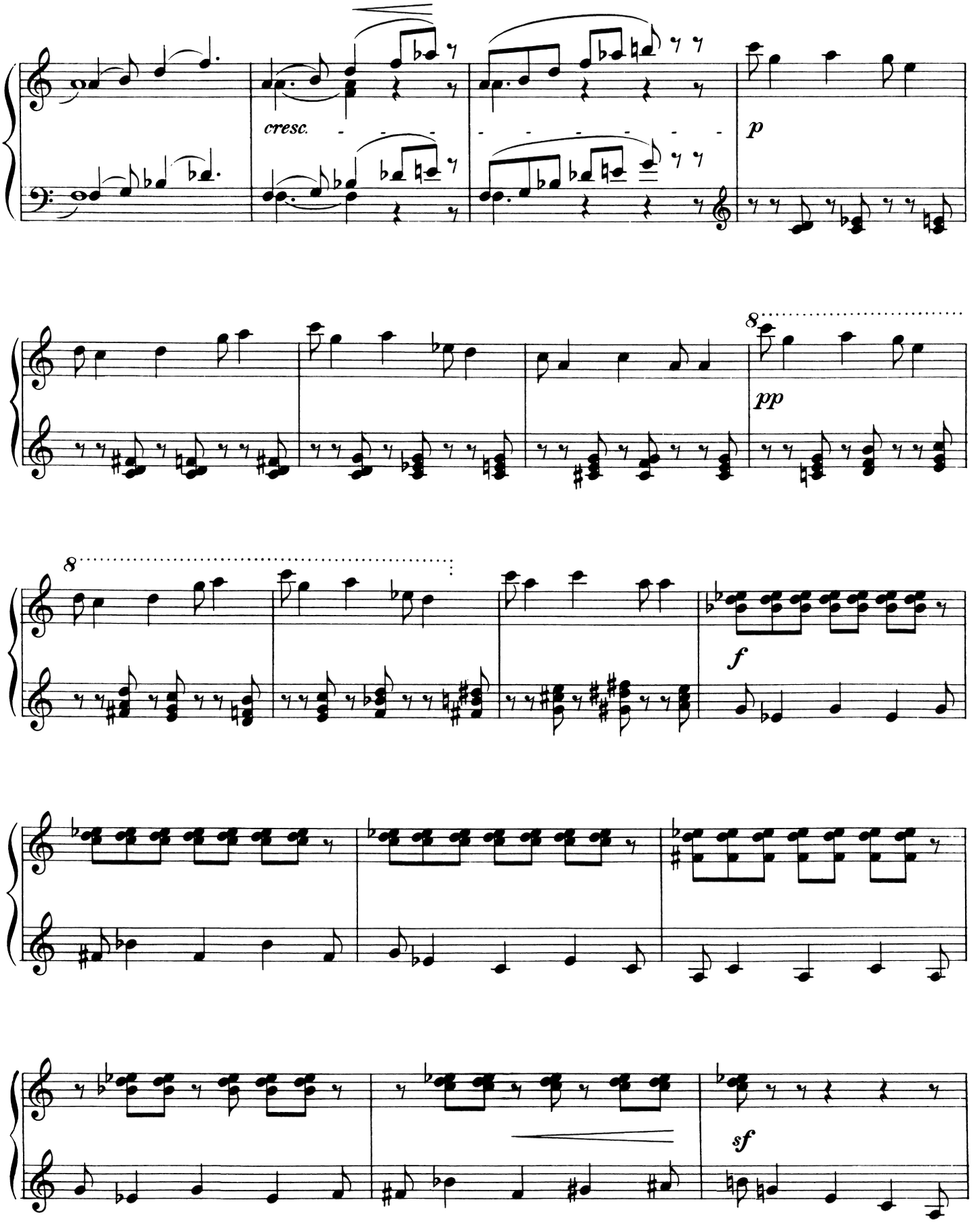
cresc.
p
8
pp
8
f
sf

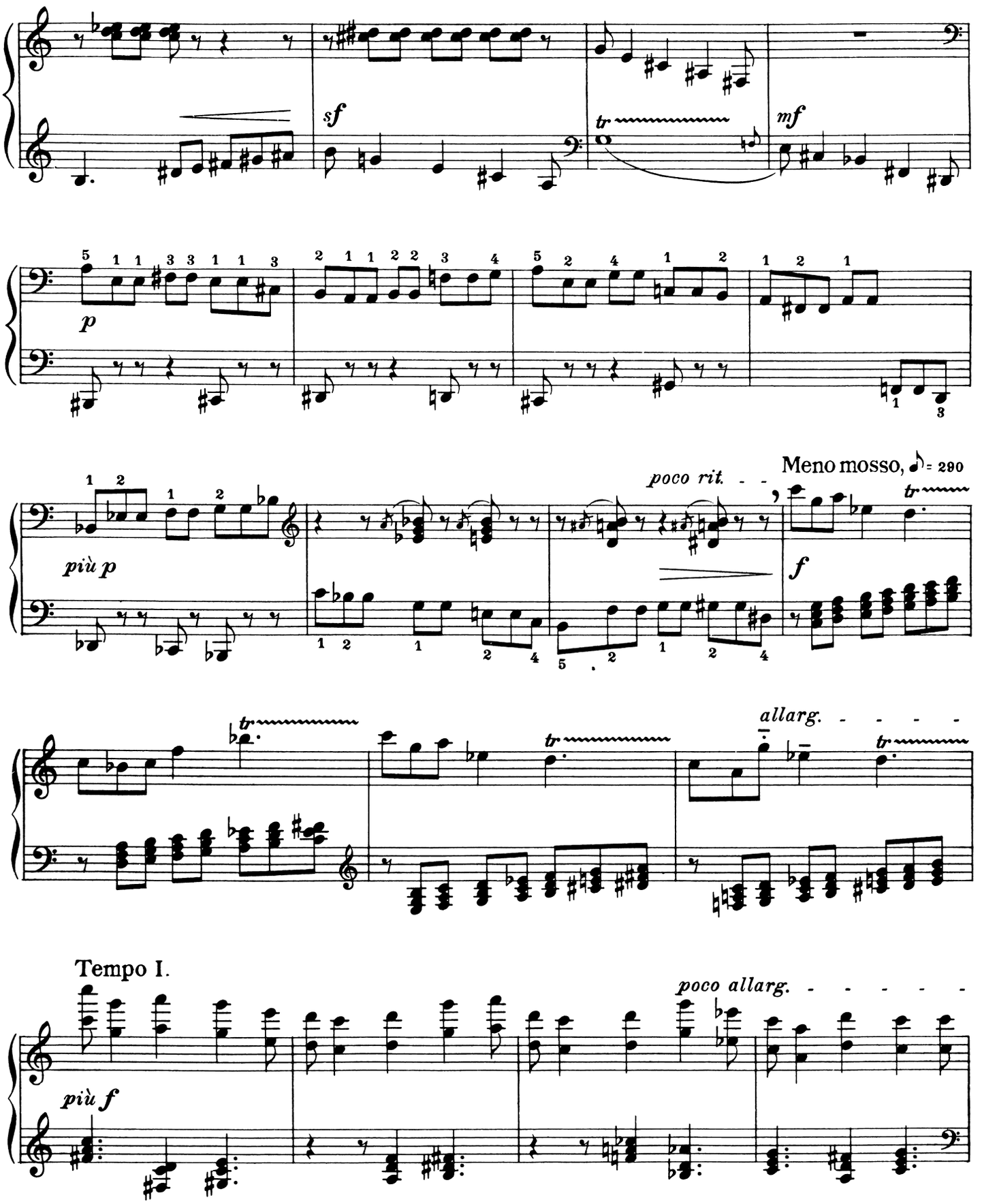
sf
tr
mf
p
poco rit.
Meno mosso, ♪= 290
più p
f
allarg.
Tempo I.
poco allarg.
più f

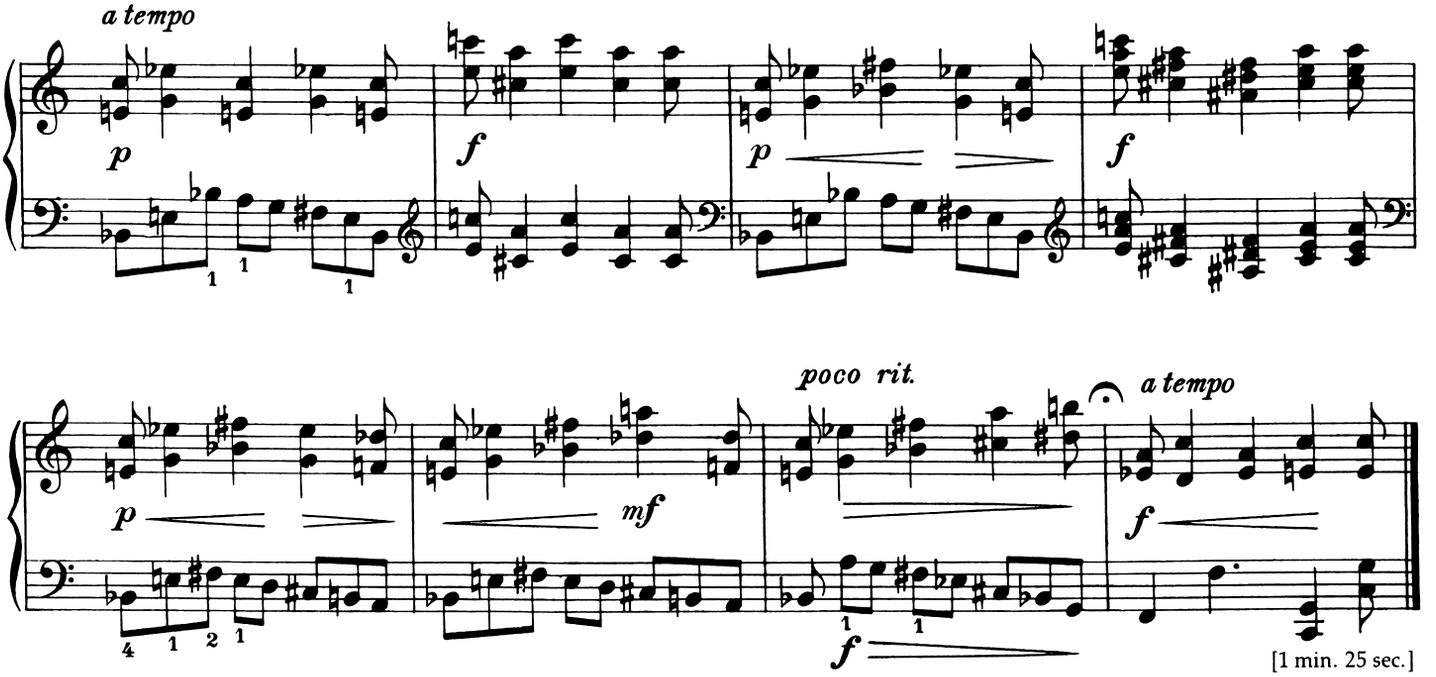
a tempo
p
f
p
f
p
mf
poco rit.
a tempo
f
f
[1 min. 25 sec.]

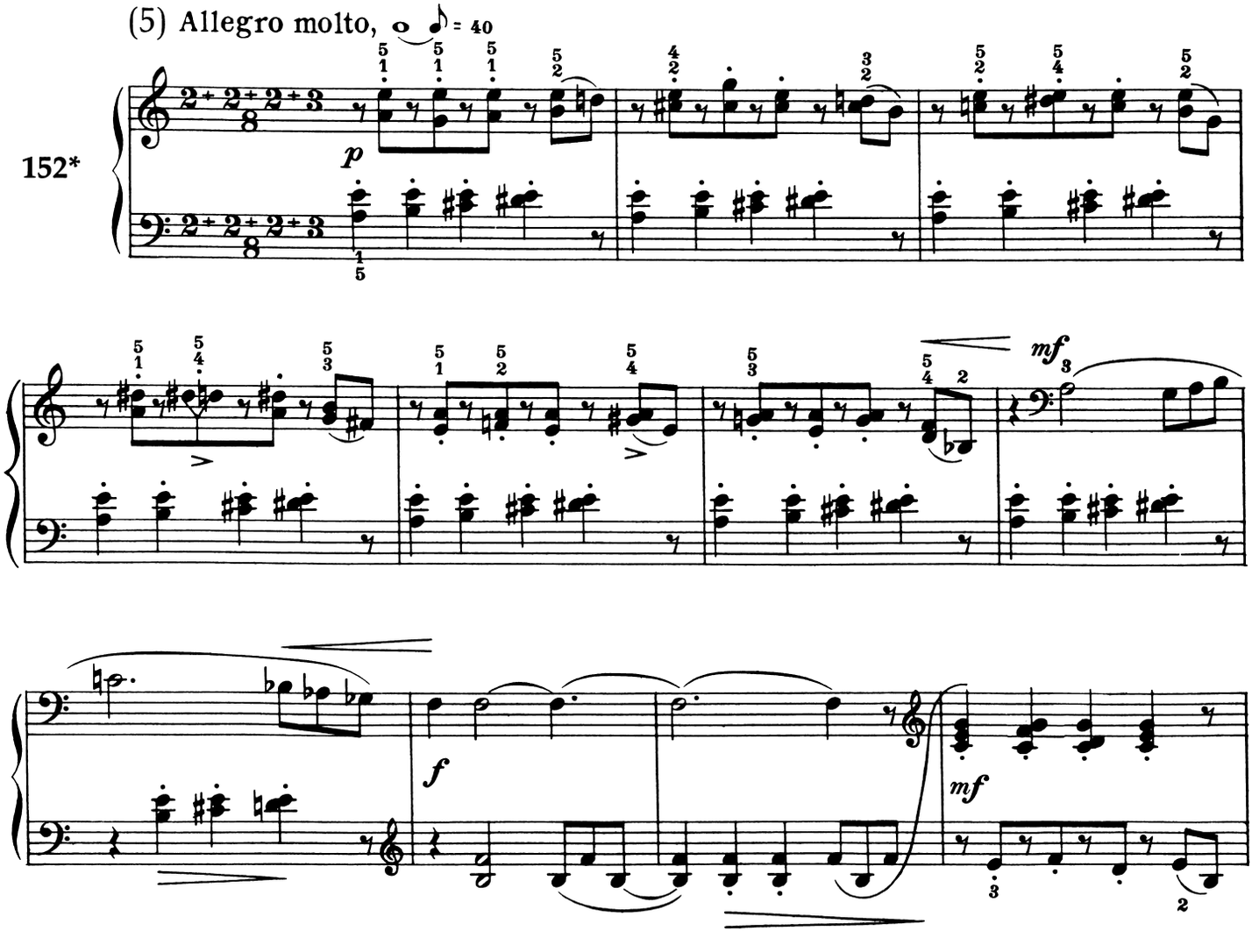
(5) Allegro molto, = 40
152*
p
mf
f
mf

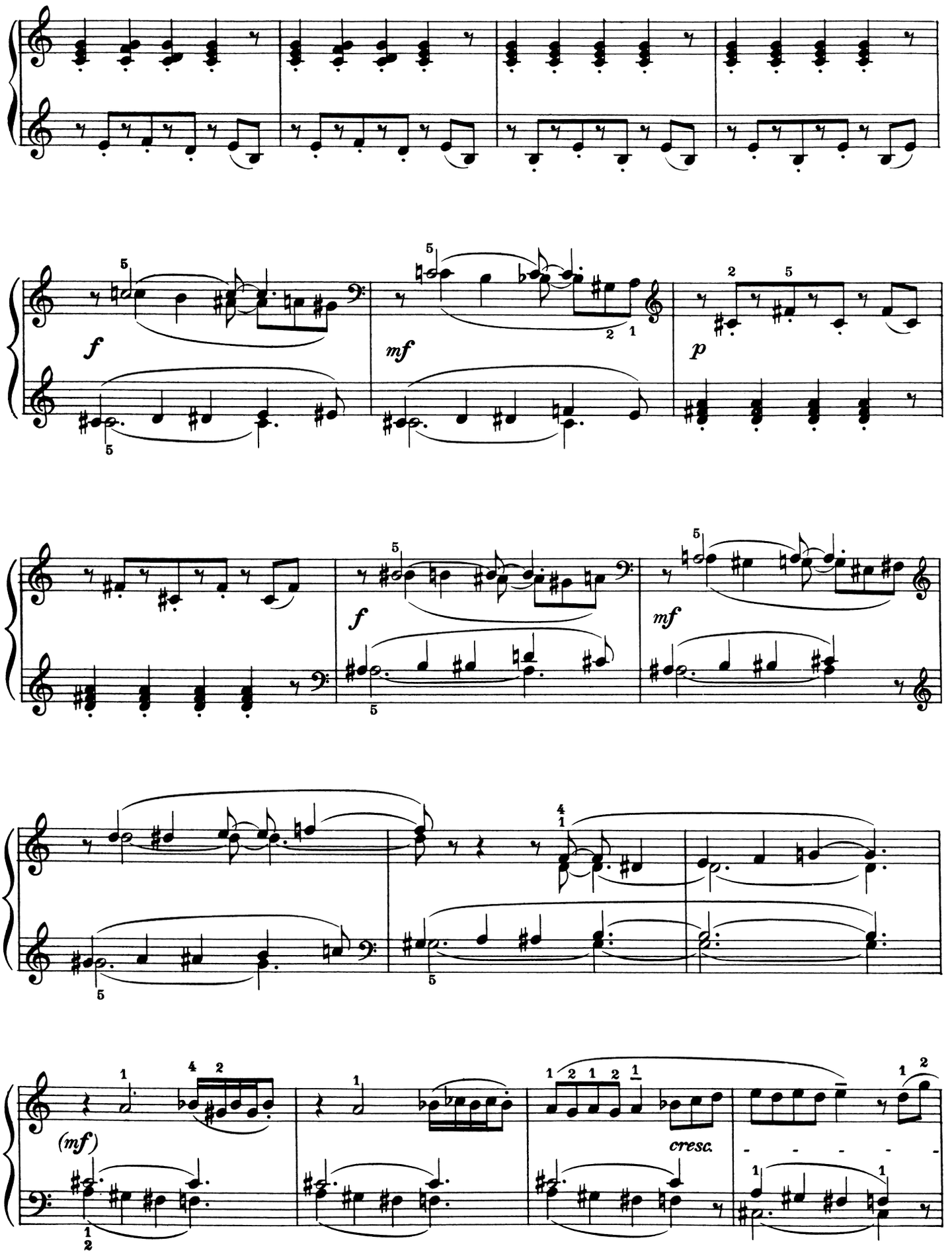
f
mf
p
f
mf
(mf)
cresc.

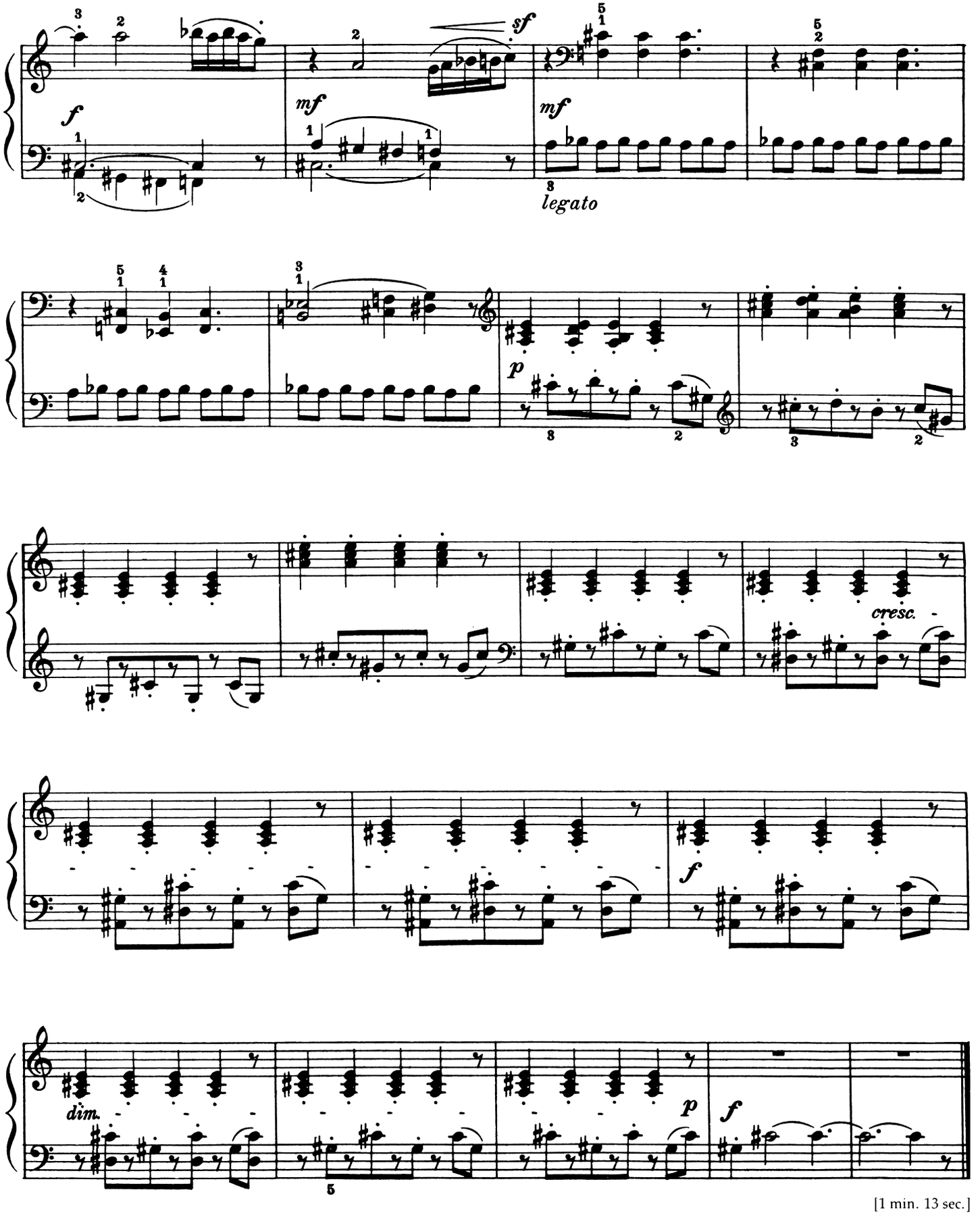

[1 min. 13 sec.]

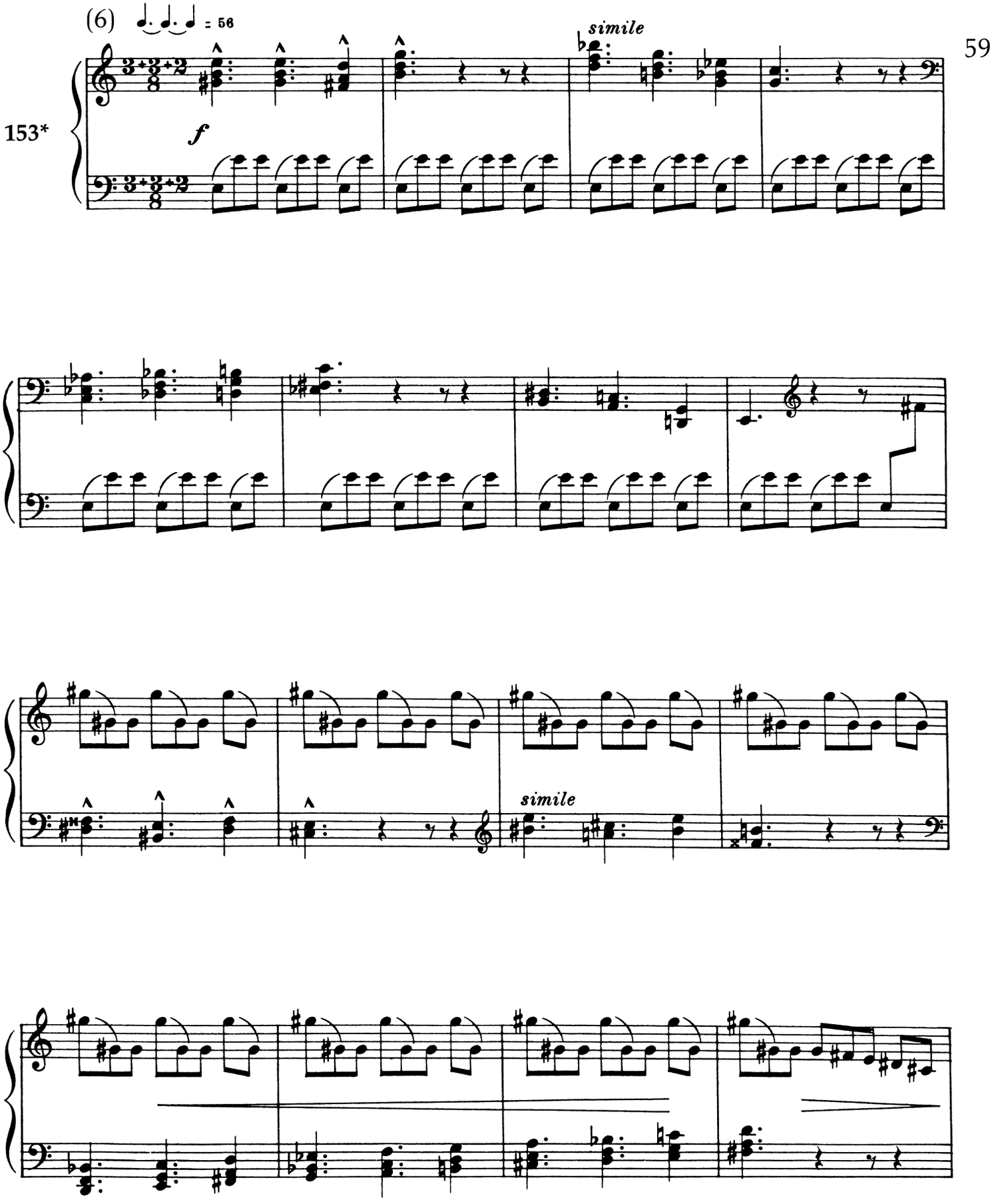
(6)
= 56
153*
f
simile
simile

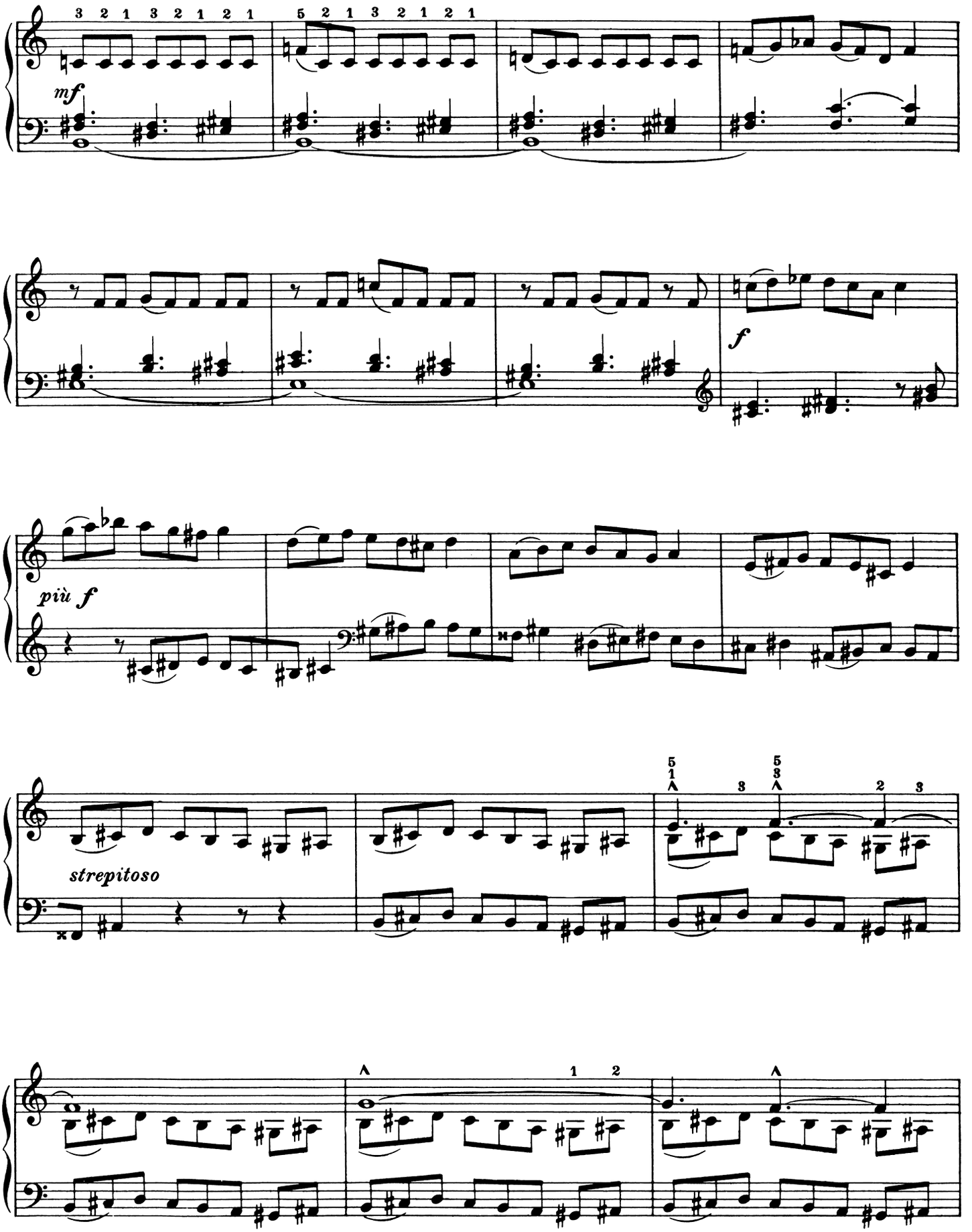
mf
f
più f
strepitoso

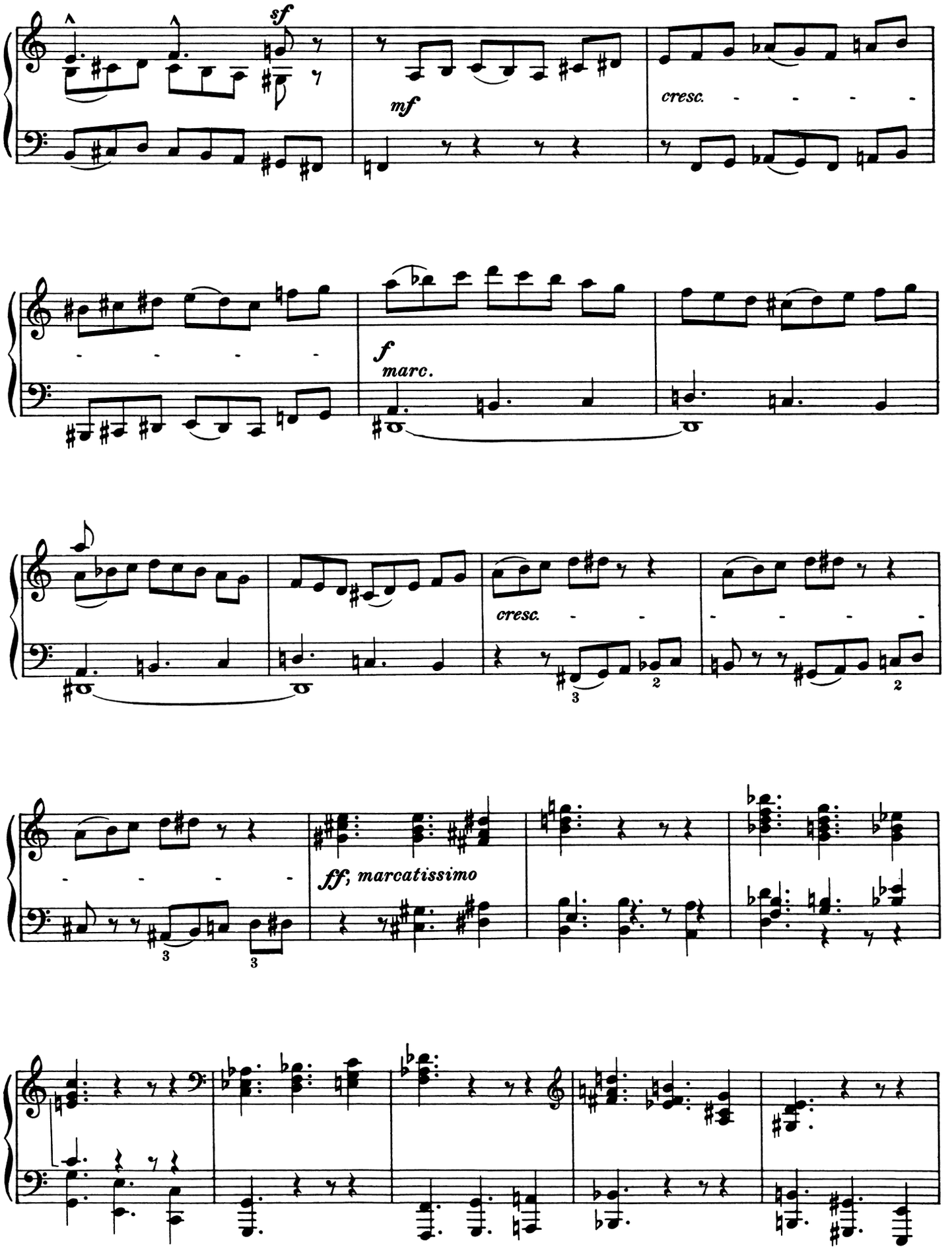
sf
mf
cresc.
f
marc.
cresc.
ff, marcatissimo

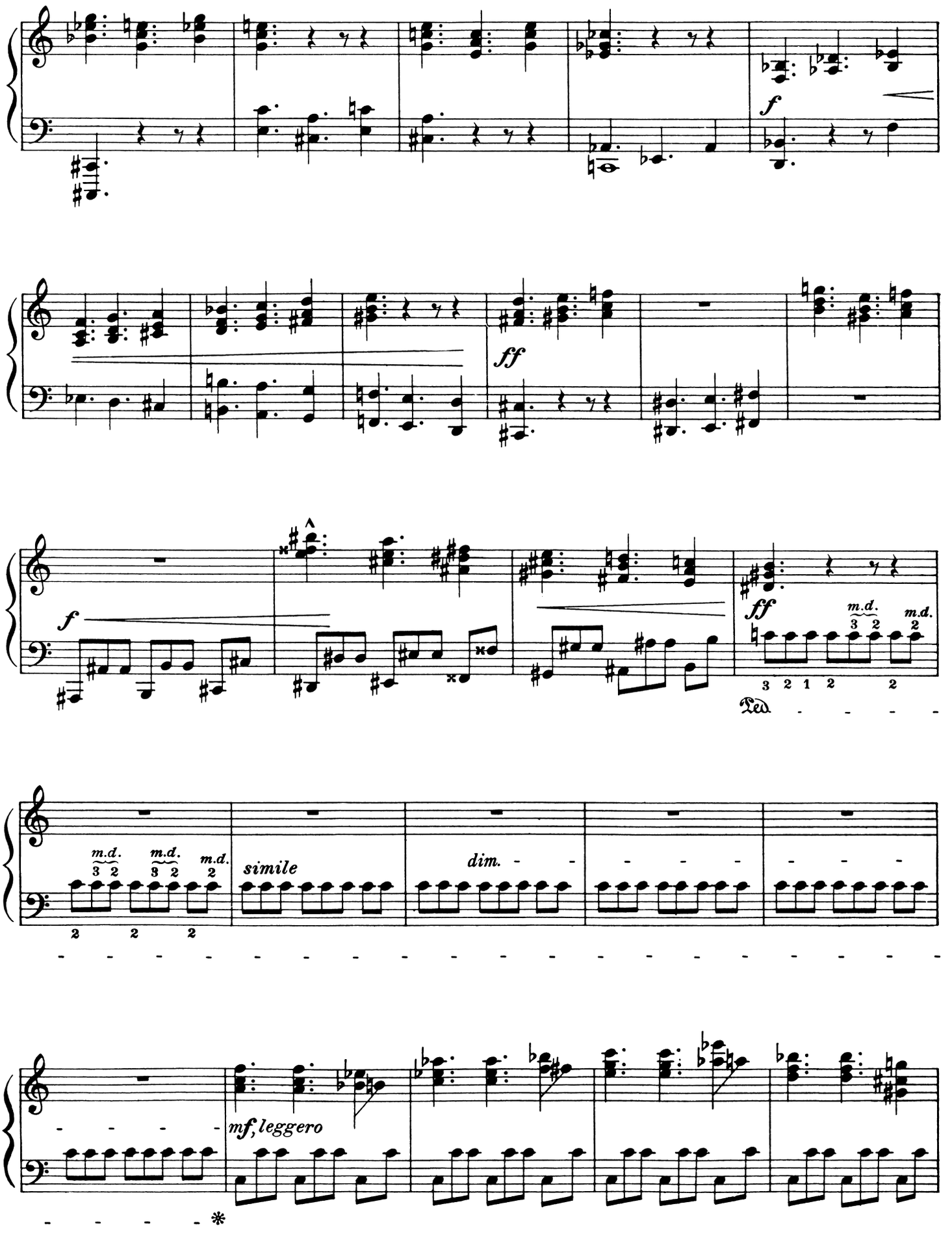
f
ff
ff
m.d.
m.d.
m.d.
m.d.
m.d.
simile
dim.
mf, leggero

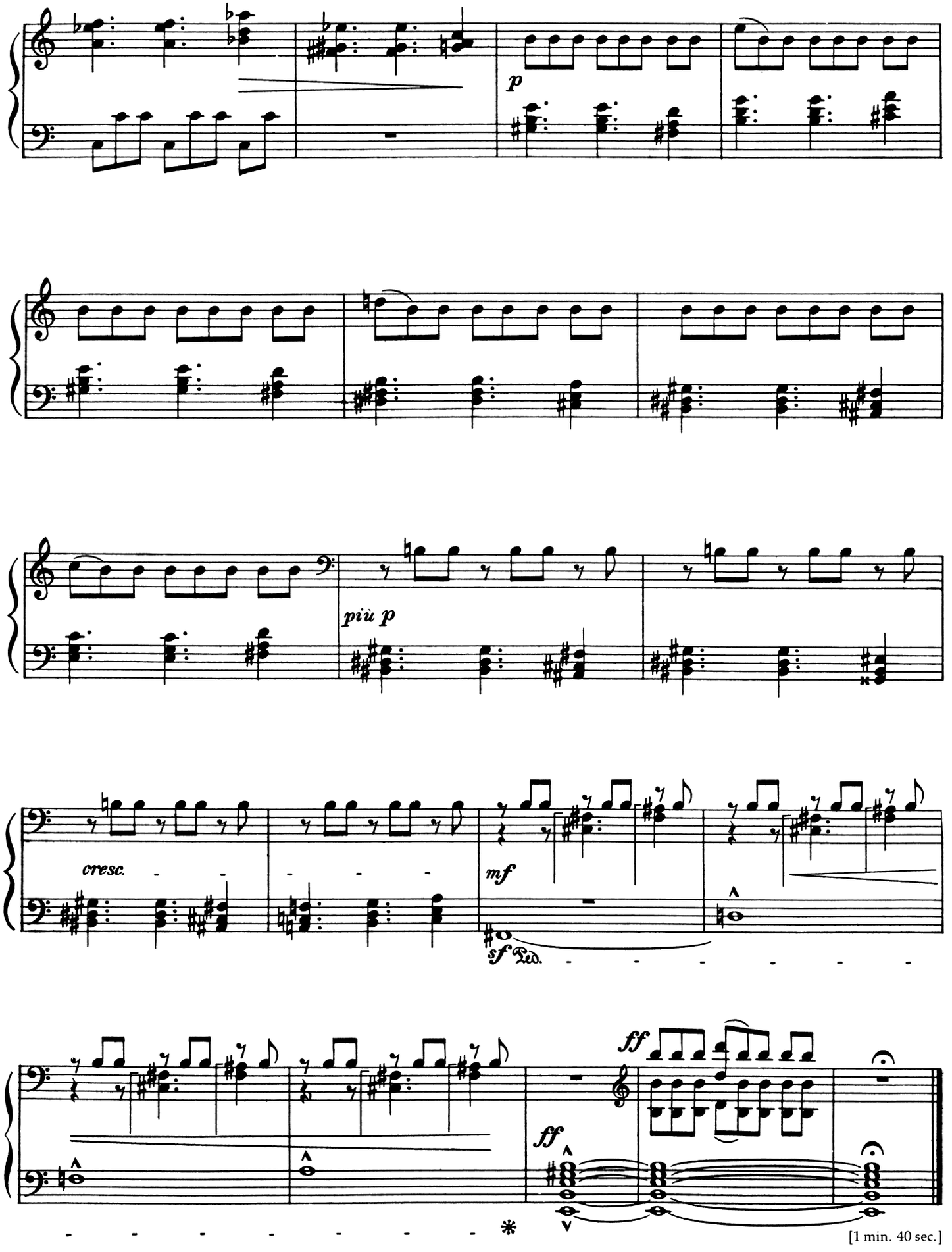

Printed by
Halstan & Co. Ltd., Amersham, Bucks., England

Jegyzetek

144 A 37–38 (Ex. 1) ütem így jelent meg minden kiadásban 1940 óta, Bartók kézirata szerint. A szerző nyilván megfeledkezett a 37. ütemben, jobbkézre írt eggyel több nyolcad értékről. A jelen, módosított kótaírás Bartók saját hanglemezbejátszásán (Columbia ML 4419) alapszik (a kiadó megjegyzése).

145 a) és b) külön-külön is játszható, meg két zongorán együtt is.

147 Lásd a darab egyszerűbb változatát fakszimile másolatban a 2. oldalon (a kiadó megjegyzése).

148-153 A ‚bolgár ritmus', ami annak az országnak népzenéjében nagyon elterjedt, olyanféle ritmusra vonatkozik amelyikben az egyes ütemek főértékei nem egyforma hosszúak, s így a főértékeket alkotó kis alapértékek (amelyek ezekben a darabokban ♪ – ok) száma változó. Így a $\frac{4+2+3}{8}$ ütemjelzés azt jelenti, hogy kilenc ♪ a következőképen csoportosul:

Ebben a füzetben az utolsó hat darabban különböző ilyenféle csoportosítás található (a kiadó megjegyzése).
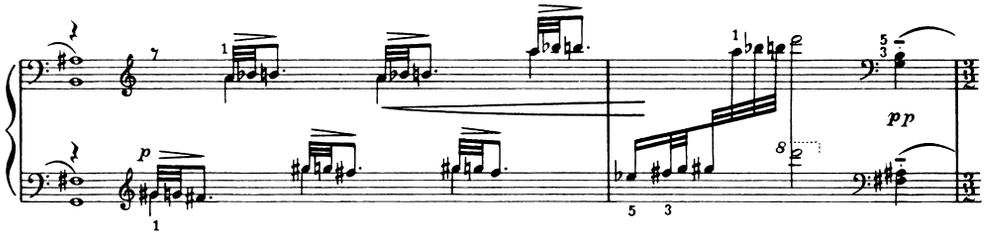
Ex. 1